VANHA OPS

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKION

OPINTO-OPAS 2016-2019

Lohjan Yhteislyseon lukio

- Karstuntie 6 • 08100 Lohja -

www.lukio.lohja.fi

Syyslukukausi keskiviikko 10.8.2016 - keskiviikko 21.12.2016

Syysloma	lauantai 15.10.2016 - sunnuntai 23.10.2016
Ylioppilasjuhla	maanantai 5.12.2016 klo 13.00
Itsenäisyyspäivä	tiistai 6.12.2016
Joululoma	torstai 22.12.2016 - sunnuntai 8.1.2017

Kevätlukukausi maanantai 9.1.2017 - lauantai 3.6.2017

Penkinpainajaiset	torstai 16.2.2017
Wanhojentanssit	perjantai 17.2.2017
Talviloma	lauantai 18.2.2017 - sunnuntai 26.2.2017
Pääsiäisloma	perjantai 14.4.2017 - maanantai 17.4.2017
Vapunpäivä	maanantai 1.5.2017
Helatorstai	25.5.2017 vapaapäivä
Ylioppilasjuhla	lauantai 3.6.2017 klo 10.00

Lukijalle

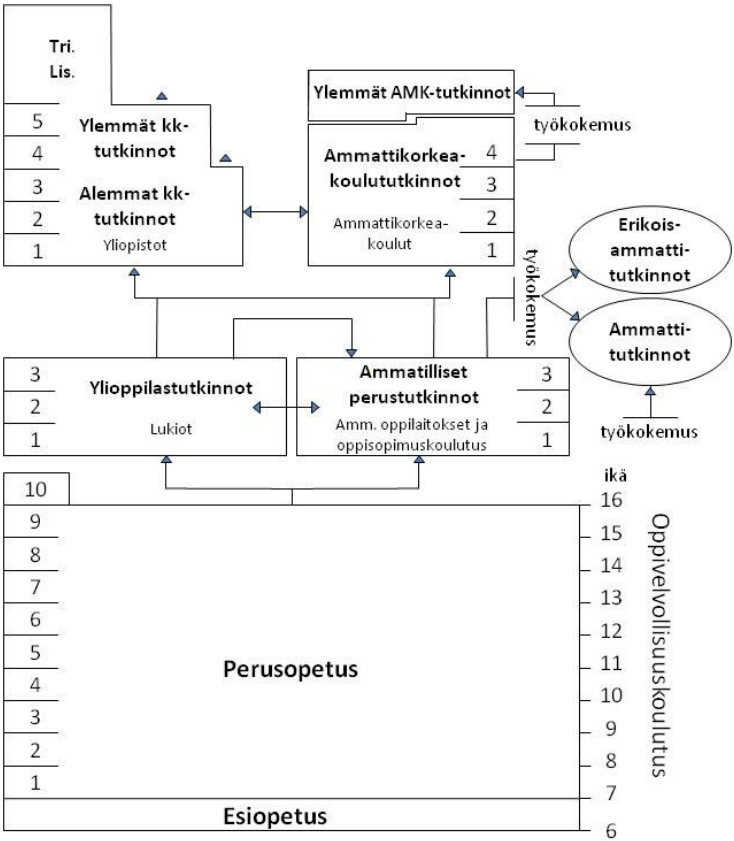
Opinto-opas on tarkoitettu kaikille Lohjan Yhteislyseon lukioon opiskelijoiksi aikoville ja lukiossa opiskeleville. Opas on laadittu siten, että sen avulla voi tutustua Lohjan Yhteislyseon lukioon ja lukio-opiskeluun liittyviin käsitteisiin sekä laatia oman opinto-ohjelman koko lukion oppimäärän suorittamiseksi. Oppaassa selvitetään lukion käyntiin keskeisesti liittyviä käsitteitä, esitellään lyhyesti lukion kurssit ja kerrotaan ylioppilastutkintoon liittyvistä asioista.

Oppaaseen voi tulla muutoksia lukuvuoden aikana, joista ilmoitetaan aina erikseen. Ajantasainen opinto-opas löytyy koulun kotisivuilta.

USKALLA TIETÄÄ,
USKALLA TOIVOA,
USKALLA ELÄÄ.

Lukio-opinnot 5
Arvioinnit 17
Ylioppilastutkinto 23
Hyvä tietää 30
Kurssit 45
Biologia 46
Elämänkatsomustieto 49
Englanti 51
Espanja 53
Filosofia 56
Fysiikka 58
Historia 62
Italia 66
Kemia 67
Kuvataide 69
Latina 73
Liikunta 75
Maantiede 79
Matematiikka 81
Musiikki 90
Opinto-ohjaus 96
Psykologia 99
Ranska 102
Ruotsi 105
Saksa 111
Suomi toisena kielenä 115
Terveystieto 117
Tietotekniikka 118
Uskonto - evankelisluterilainen 120
Uskonto - Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkon uskonto 124
Uskonto - ortodoksinen 126
Venäjä 128
Yhteiskuntaoppi 130
Äidinkieli ja kirjallisuus 132
Vieraat kielet 136
Muut kurssit 147
Kestävä kehitys Lohjan Yhteislyseon lukiossa 151
Pohjakartta 152

Koulutus Suomessa

kuva: Opetushallituksen sivusto

Lukion sekä ylioppilastutkinnon ainevalinnoilla on merkitystä valittaessa opiskelijoita jatkokoulutukseen ja myös varsinaisissa jatko-opinnoissa. Ylioppilaalla on Suomessa, muissa EU-maissa sekä Norjassa ja Islannissa kelpoisuus hakea sekä korkea-asteen että toisen asteen koulutukseen. Nämä ovat päävaihtoehdot, mutta ammattiin voi kouluttautua myös oppisopimuksella tai voi hakeutua töihin, ulkomaille tai valmentavaan koulutukseen esimerkiksi kansanopistoon.

Lukio-opinnot

Lukio-opiskelun tavoitteet

Lukio-opiskelun päätavoite on saavuttaa ne tiedot ja valmiudet, jotka vaaditaan opintojen jatkamiseksi yliopistoissa, tiede- ja taidekorkeakouluissa, ammatti-korkeakouluissa sekä ylioppilaspohjaisissa ammatillisissa perustutkinnoissa. Lukion päättötutkinto on ylioppilastutkinto, josta ylioppilastutkintolautakunta antaa todistuksen.

Lukion opiskeluaika ja opinto-ohjelma

Luokaton lukio on mitoitettu kolmen vuoden täysipäiväistä opiskelua varten, mutta luokattomuus mahdollistaa nopeuttamisen ja hidastamisen, jolloin opiskeluaika voi olla 2 - 4 vuotta. Rehtori voi perustellusta syystä myöntää opiskelijalle suoritusajan pidennystä.

Onnistuneen opiskelun edellytys on realistisen aikataulun ja suunnitelman laatiminen. Aikataulussa on otettava huomioon omat voimavarat ja opinto-suunnitelma kurssien suorittamiseksi.

Kolmen vuoden opinto-ohjelma koostuu 13 jakson opiskelusta ja suoritettavia kursseja on jaksoa kohden keskimäärin 5 - 6. Ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen suoritettuna tulisi olla 28 - 30 kurssia ja toisen vuoden jälkeen 58 - 60 kurssia.

Opiskelijan opinto-ohjelma käsittää kaikki pakolliset kurssit (47 - 51 kurssia) ja vähintään kymmenen syventävää kurssia. Lisäksi on opiskeltava syventäviä ja soveltavia kursseja niin, että kokonaiskurssimäärä on vähintään 75. Kurssien suorittamisen enimmäismäärää ei ole.

Lukio-opintojen alussa tehdään aine- ja kurssivalintoja mahdollisia jatko-opintoja ja kiinnostuksia ajatellen. Valintoja tehdessä on tärkeää, että opiskelija pohtii omia tavoitteitaan ja tekee sekä omasta ajankäytöstä että opiskelumenestyksestä realistisia arvioita.

Opiskelija rakentaa lukion alussa henkilökohtaisen opinto-ohjelman. Opintojen edetessä ja omien tavoitteiden tarkentuessa opiskelija voi täydentää ja muuttaa opinto-ohjelmaansa.

Opiskelija tekee peruskoulussa perusvalinnat, lukiossa erilaiset poikkeamiset ja muutokset. Pakollisten kurssien valinnan lisäksi voi muut syventävät (vähintään 10 kurssia) ja soveltavat kurssit valita vapaasti. Lukuvuosittain laadittava kurssi-tarjotin tehdään opiskelijoiden tekemien aine- ja kurssivalintojen pohjalta.

Lukio-opiskelu on vapaaehtoista, joten opiskelija sitoutuu kouluyhteisön suoritus-, opiskelu- ja järjestyssääntöihin. Tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus ja oman vastuun ottaminen ovat luokattoman lukion tunnuspiirteitä.

Opinto-ohjelmaan tulee kuulua toinen kotimainen kieli ja vähintään yksi vieras kieli. Matematiikassa on valittava joko pitkä tai lyhyt oppimäärä. Uskonto ja elämänkatsomustieto ovat vaihtoehtoisia kirkkoon kuulumattomille. Elämänkatsomustietoa ei voi valita pakolliseksi aineeksi, jos kuuluu kirkkoon. Rehtorilta voi anoa vapautusta lukion katsomusaineista, jos saa jonkin muun uskontokunnan opetusta, mutta lukion kurssien kokonaismäärän tulee silti olla vähintään 75.

Taideaineissa on kolme pakollista kurssia, joista yksi on kuvataiteen ja toinen musiikin kurssi. Kolmannen pakollisen kurssin voi valita jommastakummasta aineesta.

Opinto-ohjelmaan voi sisällyttää aikuislukion, kesälukion, kansanopiston tai muiden oppilaitoksien suoritettuja kursseja. Jos haluaa korvata jonkin opetussuunnitelmaan kuuluvan kurssin muussa oppilaitoksessa suoritetulla kurssilla, kurssien korvaavuus tulee etukäteen tarkistaa Lohjan Yhteislyseon lukion opinto-ohjaajalta, apulaisrehtorilta tai rehtorilta.

Opintojen suunnittelu

Kurssimuotoisuus

Lukiossa on oppiaineiden oppimäärät jaettu itsenäisiksi kursseiksi, joiden pituus on noin 38 tuntia. Yhden oppitunnin pituus on 80 minuuttia.

Jaksotus

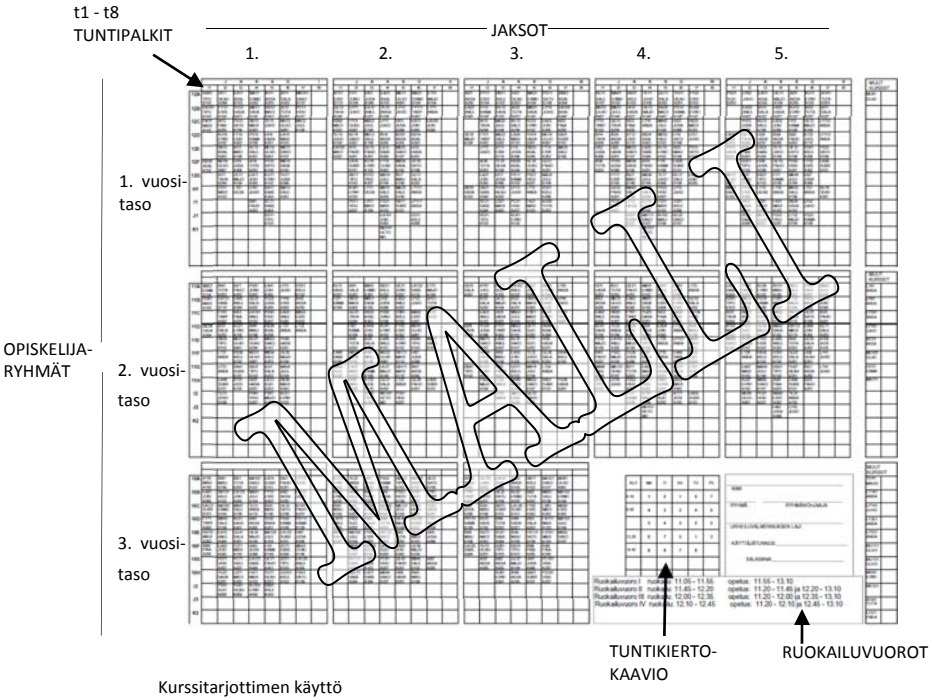
Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. Yksi jakso kestää noin 38 työpäivää. Lähes kaikki aineet opiskellaan keskitetysti, eli ainetta on jakson aikana kolme kertaa viikossa. Kunkin jakson aikana opiskellaan päivittäin yleensä samoja aineita. Lukujärjestys vaihtuu jakson päättyessä.

Huom. Opinto-ohjauksen pakollinen kurssi jakaantuu koko lukion opiskeluajalle. Ryhmänohjaus on osa pakollisen kurssin opinto-ohjausta.

Kurssitarjotin ja tuntikiertokaavio

Opiskelija valitsee opiskelemansa aineet ja kurssit lukuvuosittain laadittavalta ja toukokuussa julkaistavalta kurssitarjottimelta, jonka lukemisessa opinto-ohjaaja ja ryhmänohjaaja opastavat. Jokainen kurssitarjottimen pystypalkki tarkoittaa samanaikaisesti opetettavia kursseja, joista yhden voi valita omaan lukujärjestykseensä. Kurssitarjottimelta tehdyt valinnat siirretään tuntikiertokaavion mukaisesti opiskelijan omaksi lukujärjestykseksi.

Syventävien ja soveltavien kurssien suuri määrä tarjoaa mahdollisuudet yksilöllisiin ratkaisuihin opintokokonaisuuden rakentamisessa. Aine- ja kurssivalinnat voivat perustua opiskelijan opintomenestykseen, harrastuksiin tai urasuunnitelmiin. Keskeistä on, että opiskelija asettaa itselleen tavoitteita ja oppii tiedostamaan omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa.

Kurssitarjottimen käyttö

- Valitse oma vuositasosi 1 - 3 (vaakarivi).
- Valitse opiskeltava jakso 1 - 5 (pystypalkki).
- Valitse kurssit - huom. voit valita vain yhden kurssin tuntipalkista t1 - t8.
- Valitut kurssit kirjoitetaan tyhjälle lukujärjestyspohjalle tuntikiertokaavion mukaisesti, jonka jälkeen kurssit syötetään Wilmaan kurssivalinnoiksi.

Kurssivalinnat ja -muutokset WILMAssa

Nettipohjainen kurssivalintaohjelma WILMA on opiskelijoiden käytettävissä koko lukuvuoden. Opiskelija tekee omilla tunnuksillaan kurssivalinnat WILMAan ja siten samalla ilmoittautuu haluamilleen kursseille.
Koko lukuvuoden opinto-ohjelma on oltava valmiina ensimmäisen jakson aikana. Kurssivalintoja kaikkien kurssien osalta voi tehdä syysloman alkuun. Tämän jälkeen kurssimuutokset ovat sallittuja vain syventävissä ja soveltavissa kursseissa sekä pakollisissa kursseissa seuraavista syistä: tason vaihto tai muu syy esim. virheellinen kokonaissuunnitelma.
Syysloman jälkeen pakollisten kurssien muutokset tehdään joko apulaisrehtorin tai oman ryhmän opinto-ohjaajan kanssa.

Lukion kurssitarjontataulukon lukuohje (seuraava sivu):

Pakolliset kurssit on merkitty numerolla
esim. **GE1** (maantiede kurssi 1)

Syventävät kurssit on merkitty tähdellä ja numerolla
esim. ***GE3** (maantiede kurssi 3)
(huom. Ainevalintakortissa GE3*)

Soveltavat kurssit on merkitty alleviivauksella
esim. **GE5** (maantiede kurssi 5)

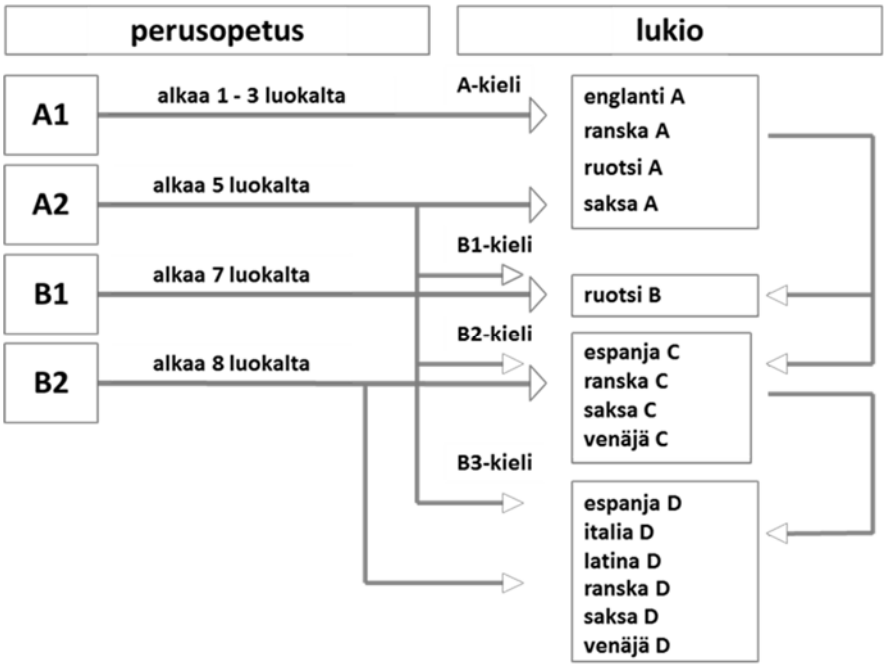
Lukion oppimäärässä on yhteensä vähintään 75 kurssia.
Pakollisia kursseja on oltava 47 - 51. Syventäviä kursseja on valittava vähintään 10.

[1] Musiikista ja kuvataiteesta on valittava yhteensä vähintään kolme pakollista kurssia siten, että molemmista on vähintään yksi kurssi.

Lohjan Yhteislyseon lukion kurssitarjonta

								PAKOLLISET		SYVENTÄVÄT *				SOVELTAVAT			
OPPIAINE	koodi	**I vuositaso**						**II vuositaso**						**III vuositaso**			
Äidinkieli ja kirjallisuus	AI	1	2	3	10	14		4	5	7*	12	13	15	6	8*	9*	16
A-kieli																	
Englanti A	EA	1	2	3	10			4	5	6	14			7*	8*	12	
Ranska A	FA	1	2	3	10												
Ruotsi A	RA	1	2	3	10			4	5	6	11			7*	8*	13	14
Saksa A	SA	1	2	3	10			4	5	6				7*	8*	12	
B1-kieli																	
Ruotsi B	RB	1	2	8				3	4	5	11			6*	7*	10	13
B2-kieli																	
Espanja C	PC	1*	2*	3*				4*	5*	6*	11			7*	8*	10	
Ranska C	FC	1*	2*	3*													
Saksa C	SC	1*	2*	3*	12			4*	5*	6*				7*	8*	11	
Venäjä C	VC	1*	2*	3*													
B3-kieli																	
Espanja D	PD	1*	2*	3*				4*	5*	6*	11			7*	8*	10	
Italia D	ID	1*	2*	3*	4*												
Latina D	LD	1*	2*	3*													
Ranska D	FD	1*	2*	3*				4*	5*	6*				7*	8*	10	
Saksa D	SD	1*	2*	3*										7*	8*	11	
Venäjä D	VD	1*	2*	3*	4*			5*	6*	7*	8*			10			
Matematiikka, pitkä	MA	1	2	3	4	11*	16	5	6	7	8	9	12*	17	10	13*	14	15
lyhyt	MB	1	2	3	10			5	6	7*					4	8*	9	
Biologia	BI	1	6	7				2	3*	4*					5*	10		
Maantiede	GE	1	5					2	3*	6					4*	7		
Fysiikka	FY	1	2*	3*	11			4*	5*	6*	10				7*	8*	9	
Kemia	KE	1	2*					3*	4*	7					5*	6		
Uskonto ev.lut.	UE	1	6					2	5*	7	8	10			3	4*	12	
ortod.	UO	1						2	4*						3	5*		
Elämänkats.tieto	ET	3	4*	5*				3	6	7					3			
Filosofia	FI	1						2*	3*	5	6	8			4*	9	10	
Psykologia	PS	1	2*					3*	6	7	8				4*	5*	11	
Historia	HI	1	2	5*				3	6*						4	9		
Yhteiskuntaoppi	YH	1						2							3*	4*	7	
Kuvataide [1]	KU	1	6	7	8			2	3*	4*	11	13			5*	9	10	12
Musiikki [1]	MU	1	7	9	14	15		2	3*	4*	5*	10	16	17	8	11	13	18
Liikunta	LI	1	5*	6	7	11		2	3*	4*	8	9	10	12	13	14	25	
Terveystieto	TE	1						2*							3*	4		
Tietotekniikka	AT	1	10					3	4	7	8				5	6	9	
Opinto-ohjaus	OP							3							1			
Muut kurssit	MK	1	3	4	5	9	10	11										
Urheiluvalmennus		15	16	17	18			19	20	21	22				23	24		

Lukion kieliohjelmapolku

Perusopetuksessa alkaneet A1, A2 ja B1, B2 kielet jatkuvat lukiossa. Lukiossa voi aloittaa B3 kielen (D).

Opiskelija tekee kielivalinnan lukioon hakiessaan.

Jokaisen opiskelijan on opiskeltava yksi pitkä vieras kieli (A) ja toinen kotimainen kieli (ruotsi).

Opiskelutekniikka

Opiskeluun tarvitaan ammattitaitoa. Sitä kutsutaan opiskelutekniikaksi.

Opiskelutekniikkaan lukiossa kuuluvat ainakin seuraavat seikat:

- Työrauha ja viihtyisä ympäristö, joiden tulee olla jokaisen opiskelijan oikeus.
- Määrätietoisuus opiskelussa.
  Tulokset, joita mitataan todistusnumeroilla ja ylioppilaskirjoitusten arvosanoilla, merkitsevät oman elämänuran kannalta hyvin paljon.
- Itsenäisyys ja vastuullisuus.
  Nuori on itse vastuussa omasta opiskelustaan.
- Älyllinen uteliaisuus, halu tietää ja osata.
  Lukio-opiskelu on varsin teoreettista, mutta se ei saa olla pelkkää ulkolukua ja pänttäämistä. On pyrittävä syvemmälle, oivaltavaan ja soveltavaan tietoon.
- Opiskelu lukiossa on erilaista kuin peruskoulussa.
  Kotitehtävät lisääntyvät ja koealueet pitenevät. Kokeita on joka jakson viimeisellä viikolla, ns. koeviikolla.
- Lukio-opiskelu vaatii motivaatiota ja oman opiskelutaidon kehittämistä. Koulumenestys saattaa aluksi laskea, kunnes oppii tehokkaan opiskelutekniikan. Itsenäisen työn ja oman vastuun osuus on suuri luokattomassa lukiossa. Koulutyön onnistumisen edellytys on, että opiskelija omakohtaisesti kokee opiskelun mielekkääksi ja omien tarpeittensa mukaiseksi. Ulkopuolelta tuleva painostus tuottaa harvoin hyviä opiskelutuloksia. Hyvän tietopohjan oman opiskelutekniikan kehittämiseen saa lukion psykologian ensimmäisellä kurssilla.

Opiskelun reunaehdot

- Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja opinto-ohjausta.
- Lukion oppimäärä tulee suorittaa enintään neljässä vuodessa, jollei rehtori myönnä opiskelijalle perustellusta syystä suoritusaikaan pidennystä. Opiskelija, joka ei ole suorittanut lukion oppimäärää yllä mainitussa ajassa, katsotaan eronneeksi.
- Eronneeksi katsotaan sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja. Opiskelun etenemisen turvaamiseksi lukiolain edellyttämällä tavalla seuraavien reunaehtojen on täytyttävä:
  - kussakin jaksossa on suoritettava vähintään kaksi (2) arvioitua kurssia.
  - lukuvuoden aikana on suoritettava vähintään 20 arvioitua kurssia.
  - kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana liikunnasta on suoritettava vähintään yksi (1) pakollinen kurssi/lukuvuosi.
- Opiskelija, joka ilman pätevää syytä ilmoittamatta ei täytä näitä ehtoja, katsotaan eronneeksi, jollei rehtori perustellusta syystä myönnä tähän poikkeusta.
  Erityistilanteessa rehtorit voivat perustellusta syystä myöntää opiskelijalle yhden jakson pituisen koeajan.
- Mikäli opiskelijalla on anomuksesta myönnetty oikeus opiskella kurssi itsenäisesti osallistumatta opetukseen, niin siitä on saavutettava hyväksytty suoritus. Muutoin kyseistä kurssia ei voida lukea opiskelijan kurssimäärään.
- Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäydyttävä asiallisesti. Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Opiskelija, joka ilman pätevää syytä on poissa ainevalintaansa kuuluvan kurssin opetuksesta niin, että kurssin tavoitteet opettajan arvion mukaan jäävät saavuttamatta, voidaan poistaa kurssilta eikä hänellä ole oikeutta osallistua kurssikokeeseen. Mikäli mahdollista opiskelijalle annetaan asiasta ennakkovaroitus ja opiskelijalla on oikeus tulla kuulluksi.
- Opiskelijalla on oikeus lukea hyväkseen lukion oppimäärään muualla suoritetut opinnot, jotka ovat tavoitteiltaan ja keskeisiltä sisällöiltään lukion opetussuunnitelman mukaisia. Muissa oppilaitoksissa opiskeltuja erillisiä hylättyjä kursseja ei voi siirtää lukion oppimäärään.

- Opiskeltu kurssi on arvioitava, mikäli opiskelija osallistuu kurssikokeeseen tai antaa muun näytön. Hyväksytystä kurssista voidaan antaa suoritusmerkintä (S), mikäli opetussuunnitelmassa niin määrätään. Hylätty kurssisuoritus on arvioitava numerolla.

Itsenäinen opiskelu

Pääsääntöinen opiskelutapa Lohjan Yhteislyseon lukiossa on osallistuminen normaaliin luokkamuotoiseen opetukseen. Osa opinnoista voidaan kuitenkin edellyttää opiskeltavan itsenäisesti. Itsenäinen opiskelu on vaativa opiskelutapa ja sen tuloksellinen käyttäminen vaatii erityistä keskittymistä kurssisisältöihin ja usein normaalia luokkaopiskelua määrätietoisempaa harjoittelua. Lohjan Yhteislyseon lukiossa on asetettu seuraavia reunaehtoja itsenäiselle opiskelulle:

- Pakollisia kursseja ei voi opiskella itsenäisesti. Pakollinen kurssi voi kuitenkin sisältää osioita, joissa itsenäinen opiskelu tapahtuu.
- Opiskelijan on sovittava opettajan kanssa itsenäisesti opiskeltava kurssi tai sen osa sen jakson alussa, jossa itsenäinen opiskelu tapahtuu.
- Opettajan määräämät itsenäisen opiskelun tehtävät tulee suorittaa annetussa määräajassa, jotta saa oikeuden kurssin loppukokeeseen. Tehtävät kirjataan itsenäisen opiskelun kaavakkeeseen.
- Itsenäisesti opiskeltu kurssi on suoritettava hyväksytysti, jotta sen voi lukea kurssimääräänsä.
- Jo opiskeltua kurssia ei voi opiskella itsenäisesti.
- Koeviikolla suoritetaan ensisijaisesti normaaliin luokkaopetukseen kuuluvien kurssien näyttökoe. Itsenäisesti opiskellun kurssin koe suoritetaan myös mahdollisuuksien mukaan koeviikon yhteydessä. Päällekkäisyyksien sattuessa itsenäisesti opiskeltavan kurssin suoritus siirtyy muuhun ajankohtaan esimerkiksi uusintakokeen yhteyteen.
- Poikkeukset reunaehtoihin myöntää rehtori yhdessä aineenopettajan kanssa.

Koulusta eroaminen

Jos opiskelija eroaa tai lopettaa opiskelun lukiossa, hänen tulee keskustella asiasta opinto-ohjaajan kanssa.

Eroamisesta tulee jättää kirjallinen ilmoitus opintotoimistoon, jonka allekirjoittaa huoltaja tai yli 18-vuotias opiskelija itse. Sen jälkeen opiskelija saa erotodistuksen ja opintorekisteriotteen.

Eroilmoituslomake on koulun sivulla kohdassa Opiskelu Lohjan Yhteislyseon lukiossa/Lomakkeet.

Koeviikko

Kunkin jakson lopussa pidetään koeviikko, jonka aikana järjestetään jaksossa opiskeltujen aineiden kokeita. Kokeita on päivittäin yksi.

Kutakin koetta edeltävänä päivänä on valmistava oppitunti jossa kerrataan koealueen asioita. Varsinainen asioiden opiskelu on tehtävä jakson aikana.

Kokeessa on oltava paikalla vähintään kaksi tuntia.

Kokeet palautetaan ryhmänohjaustunneilla. Koeviikon tarkka aikataulu ilmoitetaan jakson aikana ryhmänohjaustunnilla.

koepäivän rakenne	aloitusaika	päättymisaika	
	8.05 tai 9.00	11.15	kurssikoe
	10.30	12.30	ruokailu
	11.50	12.25 tai 13.15	valmistelu

Koejärjestys

- Koejärjestys on kaikkia opiskelijoita velvoittava.
- Matkapuhelinten ja muiden teknisten laitteiden hallussapito kokeen aikana on ehdottomasti kielletty. Määräys ei koske sallittuja laskimia.
- Laskimien muistit pitää olla nollattuna ennen koetta ja opiskelijan tulee poistaa laskimeen asennetut ja tehdyt omat tiedostot.
- Matemaattisten aineiden kokeissa sallitaan taulukkokirja. Taulukkokirjassa ei saa olla ylimääräisi merkintöjä eikä ylimääräisiä papereita (nimitiedot sallittuja).
- Valvoja jakaa kaikki koepaperit koetilaisuudessa.

- Kokeessa opiskelijalla saa olla mukana kynät, kumit, viivoittimet, harpit ja teroittimet (ei penaalia).
- Mahdolliset eväät tulee pakata läpinäkyviin pusseihin, juomapulloissa ei saa olla etikettejä.
- Koejakson kokeet alkavat klo 8.05 tai klo 9.00.
- Kokeesta saa poistua koejaksolla aikaisintaan klo 10.00 / klo 10.30 ja uusintakokeissa klo 15.30 - riippuen kokeen alkamisajasta.

Huom! Koejärjestystä valvotaan mm. satunnaisin tarkastuksin.

Koejärjestyksen rikkomisesta seuraa koesuorituksen mitätöinti ja opiskelijalle huomautus. Koejärjestyksen törkeästä rikkomisesta annetaan kirjallinen varoitus.

Kurssin uusintakoe

- Kurssin arvosanaa on mahdollista korottaa ainoastaan yhden kerran uusintakuulustelussa.
- Syksyllä lukuvuoden alussa järjestettävässä uusintatilaisuudessa voi suorittaa edellisen lukuvuoden sekä hylättyjä että jaksojen 4 - 5 hyväksyttyjä kursseja.
- Kuluvan lukuvuoden jaksojen 1 - 3 hyväksyttyjä kursseja voi korottaa huhtikuun ensimmäisenä uusintapäivänä.
- Hyväksyttyjä kursseja ei voi korottaa muissa uusintatilaisuuksissa.
- Jokaisen jakson jälkeen on yksi uusintakuulustelukerta, jossa voi korottaa hylättyjä arvosanoja.
- Uusintakuulusteluun on osallistuttava saman lukuvuoden aikana jona kurssi on suoritettu.
- Uusintakuulusteluun on aina ilmoittauduttava annetun aikataulun mukaisesti.
- Ilmoittautuminen tehdään kirjallisena ja se on sitova. Uusintatilaisuudessa voi suorittaa enintään kaksi koetta.
- Kurssisuorituksista parempi jää voimaan.
- Jos uusinta on käytetty, niin korotus voi tapahtua vain osallistumalla kurssille uudestaan.
- Hylätyn arvosanan korottaminen on suositeltavaa ensi tilassa.
- Opiskelijan, joka ilmoittautuu uusintaan, mutta jää saapumatta ilman pätevää syytä, katsotaan käyttäneen uusintakertansa.

Arvioinnit

Kurssin arviointi

Kunkin oppiaineen pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan arvosanoin numeroasteikolla 4 - 10 tai muulla opetussuunnitelmassa määritellyllä tavalla, esim. suoritusmerkinnällä.

4.....hylätty
5.....välttävä
6.....kohtalainen
7.....tyydyttävä
8.....hyvä
9.....kiitettävä
10.....erinomainen

Kurssien tietoja ja taitoja arvioidaan toisistaan riippumatta.

Jokainen numerolla arvioitu kurssi vaikuttaa päättöarvioinnin arvosanaan. Kurssin arvosana osoittaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssin tavoitteet. Arviointi tapahtuu kokeiden ja opiskelussa osoitetun jatkuvan näytön (tuntityöskentely, projektityöt, esitelmät, kirjoitelmat, jne.) perusteella.

Kokeet ovat joko laajoja eli summatiivisia tai pienempää kurssin osaa mittaavia eli formatiivisia kokeita; eräät kurssit voidaan arvioida ilman summatiivisia kokeita. Jokainen opettaja kertoo kurssin arviointiperusteet jakson alussa. Jatkuva näyttö voi yleensä vaikuttaa yhden numeron verran summatiivisten kokeiden perusteella määräytyvään arvosanaan, siis korottaa tai alentaa sitä.

Soveltava kurssi, joka liittyy johonkin tuntijaossa mainittuun oppiaineeseen, voidaan myös arvioida joko numero- tai suoritusmerkinnällä (ks. kurssiluettelo). Hylättyä soveltavaa kurssia ei voi saada todistukseen eikä sitä lasketa kurssimäärään. Yksittäisen soveltavan kurssin osalta sitova valinta joko numero- tai suoritusmerkinnästä tehdään arvioinnin yhteydessä eikä sitä voi myöhemmin muuttaa. Valinta tehdään vasta sen jälkeen, kun kurssiarvosana on tiedossa.

Itsenäisesti opiskellusta kurssista edellytetään hyväksytty arvosana tai suoritusmerkintä.

Jaksoarviointi

Lukion suorittaminen edellyttää vähintään 75 kurssin suorittamista. Ohessa on esitetty taulukko helpottamaan kurssikertymän seuraamista normaalissa lukiosuorituksessa: jaksoa kohden 5 - 6 suoritettua kurssia, opiskeluaika 13 jaksoa (= kolme vuotta). Hylätyt arvosanat eivät kuulu normaalisuoritukseen ja ne olisikin syytä aina suorittaa pois. Hylätty kurssiarvosana on aina riski opintojen etenemiselle ko. oppiaineessa.

”Normaalisuorituksen” kurssikertymän alaraja

	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso
1. opiskeluvuosi	5 - 6	10 - 12	16 - 18	22 - 24	28 - 30
2. opiskeluvuosi	34 - 36	40 - 42	46 - 48	52 - 54	58 - 60
3. opiskeluvuosi	63 - 65	68 - 70	75 -		

Esimerkiksi toisen vuoden opiskelijalla tulisi olla 3. jakson jaksotodistuksessa vähintään 46 - 48 kurssisuoritusta.

Jaksotodistuksessa näkyvät suoritetut kurssit ja niiden arvosanat sekä kuluvan lukuvuoden valinnat ja kurssien yhteismäärä.

Jaksotodistuksessa voi olla seuraavat merkinnät:
pa = pakollisen kurssin valinta

sy = syventävän kurssin valinta

so = soveltavan kurssin valinta

x = pakollinen kurssi - jota opiskelija ei vielä valinnut opinto-ohjelmaan

S = hyväksytyn kurssin suoritusmerkintä

tummennettu arvosana = päättyneen jakson arvosana

K = oppimäärän vaihdossa mitätöity kurssi

T (täydennettävä) = opiskelijan kurssisuoritus on kesken tekemättömien tai täydennettävien suoritusten vuoksi. Suoritukset tulee tehdä valmiiksi ilmoitettuun päivämäärään mennessä, muuten ko. kurssisuoritus vanhenee. Kurssin alussa opiskelijoille selvitetään arvioinnin edellytykset, mitä kurssisuorituksesta vaaditaan. Jos opiskelija ei täydennä puutteita, ilmoitettu arvosana jää varsinaiseksi arvosanaksi.

O (osallistunut) = opiskelija on ollut poissa kurssikokeesta hyväksyttävän syyn vuoksi. Hyväksyttävä syy on ilmoitettava viimeistään kurssikokeen aamuna.

Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärän päättöarvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja syventävien kurssien sekä koulukohtaisten numeroarvosteltujen soveltavien kurssien kurssiarvosanojen aritmeettisena keskiarvosanana.

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä kursseja ei voi poistaa jälkikäteen.

Opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti:

pakollisia ja syventäviä kursseja yhteensä	hylättyjen kurssien enimmäismäärä
1 - 2	0
3 - 5	1
6 - 8	2
9 -	3

Oppiaineen oppimäärän arvioinnin suorittajilla on mahdollisuus myös korottaa arvosanaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat aineen opiskelun päättövaiheessa kurssiarvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Koulukohtaiset soveltavat kurssit tulee kaikki suorittaa hyväksytysti. Hyväksytysti suoritetut soveltavat kurssit lasketaan kokonaiskurssimäärään.

Lukion oppimäärän arviointi ja päättöarviointi

Oppimäärän arviointi

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, kun hän on suorittanut hyväksyttävästi kaikkien opinto-ohjelmaansa kuuluvien pakollisten ja valinnaisten aineiden oppimäärät ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täyttyy. Pakollisia kursseja on oltava 47 - 51 sen mukaan, lukeeko opiskelija pitkää vai lyhyttä matematiikkaa. Syventäviä kursseja pitää suorittaa vähintään 10. Soveltavista kursseista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat kurssit. Tällöin opiskelijalle annetaan lukion suorittamisesta päättöarviointi.

Päättöarvosana annetaan oppiaineista, joiden oppimäärä on suoritettu. Oppiaineen oppimäärä on opiskelijan valitsemien kurssien määrä, joten se voi eri opiskelijoilla olla erilainen. Päättöarvioinnissa oppiaineen laajuus ilmoitetaan suoritettujen kurssien lukumääränä.

Opinto-ohjelma määrittää opiskelijan valitsemat oppiaineet ja niiden oppimäärät siinä laajuudessa, kuin hän aikoo ne suorittaa. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi siten olla erilaiset oppimäärät. Valinnaisiin vieraisiin kieliin sisältyy vain syventäviä ja mahdollisia soveltavia kursseja.

Päättöarviointi

Opiskelija saa lukion päättötodistuksen, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän eli vähintään 75 kurssia. Päättötodistuksen voi saada, vaikkei saa ylioppilastutkintotodistusta.

Huom. Ylioppilastutkintotodistusta ei saa, ellei opiskelija saa lukion päättö-todistusta.

Vuosittain helmikuussa kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijat, jotka keväällä kirjoittavat loput pakolliset ylioppilastutkintokokeet, saavat todistuksen sen hetkisestä opiskelutilanteestaan. Tämän alustavan kokonaisarvioinnin tarkoituksena on kertoa opiskelijan kokonaiskurssitilanne sekä myös ainekohtaisesti näyttää ovatko eri aineiden oppimäärät kokonaan suoritettu. Tästä todistuksesta näkyy myös minkä arvosanan opiskelija on saamassa päättötodistukseen eri oppiaineissa.

Oppimäärä arvioidaan yhdellä arvosanalla.

Huom. Jos opiskelija on vaihtanut matematiikan tai kielien tasoa kesken opiskelun oppiaine arvioidaan yhdellä arvosanalla. Samoin uskonnon ja elämänkatsomustiedon arvosana annetaan siinä oppiaineessa, jota opiskelija on viimeksi opiskellut.

Päättöarvioinnissa numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä.

Huom. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia. Tämä valinta on sitova ja tehdään ennen päättöarviointia.

Opiskelijalla on mahdollisuus ennen päättötodistuksen antamista osallistua oppiaineen korotuskuulusteluun. Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelmasta. Mikäli opiskelija osoittaa tässä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien arvioinnista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttäisi, niin arvosanaa voidaan korottaa.

Korotuskuulusteluun voi osallistua vain kerran. Jos opiskelijan saa kuulustelussa huonomman arvosanan kuin varsinainen arvosana - todistukseen merkitään parempi arvosana.

Ylioppilas-tutkinto

Tutkinnon suorittaminen

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana (ks. kuitenkin kohta Hylätyn kokeen uusiminen). Tutkinnon suorittaminen katsotaan aloitetuksi, kun ilmoittaudut ensimmäisen kerran tutkintoon, pakolliseen tai ylimääräiseen kokeeseen. Tutkintoosi kuuluu vähintään neljä koetta, joista **äidinkielen koe on kaikille pakollinen**. Voit valita **kolme** muuta tutkintosi **pakollista koetta** seuraavien neljän kokeen joukosta: toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja yksi reaaliaineessa järjestettävä koe. Tutkintosi pakollisiin kokeisiin tulee **sisältyä** vähintään **yksi pitkän oppimäärän koe**. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi. Sinun on suoritettava kaikki tutkintoosi sisältyvät kokeet samalla kielellä.

Tutkintoa suorittaessasi sinun tulee noudattaa lautakunnan määräyksiä. Elektronisten laitteiden mukaan lukien älypuhelimen tuominen koetiloihin on määräysten vastaista. Vilpistä tai tutkintojärjestyksen rikkomisesta seuraa, että kokelaan kaikki kokeet katsotaan hylätyiksi kyseisellä tutkintokerralla.

Sinulle annetaan ylioppilastutkintotodistus, kun olet hyväksytysti suorittanut neljä pakollista koetta ja myös saanut lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisen tutkinnon suorittamisesta.

Ilmoittautuminen

Kevään tutkintoon on ilmoittauduttava viimeistään **23.11.** ja syksyn tutkintoon viimeistään **5.6.** Jos olet osallistunut syksyn tutkinnon kokeisiin, lukio voi ottaa vastaan ilmoittautumisesi seuraavan kevään tutkintoon syksyn tutkintotulosten selvittyä. Tällöin tulee ilmoittautua rehtorin ilmoittamaan määräaikaan mennessä, viimeistään joulukuun 1. päivänä. Ilmoittautumishakemus (Wilma-lomake) jätetään lukion toimistoon kirjallisena**. Sinun tai valtuuttamasi henkilön on allekirjoitettava hakemus.** Tarkista, että kaikki tietosi on merkitty lomakkeeseen oikein. Ilmoittautuminen on sitova. Ilmoittautuessasi tekemiäsi valintoja, jotka koskevat aineyhdistelmää, kokeen pakollisuutta tai ylimääräisyyttä tai kokeen tasoa, et voi jälkikäteen muuttaa. Lautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. Voit kirjallisesti peruuttaa rehtorin hyväksymän ilmoittautumisesi kevään tutkintoon viimeistään 23.11. (1.12., jos olet osallistunut syksyn tutkintoon) ja syksyn tutkintoon viimeistään 5.6. Määräajan päätyttyä tapahtuneen ilmoittautumisen lautakunta voi hyväksyä vain erityisen painavasta syystä.

Tutkintomaksut

Ilmoittautuessasi tutkintoon olet velvollinen maksamaan ylioppilastutkintoon liittyvät maksut, jotka koostuvat perusmaksusta ja kustakin kokeesta perittävästä maksusta. Jos sinulla ei ole osallistumisoikeutta tai jos lautakunta on hakemuksestasi mitätöinyt ilmoittautumisesi etkä ole osallistunut kielikokeen tai äidinkielen kokeen kumpaankaan kokeeseen, voit pyytää koekohtaisten tutkintomaksujen palauttamista. Pyyntö maksujen palauttamisesta on esitettävä lautakunnalle viimeistään sen vuoden loppuun mennessä, jonka aikana järjestetystä tutkinnosta on kyse. Ylioppilastutkintotodistuksen antaminen edellyttää, että olet suorittanut tutkintomaksut.

Hylätyn kokeen uusiminen

Hylätyn pakollisen kokeen saat uusia kaksi kertaa tätä tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Jos siis tulet hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa esim. keväällä, sinulla on oikeus uusia hylätty kokeesi kaksi kertaa kolmella seuraavalla tutkintokerralla, jotka ovat saman vuoden syksy, seuraavan vuoden kevät ja syksy.

Hylättyä pakollista koetta uusiessasi voit halutessasi vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyempään oppimäärään perustuvaan kokeeseen. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että tutkintosi pakollisiin kokeisiin sisältyy yksi pitkän oppimäärän koe. Jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy toisellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava koko tutkinto uudelleen.

Kun olet ilmoittautunut neljään pakolliseen kokeeseen ja tullut hylätyksi jossakin niistä, voit osallistua tutkintoon vain hylätyn tai hyväksytyn kokeen uusijana, kunnes olet suorittanut tutkinnon. Voit täydentää tutkintoa uusilla aineilla vasta kun olet suorittanut ylioppilastutkinnon hyväksytysti.

Jos ylimääräinen kokeesi hylätään, tästä ei tule merkintää todistukseen. Tällaisen kokeen voit uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa. Hylätyn ylimääräisen kokeen tasoa ei koetta uusittaessa voi vaihtaa. Voit kuitenkin suoritettuasi ylioppilastutkinnon hyväksytysti täydentää tutkintoa suorittamalla eri tason kokeen (ks. myös kohta Sähköinen ylioppilastutkinto).

Hyväksytyn kokeen uusiminen

Ylioppilastutkinnon jokaisen hyväksytyn kokeen, sekä pakollisen että ylimääräisen, voit uusia yhden kerran.

Kokeen uusimisajankohdan voit valita itse. Jos olet ennen ylioppilastutkinto-todistuksen saamista uusinut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Tutkintotodistuksen saamisen jälkeen uusitusta hyväksytystä kokeesta saat erillisen todistuksen. Myös kokeen, josta lautakunta on antanut arvosanan laudatur, saat halutessasi uusia (ks. myös kohta Sähköinen ylioppilastutkinto).

Täydentäminen

Tutkinnon täydentäminen uusilla kokeilla on mahdollista sen jälkeen, kun olet suorittanut tutkinnon, muuten ajankohtaa ei ole rajoitettu. Voit valita aineita, jotka kuuluvat ylioppilastutkinnon ohjelmaan, vaikka niitä ei opetettaisikaan omassa lukiossasi. Tutkintoa voit täydentää myös jo suorittamasi oppiaineen eritasoisella kokeella. Jos kokeesi hylätään, voit uusia sen kaksi kertaa ilman aikarajaa. Täydentämällä suorittamistasi hyväksytyistä kokeista saat erillisen todistuksen (ks. myös kohta Sähköinen ylioppilastutkinto).

Kompensaatio

Kompensaatiossa otetaan huomioon ylioppilastutkintotodistukseesi kuuluvien sekä pakollisten että ylimääräisten kokeiden arvosanat. Tutkintoa täydentämällä et voi kompensoida hylättyä koettasi.

Jos et saa jossakin pakollisessa kokeessa hyväksyttyä arvosanaa mutta tulet ylioppilaaksi kompensaation tietä, sinulla on hylätyn kokeen osalta oikeus kahteen uusimiskertaan ilman aikarajaa.

Ylioppilastutkinnon kielikokeen ja äidinkielen kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus kokeen molemmista, eri päivinä suoritettavista osista. Jos jompikumpi suoritus puuttuu, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi, jolloin koko suorituksesi on hylätty. Näissä tapauksissa ei myöskään kompensaatio ole mahdollinen (ks. myös kohta Sähköinen ylioppilastutkinto).

Tutkinnon uudelleen aloittaminen

Jos haluat tutkinnon suorittamisen ollessa vielä kesken aloittaa sen alusta, tähän on pyydettävä kirjallinen lupa lautakunnalta. Lautakunta voi sallia menettelyn, jos tutkinnon uudelleen aloittamiseen on esitetty erityisen painava syy (ks. myös kohta Sähköinen ylioppilastutkinto).

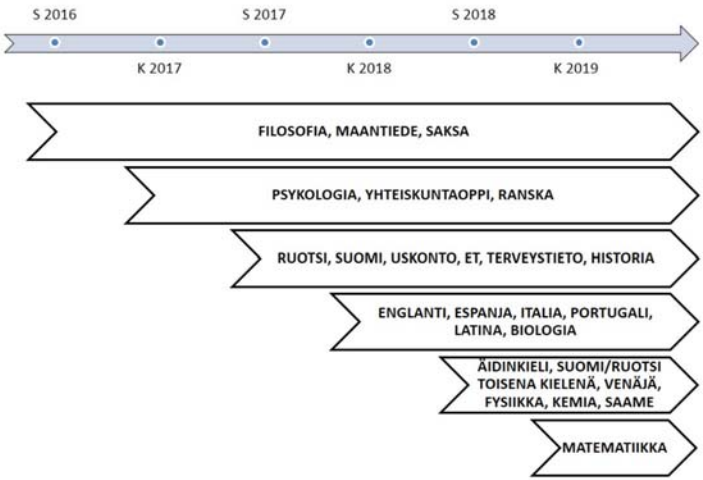
Ilmoittautumisen mitätöiminen

Ilmoittautuminen on sitova. Jos olet ilmoittautunut ja sinulla on osallistumis-oikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi. Lautakunta voi hakemuksesi perusteella mitätöidä ilmoittautumisen, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava, lautakunnan hyväksymä syy. Hakemukseen on liitettävä lääkärintodistus sairaudesta tai todistus esimerkiksi ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana. Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi ilmoittautumisen mitätöintiin. Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suorittamisaikaa. Ilmoittautuminen äidinkielen kokeeseen ja kielikokeeseen voidaan mitätöidä, jos olet pätevästä syystä estynyt osallistumasta saman tutkintokerran toiseen tai molempiin kokeen osiin.

Sähköinen ylioppilastutkinto

Ylioppilastutkinnon sähköistäminen tapahtuu vaiheittain vuosina 2016 - 2019. Osallistuessasi ylioppilastutkintoon kevään 2016 jälkeen saatat mahdollisesti osallistua kokeeseen, joka tehdään sähköisesti. Sen vuoksi on tärkeää, että tutustut sähköisen ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Sinulta edellytetään mm. että osaat käynnistää oman laitteesi USB-muistilta. Lisätietoja sähköisestä ylioppilastutkinnosta saat lukiosi rehtorilta, opettajilta ja lautakunnan verkkosivuilta www.ylioppilastutkinto.fi ja digabi.fi.

Ensimmäiset sähköiset YO-kokeet toteutetaan syksyllä 2016 (saksa, maantiede, filosofia). Koko tutkinto muuttuu sähköiseksi aineittain vuoteen 2019 mennessä.

Ensimmäiseksi tuettavaksi päätelaitteeksi on valittu ”normaali kannettava tietokone” eli 32- tai 64-bittisellä x86-prosessorilla varustettu päätelaite. Tällaisissa tieto-koneissa käytetään tavallisesti Windows-, OS X- tai Linux-käyttöjärjestelmää. Laitteen vähimmäismäärittely löytyy osoitteesta digabi.fi

Huom. Laitteen hankinnan osalta kannattaa odottaa elokuussa annettavia koulun ohjeita!
Tietokonetta käytetään opinnoissa koko lukio-opiskelu ajan.
Suosittelemme **AT10 - Sähköinen ylioppilastutkinto**-kurssin suorittamista.

Lääkärintodistukset, lukitodistukset, selvitykset vieraskielisyydestä ja muut puoltolauseet

Lautakunta on antanut erilliset määräykset lääkärintodistusten, lukitodistusten, vieraskielisyyttä koskevien selvitysten ja muiden puoltolauseiden ottamisesta huomioon ylioppilastutkinnossa. Saat niistä tietoa lukiostasi tai lautakunnan verkkosivuilta www.ylioppilastutkinto.fi. Lausunnot ja hakemukset toimitetaan lautakunnalle sen edellyttämän aikataulun mukaisesti. Aikataulu käy selville lautakunnan antamista määräyksistä.

Tarkistuspyynnöt ja tarkistusarvostelu

Opettajan tai rehtorin välityksellä saat halutessasi tietää suorituksesi arvostelua koskevat perusteet tulosten valmistuttua. Jos tästä huolimatta olet tyytymätön kokeen arvosteluun, voit hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun sinulla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos tietoosi. Hakemus toimitetaan lukion rehtorille, joka toimittaa sen edelleen lautakuntaan. Maksukuitti tarkistusarvostelusta on samalla esitettävä rehtorille. Maksu palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä tarkistusarvostelussa muuttuu.

Koesuorituksen näyttäminen lopullisen arvostelun jälkeen

Jos haluat tarkastella koesuoritustasi tai tilata siitä kopion, voit pyytää tätä lautakunnalta puolentoista vuoden kuluessa siitä, kun kyseinen tutkintokerta on saatu päätökseen. Kevään tutkinnon suorituksen voit saada lautakunnassa nähtäväksesi tai kopiona itsellesi aikaisintaan 20. kesäkuuta, syksyn tutkinnon suorituksen aikaisintaan 20. joulukuuta. Kopio on maksullinen.

Nimitietojen luovuttaminen

Sekä lautakunnalla että lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu. Jos et halua nimeäsi julkaistavaksi, sinun tulee esittää kirjallinen pyyntö asiasta hyvissä ajoin ennen tulosten valmistumista. Lautakunnan luovuttamassa julkaisulistassa mainitaan vain ne ylioppilaat, jotka ovat suorittaneet tutkintonsa loppuun kyseisen tutkintokerran aikana ja jotka myös saavat lukion päättötodistuksen. Jos sinulta puuttuu lukion kursseja tai jos olet suorittanut tutkinnon hyväksytysti jo joskus aiemmin mutta saat lukion päättötodistuksen vasta nyt, ei nimeäsi mainita listassa.

Kaksoiskappaleet ja käännökset todistuksista

Jos alkuperäinen ylioppilastutkintotodistuksesi tai todistuksesi hyväksyttyjen kokeiden suorittamisesta on kadonnut, voit tilata lautakunnasta kaksoiskappaleen. Voit tilata todistuksista myös ruotsin- tai englanninkielisen käännöksen. Kaksoiskappale ja käännös ovat maksullisia ja niiden toimitusaika on noin kaksi viikkoa.

Hyvä tietää

Opiskelukustannukset

Opiskeluun liittyvät kirjat, tietokone, laskin, kuvataiteen kurssien tarvikemaksut, muut tarvikkeet ja mahdolliset opintoretket opiskelijan on maksettava itse.

Lukiolaisen opintososiaaliset edut

Opetus, kouluateriat ja opiskelijahuolto ovat päivälukiossa maksuttomia. Koulun opiskelijahuoltoon sisältyvät terveydenhoidon lisäksi opinto-ohjaus ja tarvittaessa myös erityisopettajan, kuraattorin ja psykologin palvelut. Hammashuollosta huolehtii opiskelijan oma kotikunta, mutta kiireellinen ensiapu annetaan kaikille. 18 vuotta täyttäneellä hampaiden tarkastus ja hoito ovat maksutaksojen mukaiset.

Päivälukion opiskelijat ovat tapaturmavakuutettuja kouluaikana tai koulumatkalla tapahtuvien henkilövahinkojen varalta. Koulutapaturmissa käytetään pääsääntöisesti julkisen terveydenhuollon palveluja.

Lukiolainen voi saada tietyin edellytyksin Kelan opintorahaa ja/tai matkatukea. Myös opiskelija-asunnoista voi saada tietoa koulun kautta. Opintotoimisto antaa opiskelijalle eri tarkoituksiin opiskelijatodistuksia, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus saada alennuksia joistakin harrastusmaksuista tai pitkistä matkoista myös vapaa-aikana. Myös Suomen Lukiolaisten Liiton kortin hankkimalla saa erilaisia opiskelijoille kohdennettuja etuja.

Lukion käytänteet

Varkaustapausten rajoittamiseksi kouluun ei tule tuoda tarpeettomasti rahaa eikä jättää arvotavaraa päällysvaatteiden taskuihin tai koulureppuun (ks. vahtimestari). Myös polkupyörät tulee pitää lukittuina. Koulun lukittuihin ulko-oviin tarvittava lukuvuosittain vaihtuva kulkukoodi annetaan lukuvuoden alussa opiskelijoille.

Opiskelijoiden tarvitsemat lomakkeet ovat pääsääntöisesti kirjastoluokassa ja hallintoaulassa. Osa lomakkeista on koulun verkkosivuilla www.lukio.lohja.fi. Koulun verkkosivuilla on ajantasainen lukuvuosikalenteri ja ajankohtaista tietoa opiskelijoiden vanhemmille.

Koulun hallintotilat ja opettajien työtilat sijaitsevat 2. kerroksessa. Tavataksesi opettajan voit käyttää opettajien työtilan ulkopuolella olevaa kutsutaulua.

Opintotoimisto

- Arkistopalvelut ja todistukopiot
- Ero- ja keskeyttämisilmoitukset ja todistukset
- Kurssimäärät, ainevalintamuutokset - ellei ryhmänohjaaja ole paikalla, voi toimistosta kysyä
- Läsnäolo- ja opiskelijatodistukset eri tarkoituksiin
- Muutokset opiskelijarekisteriin
- Opintososiaaliset edut: opinto- ja matkatukiasiat
- Tapaturmat ja vakuutukset
- Todistukset ja niiden oikaisut
- Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen/muista valtakunnalliset määräajat 5.6. ja 23.11.

Soittopyynnöt ja viestit

- Yksittäistä opiskelijaa lähdetään tavoittelemaan koulurakennuksesta vain hätätapauksissa - soitto rehtoreille tai opintosihteerille.

Löytötavarat

- Löytötavaroita voi tiedustella vahtimestarilta tai toimistosta.

Vahtimestari

Säilytyslokeron avaimen voi lunastaa vahtimestarilta panttimaksua (8 - 10 €) vastaan. Lokeroita on jokaiselle halukkaalle. Maksu palautetaan takaisin avaimen palautuksen yhteydessä.

Vahtimestarin puhelin on 044 374 0001.

Opintokompassi

Keneltä kysyn? Ensisijaisesti vastuu henkilökohtaisesta opinto-ohjelmasta on opiskelijalla.	REHTORI	AP. REHTORI	RYHMÄNOHJ.	OPO	AINEENOP.	OPINTOSIHT.	ERITYISOP.	LUKIOPSYK.	TERV. HOIT.	LUKIOKURAT.
aineen oppimäärän seuranta			!	x	x					
elämänhallintaneuvonta								x	x	x
etenemisriski	x	x	!	x	x					
henkilökohtaiset ongelmat	!	!	!	!	!	!	!	!	!	!
itsenäinen opiskelu	!				!					
jaksotodistuksen seuranta			!	x						
jatkokoulutusasiat				!	x					
jatko-opintojen ohjaus ja infot				!						
koko lukion oppimäärän seuranta	x	x	!	x		x				
korotuskuulustelu		!		x	x					
kurssien suoritusjärjestys			x	x	!					
muiden oppilaitosten kurssit	x	!		x	x					
opintojen keskeyttäminen	x		x	!		x				
opintomenestyksen seuranta			!	x	x					
opinto-ohjelman muutokset		x	x	!						
opinto-ohjelman toteutuminen		x	!	x						
opiskelijatodistus ja osoitteenmuutos						!				
opiskeluvaikeudet			x	!	x		x	x	x	x
poissaolojen seuranta			!		!					
poissaololupa	C		B		A					
sosio-ekonominen neuvonta										!
tuet: opinto ja matka						!				
uusintakuulustelu	x	x	!	x	x	x				
vaihto-opiskelijavuosi		!		x		x			x	
virheet todistuksissa			x		!	x				
YO-tutkinnon erityisjärjestelyt	!			x			!	x		
YO-tutkinnon hajauttaminen	x			!	x	x				
YO-tutkinto	!			x	x	x				
äkillinen sairastuminen									!	

! = merkitty henkilö, jonka puoleen opiskelijan tulee ensimmäiseksi kääntyä henkilökohtaisessa
ohjauksessa.

x = merkitty toissijainen henkilö.

A) yksittäinen oppitunti - B) enintään 1 viikko - C) yli viikko

<table>
<tr><td colspan="3">vastuuhenkilö</td><td colspan="2">vastuualue</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Rehtori Panu Ruoste</td><td rowspan="3">O P I N T O - O H J A U S</td><td>Apulaisrehtori,
opinto-ohjaaja
Juha Nurmi</td><td>A-ryhmät ja N1 (osa), urheiluvalmennettavat, kahden tutkinnon opiskelijat sekä vaihto-opiskelijat.</td><td rowspan="3">Opinto-ohjaus pyrkii auttamaan opiskelijaa, kun hän suunnittelee opiskelu-ohjelmaansa, tukemaan häntä lukio-opintojen eri vaiheissa ja valmistelemaan häntä elämänuran ja myöhemmän koulutuksen suunnitelmia ja valintoja varten.</td></tr>
<tr><td>Opinto-ohjaaja,
tuntiopettaja
Leena Oittila</td><td>BCD-ryhmät ja N1 (osa)</td></tr>
<tr><td>Opinto-ohjaaja
Helena Kasurinen</td><td>EFGH -ryhmät ja N2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Lukiopsykologi
Marja-Helena Kunnas</td><td colspan="2">Lukiopsykologin kanssa opiskelija voi keskustella mieltä painavista asioista, kuten kotiasioista, ystäväsuhteista, seurustelusta, tulevaisuuden suunnitelmista, väsymyksestä, jännityksestä, stressistä tai päihteiden käytöstä.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Lukiokuraattori
Maija Linna</td><td colspan="2">Opiskeluun liittyvät asiat; poissaolot, opiskelumotivaation puute, keskittymisvaikeudet tai opiskelustressi, ilmapiiri ja työrauha.
Sosiaaliset suhteet; ristiriidat kotona tai muissa ihmissuhteissa, kiusaamiseen liittyvät kokemukset, yksinäisyyteen liittyvät asiat.
Tunne-elämä; voimavarojen ja itsetunnon vahvistaminen, tunteiden nimeäminen, käsittely ja hallinta.
Elämänhallinta; itsenäistyminen, ajankäyttö, vuorokausirytmi ja arjen hallinta, huoli omasta tai läheisen päihteiden käytöstä.
Sosioekonomiset asiat; asumis- ja opintoetuudet, neuvonta talous- ja asumisasioissa, työnhaussa tukeminen</td></tr>
<tr><td colspan="2">Erityisopettaja
Mari-Anna Jääskeläinen</td><td colspan="2">Erityisopettaja keskittyy lukiossa mm. lukio-opintonsa aloittavien LUKI-vaikeuksien seulomiseen ja ohjantaan. Ohjantaan kuuluu esim. tarvittavien erityisjärjestelyjen hakeminen lukio-opiskelua ja ylioppilaskirjoituksia varten. Erityisopettajan palvelut ovat tarkoitettu kaikille lukiolaisille, vaikka ei olisikaan todettu erityistä lukemisen ja kirjoittamisen vaikeutta!
Opiskelija voi hakeutua itse erityisopettajan vastaanotolle esim. epäillessään jotakin erityistä opiskeluvaikeutta tai jos opiskelu muuten tuntuu hankalalta.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Terveydenhoitaja
Satu Sjöblom</td><td colspan="2">Terveydenhoitajan vastaanotolla muun muassa terveystapaamiset, määräaikaistarkastukset, rokotukset, sairaanhoito, neuvonta ja ohjaus.
Sairastapauksissa ota yhteys omaan terveyskeskuslääkäriin!</td></tr>
</table>

Vastaanottoajat ilmoitetaan lukuvuoden alussa.

Lukiosanasto

Abiturientti eli abi

Lukion ”päättöluokkalainen”, joka valmistautuu ylioppilastutkintoon.

A1-kieli (= A-kieli)

Peruskoulun 3. - 5. luokalta alkava kieli
(englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa tai venäjä).

B1-kieli (= B-kieli)

Peruskoulun 7. luokalta alkava kieli
(englanti tai ruotsi).

B2-kieli (= C-kieli)

Peruskoulun 8. luokalta alkava kieli
(espanja, ranska, saksa tai venäjä).

B3-kieli (= D-kieli)

Lukiossa alkava kieli
(espanja, italia, latina, ranska, saksa tai venäjä).

Erityisopetus

Erityisopettaja keskittyy lukiossa muun muassa lukio-opintonsa aloittavien LUKI -vaikeuksien seulomiseen ja ohjantaan. Erityisopettajan työhön kuuluu esimerkiksi tarvittavien erityisjärjestelyjen hakeminen lukio-opiskelua ja ylioppilaskirjoituksia varten. Erityisopettajan palvelut on tarkoitettu kaikille lukiolaisille, vaikka ei olisikaan todettu erityistä lukemisen tai kirjoittamisen vaikeutta. Vastaanottoajat ilmoitetaan lukuvuoden alussa.

Etenemisriski

Oppiaineen opiskelulle muodostuu etenemisriski, jos opiskelija ei kykene suorittamaan hyväksytysti kahta kurssia kyseisen oppiaineen pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä kursseista. Etenemisriskitilanteessa olevan opiskelijan tulee toimia saamansa erityisohjannan mukaisesti, esimerkiksi suorittaa kyseisen aineen tarpeelliseksi katsottuja tukikursseja ja pyrkiä estämään oppiaineen päättöarvioinnin estyminen.

Hidastaminen

Pääsääntöisesti lukio suoritetaan kolmessa vuodessa. Erityisestä syystä (opintomenestys tai oma harkinta) opiskeluaikaa voi pidentää. Lisäinformaatiota antaa opinto-ohjaaja.

Itsenäinen opiskelu/opiskelu osallistumatta opetukseen (lomakkeita kirjastossa)

Opiskelija voi erityisestä syystä saada oikeuden opiskella kurssin itsenäisesti osallistumatta opetukseen. Pakolliset kurssit tulee pääsääntöisesti suorittaa osallistumalla opetukseen. Luvan itsenäiseen opiskeluun myöntää ao. aineen opettaja ja samalla sovitaan suoritukseen liittyvistä tehtävistä. Kurssista on aina saavutettava hyväksytty suoritus (arvosana vähintään 5 tai suoritusmerkintä S). Lupa on anottava ennen kurssin alkua.

Jakso

Lukuvuosi on jaettu viiteen yhtä pitkään, noin 38 koulupäivää käsittävään jaksoon.

Jaksoarviointi

Opiskelija saa jokaisen jakson päätyttyä jaksoarvioinnin, johon on merkitty opiskelijan siihen asti lukiossa opiskelemiensa kurssien suoritukset sekä valitut pakolliset (pa), valtakunnalliset syventävät (sy) ja koulukohtaiset soveltavat (so) kurssit.

Kahden tutkinnon opinnot

Ammatillista perustutkintoa opiskellessa voi samanaikaisesti suorittaa myös ylioppilastutkinnon. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavat neljän pakollisen aineen lukiokurssit osana ammatillista perustutkintoaan, osallistua ylioppilaskirjoituksiin ja saada ylioppilastutkintotodistus. Lukio-opinnot hyväksytään ammatilliseen perustutkintoon kuuluvaksi. Opintoja suoritetaan rinnakkain ammatillisessa oppilaitoksessa ja lukiossa. Kahden tutkinnon opintojen suorittaminen edellyttää pitkäjänteisyyttä ja tavoitteellista opintojen suunnittelua.

Koeviikko

Jakson viimeiset seitsemän päivää ovat koepäiviä. Jakson aikana opiskelluista kursseista pidetään kokeet koeviikon tuntikierto-kaavion mukaisesti.

Korvattavat kurssit (muut oppilaitokset)
(lomakkeita kirjastossa)

Opiskelija ottaa ennen kurssin suorittamista yhteyttä rehtoriin, apulaisrehtoriin tai opinto-ohjaajaan. Muissa oppilaitoksissa (esim. aikuislinjalla) opiskeltuja erillisiä hylättyjä kursseja ei voi siirtää päivälukioon.

Korotuskuulustelut eli tentit
(lomakkeita kirjastossa)

Opiskelijalla on mahdollisuus ennen päättötodistuksen antamista osallistua oppiaineen korotuskuulusteluun. Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelmasta. Mikäli opiskelija osoittaa tässä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien arvioinnista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, niin arvosanaa korotetaan.

Kurssi

Aineen oppimäärä koostuu kursseista. Kurssi opiskellaan yleensä keskitetysti yhden jakson aikana ja arvioidaan jakson päättyessä. Pakollinen kurssi on kaikille yhteinen opintokokonaisuus. Pakollisia kursseja opiskellaan 47 - 51. Syventävä kurssi täydentää pakollista kurssia. Opiskelijan on opiskeltava vähintään 10 syventävää kurssia. Soveltava kurssi on koulukohtainen opintokokonaisuus.

Kurssiarvosana

Kurssin suorittaminen arvioidaan numeroilla 4 - 10. Joistain kursseista voi saada vain suoritusmerkinnän (S). Arvosanaan vaikuttavat kurssikoe ja oleellisena osana myös kurssilla opiskeluun osallistuminen. Kunkin kurssin alussa opettaja kertoo kurssin arviointiperusteet. Koulukohtaiset kurssit arvioidaan asteikolla 5 - 10 tai suoritusmerkinnällä.

Kurssikartta

Kurssikartta selvittää oppiaine- ja kurssikohtaisesti, milloin kutakin kurssia on tarjolla. Opiskelija saa kurssikartan omalta ryhmän-ohjaajaltaan. Kurssikartta on myös koulun kotisivuilla.

Kurssimuutokset

Kyseessä on opiskelijan tekemä muutos kurssivalintoihinsa. Opiskelijat voivat tehdä muutoksia kaikkiin kurssivalintoihinsa syysloman alkuun asti. Kurssimuutoksia voi tehdä webbi-liittymän kautta (WILMA) lukion sivuilta www.lukio.lohja.fi. Syysloman jälkeen muutoksia voi tehdä vapaasti ainoastaan syventäviin ja soveltaviin kursseihin.

Pakollisiin kursseihin liittyviä muutoksia voi tehdä syysloman jälkeen joko opinto-ohjaajan tai apulaisrehtorin kanssa. Pakolliseen kurssimuutokseen pitää olla erityisperustelut: tasonvaihto tai virheellinen kokonaissuunnitelma (esim. valittu kaksi kertaa sama kurssi).

Kurssitarjotin (kirjastossa)

Kurssitarjottimella on lueteltu kaikki kyseisenä lukuvuonna opetettavat kurssit, jotka on sijoitettu eri jaksoihin pystypalkeille 1 - 8. Kurssi on jakautunut viikottain kolmeen 80 minuutin mittaiseen oppituntiin. Kurssitarjottimelta valitaan omaa työjärjestystä varten kursseja numeroiduilta pystypalkeilta. Kurssitarjotin on myös koulun kotisivuilla.

Lukiodiplomi

Taito- ja taideaineissa voi olla koulukohtaisia diplomikursseja. Opiskelija saa diplomityöt ja -kokeen suoritettuaan lukiodiplomin päättötodistuksen liitteeksi. Opetushallitus antaa diplomikursseista valtakunnalliset yleisohjeet.

Lukiokuraattori

Opiskelija voi keskustella lukiokuraattorin kanssa opiskeluun liittyvistä asioista, sosiaalisista suhteista, tunne-elämästä, elämänhallinnasta ja sosioekonomisista asioista.

Lukiopsykologi

Lukiopsykologin kanssa opiskelija voi keskustella mieltä painavista asioista, kuten ystäväsuhteista, seurustelusta, tulevaisuuden suunnitelmista, väsymyksestä, jännityksestä, stressistä.

Lukiotiedote

Jokaiselle opiskelijalle jaetaan lukuvuoden alussa lukiotiedote, johon on koottu lukuvuoden aikataulut, opettajien ja ryhmän-ohjaajien tiedot, yleistä koulun toiminnasta, opintososiaaliset edut ja opiskelijan hyvinvointiin liittyvää tietoutta.

Lukitodistus

Opiskelijalla on mahdollisuus hakea erityisjärjestelyjä kurssikokeeseen ja/tai ylioppilaskirjoituksiin.

Lukion päättötodistus

Lukion oppimäärän, minimi 75 kurssia, suorittaneelle opiskelijalle annetaan lukion päättötodistus.

Luokattomuus

Kurssit valitaan vuosittaisesta kurssitarjottimesta. Luokalle ei jäädä eikä ehtoja anneta. Sen sijaan yksittäisen oppiaineen opiskelu saattaa hidastua opintomenestyksen takia. Opettaja voi vaihdella kursseittain, opetusryhmät eivät pysy samoina ja niiden koko voi vaihdella suurestikin. Opiskelija voi säädellä opiskeluajan pituutta, lukuvuosittaista työmäärää ja lukujärjestystä. Tämä kaikki tuo mukanaan myös kasvavaa vastuuta.

Matkaetu
(lomakkeita toimistossa)

Opiskelija voi saada koulumatkatukea, kun koulumatkan pituus on vähintään 10 kilometriä ja matkakustannusten alarajan KELA määrittelee lukuvuosittain. Lomakkeita tuen hakemiseen löytyy opintotoimistosta.

Opettajien kutsutaulu

Koulun hallintotilat ja opettajien työtilat sijaitsevat 2. kerroksessa. Tavataksesi opettajan voit käyttää opettajien työtilan ulkopuolella olevaa kutsutaulua.

Opinto-ohjaus

Lukion opinto-ohjaus pyrkii auttamaan opiskelijaa, kun hän suunnittelee opiskeluohjelmaansa, tukemaan häntä lukio-opintojen eri vaiheissa ja valmistelemaan häntä elämänuran ja myöhemmän koulutuksen suunnitelmia ja valintoja varten.

Opinto-ohjelma

Opiskelijan opinto-ohjelma sisältää hänen valitsemansa kurssit, joita on oltava yhteensä vähintään 75.

Opintotuki
(lomakkeita toimistossa)

Lukiolaiset ovat tietyin edellytyksin oikeutettuja saamaan Kelan opintotukea täytettyään 17 vuotta. Opintotukiasioissa opiskelija ottaa yhteyttä lukion opintosihteeriin.

Oppiaine

Lukion oppiaineet on jaettu kursseihin. Kursseja on tarjolla eri aineissa vaihtelevia määriä. Oppiaine voi sisältää pakollisia, valtakunnallisia syventäviä ja koulukohtaisia soveltavia kursseja.

Opiskelijakunta

Lukiossa on opiskelijakunta. Opiskelijakunnan tehtävänä on suunnitella ja edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä sekä vapaata harrastustoimintaa. Opiskelijakunnan hallitus valitaan tammikuussa, ja hallituksen toimikausi on kalenterivuosi.

Oppitunti

Lohjan Yhteislyseon lukion oppitunnin pituus on 80 minuuttia.

Penkinpainajaiset eli ”penkkarit”

Keväisin abiturientit lähtevät ennen talvilomaa lukulomalle ja juhlivat lähtöään.

Poissaolot ja myöhästyminen

Opiskelija on velvollinen olemaan läsnä jokaisella hänelle kuuluvalla työjärjestyksen mukaisella oppitunnilla sekä koulun yhteisissä tilaisuuksissa (Lukiolaki 25§).
Hyväksyttävän poissaolon syynä on todisteellinen sairaus tai muu luvallinen asia. Opettaja voi halutessaan pyytää opiskelijalta poissaoloselvitystä.
Poissaolomerkintä laitetaan Wilmaan tunnin päätteeksi, viimeistään seuraavana päivänä (ei tunnin alussa, koska poissaolosta menee viesti huoltajalle reaaliajassa). Huoltajat kuittaavat poissaolot Wilmaan. 18-vuotiaat opiskelijat selvittävät itse poissaolonsa.

Opiskelijan kurssisuoritus voidaan jättää arvioimatta, mikäli arvioinnin edellytykset eivät täyty.

Koululla on oikeus antaa opiskelijalle hyväksyttävästä syystä lupa poissaoloon koulusta.

- Satunnaisen vapautuksen opetuksesta voi pätevästä syystä myöntää aineenopettaja.
- Ryhmänohjaaja voi antaa luvan enintään viikon poissaoloon koulusta.
- Yli viikon kestävät vapautukset koulunkäynnistä on hyvissä ajoissa anottava lukion rehtorilta.

Vapautusta koulunkäynnistä esim. lomamatkaa varten ei myönnetä koeviikkojen ajaksi.

Päivittäinen työskentely

Oppitunnit ovat 80 minuutin mittaisia, samaa kurssia opiskellaan yleensä kolmesti viikossa, poikkeuksena kuitenkin opinto-ohjaus. Joillakin kursseilla tunnit voidaan pitää erikseen sovittavina ajankohtina. Mahdollisista muutoksista sovitaan kunkin kurssin ensimmäisellä tunnilla.

Tuntien alkamis- ja päättymisajat:

1. tunti klo 8.05 - 9.25

2. tunti klo 9.50 - 11.10

3. tunti 11.20 - 13.10
(samanaikaisesti ruokailuvuorot I - IV klo 11.10 - 12.35)

4. tunti klo 13.20 - 14.40

5. tunti klo 14.50 - 16.10

Päättötodistus

Opiskelija saa lukion päättötodistuksen, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän eli vähintään 75 kurssia. Päättötodistuksen voi saada, vaikkei saa ylioppilastutkintotodistusta.

RO - Ryhmänohjaaja

Lukiolaiset jaetaan perusryhmiin. Kullakin ryhmällä on oma, lukion opettajista valittu, ryhmänohjaaja. Ryhmänohjaaja opastaa opiskelijaa ensisijaisesti eteen tulevissa ongelmissa ja tarpeen vaatiessa ohjaa eteenpäin.

RO-INFO

Ryhmänohjaaja pitää 20 - 45 minuutin mittaisia infoja lukuvuoden aikana opiskelijoille ajankohtaisista kouluun liittyvistä asioista.

Ruokailu

Lukion opiskelijoille tarjotaan maksuton koululounas.

Muistathan, että kenelläkään ei ole oikeutta etuilla ruokajonossa! Itsestään selvää on myös se, että ruokailemaan mentäessä päällystakit ja päähineet jätetään naulakoihin.

S-merkintäpyyntö

Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Tämä valinta on sitova ja tehdään ennen päättöarviointia.

S-merkinnällä opiskelija voi vaikuttaa päättöarvioinnin keskiarvoon.

S-merkintäpyyntölomake jaetaan kokelaille abi-infossa (tammikuussa keväällä valmistuvat ja elokuussa syksyllä valmistuvat).

Tasonvaihto kielissä

Tasonvaihto on tehtävä ennen kuin kaikki pakolliset kurssit on suoritettu. Tasoa vaihdettaessa on aina otettava yhteys opinto-ohjaajaan. Arvosanat siirtyvät sellaisenaan, jos opiskelija ei erillisessä näyttökokeessa halua osoittaa aineen alemman tason parempaa hallintaa. Siirrettävistä kursseista ⅗ pitää olla hyväksytysti suoritettuja. Näyttökoe sisältää alemman tason vaatimusten mukaisia tehtäviä korvattavista kursseista. Näyttökokeesta saatu arvosana tulee jokaisen korvattavan kurssin arvosanaksi. Näyttökokeeseen voi osallistua vain kerran. Yksittäisiä korvaavia kursseja voi halutessa korottaa osallistumalla ko. kurssille. Ylemmän tason hyväksytysti suoritetut kurssit, joille ei ole korvaavuutta, luetaan kokonaiskurssimäärään. Peruskoulusta siirryttäessä: A2 -kieli B2/B3 (C/D) -kieleen: kaksi ensimmäistä kurssia voi suorittaa näyttökokeessa. B2 (C) -kieli B3 (D) -kieleen: ensimmäisen kurssin voi suorittaa näyttökokeessa.

Tasonvaihto matematiikassa

Tasonvaihto on tehtävä ennen kuin kaikki pakolliset kurssit on suoritettu. Tasoa vaihdettaessa on aina otettava yhteys opinto-ohjaajaan. Arvosanat siirtyvät sellaisenaan, jos opiskelija ei erillisessä näyttökokeessa halua osoittaa aineen alemman tason parempaa hallintaa. Siirrettävistä kursseista ⅗ pitää olla hyväksytysti suoritettuja. Näyttökoe sisältää alemman tason vaatimusten mukaisia tehtäviä korvattavista kursseista. Näyttökokeesta saatu arvosana tulee jokaisen korvattavan kurssin arvosanaksi. Näyttökokeeseen voi osallistua vain kerran. Yksittäisiä korvaavia kursseja voi halutessa korottaa osallistumalla ko. kurssille. Ylemmän tason hyväksytysti suoritetut kurssit, joille ei ole korvaavuutta, luetaan kokonaiskurssimäärään.

Terveydenhoito

Vastaanotolla: terveystarkastukset ja -todistukset, rokotusasiat, sairaanhoito, terveysneuvonta ja -ohjaus. Vastaanottoajat ilmoitetaan lukuvuoden alussa.

Tiedottaminen

Koulun asioista tiedotetaan ryhmänohjaajan infoissa, ilmoitustauluilla, koulun kotisivuilla, Wilmassa ja info-televisiossa.

Jokaiselle lukiolaiselle jaetaan Opinto-opas ja Lukiotiedote, ja ne tulee säilyttää koko lukuvuoden ajan. Myös huoltajien toivotaan tutustuvan niihin.

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvat saavat Abi-infomateriaalin. Tämän lisäksi pidetään ylioppilaskirjoitusinfoja.

Tuntijako

Tuntijako selvittää oppiaineiden pakollisten, valtakunnallisten syventävien ja koulukohtaisten soveltavien kurssien lukumäärän.

Tuntikiertokaavio

Tuntikiertokaaviosta näkyy tuntien sijoittuminen opiskelijan viikottaiseen lukujärjestykseen. Tuntikiertokaavio on kurssitarjottimen oikeassa alalaidassa.

Tuntipalkki

Kurssitarjottimessa oleva tuntipalkki, joka sijoitetaan kiertokaavion mukaisesti työjärjestykseen.

Tutortoiminta

Ryhmänohjaajien ja opinto-ohjaajien tukena toimivat tutorit, jotka auttavat opiskelijaa erityisesti lukio-opintojen alussa. Tutorit on valittu toisen vuosikurssin opiskelijoista.

Työjärjestys, lukujärjestys

Lukiolaisen on laadittava itselleen joka jaksoa varten oma työjärjestys.

Jaksokohtaisen lukujärjestyksen näet ja saat tulostettua Wilmasta https://wilma.lohja.fi.

Urheiluvalmennus = LI15 - LI24 Liikunnan henkilökohtaiset kurssit

Kurssit on tarkoitettu omassa urheilulajissaan huipulle tähtääville opiskelijoille. Kurssien tavoitteena on tukea opiskelijan urheilijan uraa ja valmentautumista.

Liikunnan erikoiskurssit mahdollistavat päämäärätietoisen urheiluharrastuksen jatkumisen Lohjan Yhteislyseon lukiossa.

Kurssien opiskelijoille asetetaan seuraavat vaatimukset:

- Liikunta on tavoitteellista ja alkanut jo peruskoulun aikana.
- Opiskelijalla on valmentaja, joka toimii tarvittaessa yhteistyössä liikunnanopettajan kanssa.
- Valmennus on pitkäjänteistä ja koko lukioaikaista. Harjoitusohjelmat toimitetaan liikunnanopettajalle.
- Valmennuksesta pidetään kurssipäiväkirjaa, josta tarvittaessa valmennus ja harjoittelu voidaan todeta.
- Kurssit ovat soveltavia liikunnan kursseja ja suorituksen hyväksymisestä päättävät liikunnanopettajat.

Urheiluvalmennukseen hakeminen tapahtuu erillisellä lomakkeella (lomakkeita saa lukiosta) lukioon hakemisen yhteydessä. Lukioon palautetaan sekä ainevalintakortti että urheiluvalmennuksen hakulomake. Lisätietoja saa lukion apulaisrehtorilta.

Uusintakoe

Koeviikon jälkeen järjestetään uusintakokeet. Tarkemman ohjeet opinto-oppaan sivulta 15.

Wanhojen tanssit

Kun abit ovat lähteneet lukulomalle, seuraavaksi vanhimmat opiskelijat juhlivat ”Wanhoina”.

Verkkokurssi

Joko kokonaan tai osittain verkossa suoritettava kurssi.

WILMA

WILMA on www-liittymä Primus-kouluhallintojärjestelmään.

Koulu tiedottaa Wilman kautta opiskeluun liittyvistä ajankohtaisista asioista.

Opiskelija voi tehdä Wilmassa kurssivalintoja ja tulostaa esimerkiksi opintorekisteriotteen. Voidakseen käyttää Wilmaa, opiskelija tarvitsee käyttäjätunnuksen ja salasanan. Ryhmänohjaaja antaa avainkoodin käyttäjätunnuksen ja salasanan tekoa varten lukuvuoden alussa.

Uusien opiskelijoiden huoltajille koulu postittaa lukuvuoden alussa avainkoodin Wilman käyttäjätunnuksen ja salasanan tekemiseksi. Huoltaja hyväksyy opiskelijan poissaolot Wilmassa.

Ylioppilaskokelas, ”kokelas”

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvaa opiskelijaa kutsutaan ylioppilaskokelaaksi tai kokelaaksi.

Ylioppilastutkinto, ”yo-tutkinto”

Lukion oppimäärän tai kolmivuotisen ammatillisen perustutkinnon suorittanut voi antaa näytön lukuaineiden osaamisestaan ylioppilastutkinnon kokeissa vähintään neljässä aineessa.

Ylioppilastutkinnon hajauttaminen

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana esim. syksy 2016, kevät 2017, syksy 2017.

Ylioppilastutkinnon kokeet

Ylioppilastutkinnon kokeet järjestetään kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin.

Ylioppilastutkintotodistus

Ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittaneelle kokelaalle annetaan ylioppilastutkintotodistus.
Huom.
Ylioppilastutkintotodistusta ei saa, ellei opiskelija saa lukion päättötodistusta.

Kurssit

Kurssien arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset **syventävät** kurssit
Kurssien arviointi: arvosana 4 - 10

Koulukohtaiset **soveltavat** kurssit
Kurssien arviointi: kurssikohtainen arviointi

Kurssikuvaukset ovat tässä osiossa tiivistetyssä muodossa. Koulun kotisivuilla on opetussuunnitelma, jossa on kurssien tavoitteet, sisällöt ja arvioinnit kokonaisuudessaan.

Biologia

Pakolliset kurssit

BI1 Eliömaailma

- Biologia tieteenä
- Luonnon monimuotoisuuden ilmeneminen
- Evoluutio - elämän kehittyminen
- Miten luonto toimii?

BI2 Solu ja perinnöllisyys

- Solu elämän perusyksikkönä
- Solun energiatalous
- Solujen toiminnan ohjaaminen
- Solujen lisääntyminen
- Periytymisen perusteet
- Populaatiogenetiikka ja synteettinen evoluutioteoria

Syventävät kurssit

***BI3 Ympäristöekologia**

- Ekologinen tutkimus
- Biodiversiteetti ja sen merkitys
- Ekologiset ympäristöongelmat
- Suomen luonnon haavoittuvuus
- Kestävä tulevaisuus

Pohjatiedot: BI1

Kurssin voi valita 1 - 3. vuositasolla.

***BI4** **Ihmisen biologia**

- Ihmisen solujen ja kudosten erityispiirteet
- Elimistön rakenne, toiminta ja merkitys
- Elintoimintojen säätely
- Ihmisen lisääntyminen ja perimän merkitys
- Ihmisen elämänkaari ja yhteisöllisyys
- Elimistön sopeutuminen ja puolustusmekanismit

Pohjatiedot: BI1, mielellään myös BI2

***BI5** **Bioteknologia**

- Solun hienorakenne ja solujen välinen viestintä
- Solut proteiinien valmistajina
- Geenien toiminta
- Geeniteknologia ja sen mahdollisuudet
- Mikrobit ja niiden merkitys
- Biotekniikka teollisuudessa
- Kasvien ja eläinten jalostus
- Geenitekniikan etiikka ja lainsäädäntö

Pohjatiedot: BI1 ja BI2

Soveltavat kurssit

BI6 **Biologian laboroinnit**

- Eläinten ja kasvien sekä ihmisen rakenne ja elintoiminnot pohjana systemaattinen järjestelmä.

Kurssin sisältö voi vaihdella tutkimusmateriaalin saatavuuden, opiskelijoiden kiinnostuskohteiden, vuodenaikojen ym. takia.
Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

BI7 **Luontoharrastuskurssi**

- Linturyhmien ja -lajien tunnistaminen
- Lintujen muutto ja muuton tutkiminen
- Lintujen käyttäytyminen
- Oman asuinalueen lintupaikat, retkeily lähialueella
- Kasviryhmien ja -lajien tunnistaminen
- Oman asuinalueen kasvillisuusalueet, retkeily
- Asuinympäristön erilaiset ekosysteemit ja luonnon kehitys
- Metsäteollisuuden vaikutus alueen luontoon
- Oman tutkimuksen teko

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

BI8 **Ympäristötieteiden kenttäkurssi**

Keskeiset sisällöt:

- Kurssilla suoritetaan lähinnä ekologiaan liittyvää kenttätutkimusta. Kurssi sisältää tehtäviä maastossa sekä itsenäistä tiedonhakua.
- Osa kurssista suoritetaan mahdollisesti kouluajan ulkopuolella.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

BI9 **Bioteknologian ja perinnöllisyystieteen työkurssi**

Perehdytään biotekniikan työmenetelmiin teorian ja laborointien avulla.

- DNA:n eristäminen, rakenne ja toiminta
- Mikrobien rakenteen ja toiminnan periaatteet sekä kasvatuskokeet
- Perinnöllisyyden tutkiminen mallien avulla
- Banaanikärpäsen kasvatus

Pohjatiedot: BI1 ja BI2, suositellaan BI5-kurssin suorittamista.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

BI10 **Biologian kertauskurssi**

- Keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit 1 - 5) ja kokonaisuuksien hahmottaminen
- Biologian ainereaaliin vastaaminen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Elämänkatsomustieto

Pakolliset kurssit

ET1 **Hyvä elämä**

Kurssilla pohditaan, mitä on hyvä elämä, millaisista aineksista identiteetti ja yksilöllinen elämä koostuvat ja millaiset mahdollisuudet ihmisillä on tavoitella hyvää elämää.

ET2 **Maailmankuva**

Kurssilla pohditaan maailmankuvan muodostumista ja maailmankuvien eroja. Kurssilla perehdytään maailman käsitteellistämisen tapoihin sekä tiedon ja eri yhteisöllisten instituutioiden merkitykseen siinä.

ET3 **Yksilö ja yhteisö**

Kurssilla pohditaan yksilöä, yhteisöllisyyttä, yhteiskuntaa ja ihmisten välistä vuorovaikutusta.
Kurssilla perehdytään oikeudenmukaisuuden, ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumiseen.

Syventävät kurssit

***ET4** **Kulttuuriperintö ja identiteetti**

Kurssilla pohditaan kulttuuriperintöä hyvän elämän lähtökohtana ja hyvän elämän mittana sekä toisaalta jatkuvasti kehittyvänä ja muuttuvana ilmiönä. Kurssilla perehdytään sekä maailman että suomalaisen nyky-yhteiskunnan monikulttuurisuuteen.

***ET5** **Maailman selittäminen katsomusperinteissä**

Kurssilla pohditaan erilaisia tapoja selittää maailmaa myyttisissä, uskonnollisissa ja katsomuksellisissa perinteissä. Kurssilla perehdytään erilaisten katsomusten syntyyn, historiaan ja tutkimukseen.

ET6 **Muinaiset myytit**

- Myyttisten kertomusten pääluokat
- Muinaissuomalainen mytologia ja muinaisskandinaavinen mytologia
- Kreikkalais-roomalainen mytologia
- Juutalaisten ja muiden lähialueiden (erityisesti Kaksoisvirtainmaan ja Egyptin) mytologia
- Muinaiseurooppalaisten kansojen mytologia

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

ET7 **Nykypäivän uskonnollis-maailmankatsomukselliset virtaukset**

- Kristinuskon pohjalta syntyneet uskonnolliset liikkeet
- Hindulais- ja buddhalaispohjaiset uskonnolliset liikkeet
- Ns. new age -ajattelu ja sen juuret sekä organisoituneet new age –liikkeet
- Erilaiset vaihtoehtoiset hoito- ja terapiamenetelmät ja niiden taustat, erilaiset ennustamiseen ja elämänhallintaan tähtäävät menetelmät ja niiden taustat.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Englanti

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 137.

Pakolliset kurssit

EA1 **Nuori ja hänen maailmansa**

EA2 **Viestintä ja vapaa-aika**

EA3 **Opiskelu ja työ**

EA4 **Yhteiskunta ja ympäröivä maailma**

EA5 **Kulttuuri**

EA6 **Tiede, talous ja tekniikka**

Syventävät kurssit

***EA7** **Luonto ja kestävä kehitys**

***EA8** **Puhu ja ymmärrä paremmin**

Soveltavat kurssit

EA9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA10 **Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA11 **Abikurssi**

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

EA12 **Preppauskurssi abeille**

Vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja syvennetään sanavarastoa.
Kurssilla annetaan ohjausta kirjoitelman teossa ja valmentaudutaan yo-kirjoituksiin monipuolisten tehtävien avulla.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

EA13 **Englannin sanastokurssi**

Tällä kurssilla kartutetaan sanavarastoa tietokoneavusteisesti ja muutenkin monipuolisesti sellaisista keskeisistä aihepiireistä, jotka eivät tule riittävästi esille muilla kursseilla. Tällaisia ovat esimerkiksi lainkäyttö, matkailu, maantiede, liikenne, asuminen, pukeutuminen ja viestintä sekä sotiminen ja uskonasiat. Opiskelijat kantavat itse osavastuun kurssin tehtävämateriaalin tuottamisesta.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA14 **Kirjoittamisen kurssi**

Kurssilla harjoitellaan erityyppisten tekstien tuottamista. Erilaisten kirjallisten tuotosten avulla valmentaudutaan myös ylioppilas-kirjoituksia varten.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Espanja

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 141.

Syventävät kurssit

***PC1** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***PC2** **Meillä ja muualla**

***PC3** **Ennen ja nyt**

***PC4** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***PC5** **Kulttuuri**

***PC6** **Yhteinen maapallomme**

***PC7** **Tiede ja tekniikka**

***PC8** **Luonto ja kestävä kehitys**

PC9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PC10 **Preppauskurssi abeille**

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

PC11 **Espanja ja Amerikka – El Mundo Hispano**

Kurssilla käydään monipuolisesti läpi espanjankieliset maat. Matkalla käydään monessa mielenkiintoisessa paikassa ja tutustutaan useisiin merkittäviin ihmisiin. Perehdymme kulttuurin lisäksi myös yhteiskunnallisiin nykyoloihin ja ongelmiin sekä hiukan historiaankin. Kurssimateriaalit ovat pääosin espanjaksi, joten kielenkin oppimista varmasti tapahtuu!
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 144 (syventävät) ja 146 (soveltavat).

Syventävät kurssit

***PD1** **Hyvää päivää, hauska tutustua**

***PD2** **Näin asiat hoituvat**

***PD3** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***PD4** **Meillä ja muualla**

***PD5** **Ennen ja nyt**

***PD6** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***PD7** **Kulttuuri**

***PD8** **Yhteinen maapallomme**

Soveltavat kurssit

PD9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PD10 **Preppauskurssi abeille**

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

PD11 **Espanja ja Amerikka – El Mundo Hispano**

Kurssilla käydään monipuolisesti läpi espanjankieliset maat. Matkalla käydään monessa mielenkiintoisessa paikassa ja tutustutaan useisiin merkittäviin ihmisiin. Perehdymme kulttuurin lisäksi myös yhteiskunnallisiin nykyoloihin ja ongelmiin sekä hiukan historiaankin. Kurssimateriaalit ovat pääosin espanjaksi, joten kielenkin oppimista varmasti tapahtuu!
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Filosofia

Pakollinen kurssi

FI1 **Johdatus filosofiseen ajatteluun**

Mitä filosofia on, filosofisten kysymysten luonne ja niiden suhde käytännöllisiin, tieteellisiin ja uskonnollisiin kysymyksiin, filosofian keskeiset osa-alueet

Syventävät kurssit

***FI2** **Filosofinen etiikka**

- Moraali ja sitä pohtiva soveltava ja normatiivinen etiikka sekä metaetiikka
- Filosofinen etiikka ja kysymys hyvästä elämästä

***FI3** **Tiedon ja todellisuuden filosofia**

- Metafysiikan keskeisiä kysymyksiä ja peruskäsitteitä
- Tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen

***FI4** **Yhteiskuntafilosofia**

- Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus
- Yksilön oikeudet ja velvollisuudet
- Poliittinen filosofia
- Nykykulttuuriin liittyviä filosofisia kysymyksiä

Soveltavat kurssit

FI5 **Estetiikka**

- Taide ja kauneus
- Taidekritiikki
- Taiteen ontologia
- Estetiikan teoriat

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI6 **Idän filosofia**

– Buddhalainen ja hindulainen filosofia
– Taolainen ja kungfutselainen filosofia
– Filosofia islamissa ja juutalaisuudessa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI7 **Ympäristötieteiden kenttäkurssi**

– Ympäristöfilosofian perusteet

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FI8 = UE10 **Kristinusko filosofisena ilmiönä**

– Uskonnonfilosofia
– Kristinuskon filosofia ja sen kritiikki
– Opiskelija voi valita kurssin opinto-ohjelmaansa yhden kerran joko lukion filosofian tai uskonnon oppimäärään.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI9 **Mitä filosofit todella sanoivat?**

– Filosofien henkilöhahmot
– Filosofian historian aikakaudet
– Filosofien kirjalliset tuotokset
– Historiallis-kriittinen metodiikka

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI10 **Filosofiaa verkossa kerraten**

– Filosofian kertauskurssi abeille
– Kurssi voidaan toteuttaa verkko-opintoina, mutta saattaa sisältää myös lähiopintoja.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Fysiikka

Pakollinen kurssi

FY1 **Fysiikka luonnontieteenä**

- Fysiikan mallit ja niiden hyödyntäminen
- Aineen ja maailmankaikkeuden rakenteet ja perusvuorovaikutukset
- Energian, erityisesti säteilyn, sitoutuminen ja vapautuminen luonnon ja ihmisen aikaansaamissa prosesseissa
- Kokeellisuus ja mallintaminen perustana fysikaalisen tiedon rakentumisessa, mittaaminen, tulosten esittäminen ja niiden luotettavuuden arviointi
- Voima liikkeen muutoksen aiheuttajana
- Liikkeen kuvaamisessa tarvittavat peruskäsitteet ja liikkeen graafinen esitys

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä.

***FY2** **Lämpö**

- Kaasujen tilanmuutokset ja lämpölaajeneminen
- Paine, hydrostaattinen paine
- Kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- Mekaaninen energia, työ, teho ja hyötysuhde
- Lämpöopin pääsäännöt, sisäenergia
- Energiavarat

***FY3 Aallot**

- Harmoninen voima ja värähdysliike
- Aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- Aaltoliikkeen interferenssi, diffraktio ja polarisoituminen
- Heijastuminen, taittuminen ja kokonaisheijastuminen
- Valo, peilit ja linssit
- Ääni, melun terveysvaikutukset ja kovalta ääneltä suojautuminen

***FY4 Liikkeen lait**

- Liikkeen mallit ja Newtonin lait
- Etä- ja kosketusvoimat, erityisesti liikettä vastustavat voimat, noste
- Liikemäärän säilyminen ja impulssiperiaate
- Liike- ja potentiaalienergia sekä työperiaate
- Värähdysliikkeen energia

***FY5 Pyöriminen ja gravitaatio**

- Momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen
- Pyörimisliikkeen mallit, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä pyörimisliike
- Pyörimisen liikeyhtälö
- Pyörimismäärän säilyminen
- Pyörimisliikkeen energia
- Ympyräliike ja ympyräliikkeen kiihtyvyys
- Gravitaatio ja gravitaation alainen liike
- Heittoliike ja planeettojen liike
- Satelliitit ja niiden käyttö

***FY6 Sähkö**

- Sähköpari, sähkövirran kulku metallijohteessa
- Jännitteen ja sähkövirran mittaaminen
- Ohmin laki, Joulen laki
- Vastukset, vastusten kytkennät ja Kirchoffin lait
- Coulombin laki, homogeeninen sähkökenttä ja aine sähkökentässä
- Kondensaattori, kytkennät ja energia
- Sähkövirran kulku puolijohteessa, esimerkkinä diodi

***FY7 Sähkömagnetismi**

- Magneettinen voima, magneettikenttä ja aine magneettikentässä
- Varattu hiukkanen homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä
- Induktiolaki ja Lenzin laki
- Induktioilmiöitä - pyörrevirrat, generaattori ja itseinduktio
- Energian siirto sähkövirran avulla
- Tehollisen jännitteen ja sähkövirran mittaaminen sekä impedanssin taajuusriippuvuuden määrittäminen
- Värähtelypiiri ja antenni, sähkömagneettinen viestintä
- Sähköturvallisuus
- Energiateollisuus

***FY8 Aine ja säteily**

- Sähkömagneettinen säteily
- Röntgensäteily
- Mustan kappaleen säteily
- Valosähköilmiö
- Säteilyn hiukkasluonne ja hiukkasten aaltoluonne
- Atomimallit esimerkkinä Bohrin atomimalli
- Kvantittuminen, viivaspektri, atomin energiatilat ja energiatasokaavio
- Atomiytimen rakenne
- Radioaktiivisuus ja säteilyturvallisuus
- Massan ja energian ekvivalenssi
- Ydinreaktiot ja ydinenergia
- Aineen pienimmät osaset ja niiden luokittelu

Soveltavat kurssit

FY9 **Kertauskurssi**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hahmottamaan fysiikan kokonaiskuvaa
- saa rakennettua kytkentöjä fysiikan eri osa-alueiden välille
- oppii vastaamaan fysiikan ainereaalin tehtäviin.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FY10 **Kokeellinen kurssi**

Kurssin tavoitteena on tutkia lukion aikana opittuja ilmiöitä käyttäen sekä perinteisiä että tietokonepohjaisia mittausmenetelmiä.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FY11 **Tähtitiede**

Tavoitteena on, että opiskelija tutustuu tähtitieteen havaintovälineisiin ja -kohteisiin, sanastoon käsitteisiin ja teorioihin.

- Tähtitaivas ja sen nimistö
- Ajanmittaus
- Tähtien säteily
- Väri-kirkkauskaavio
- Taivas eri aallonpituuksilla
- Etäisyysmitat
- Aurinkokunta
- Tähdet, muuttujat, tähtijoukot, galaksit, galaksijoukot
- Maailmankaikkeuden ja alkuaineiden synty

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Historia

Pakolliset kurssit

HI1 **Ihminen, ympäristö ja kulttuuri**

Historiallisen muutoksen ja prosessin luonne. Keskitytään pääasiassa sosiaali-, ympäristö- ja taloushistoriaan.

HI2 **Eurooppalainen ihminen**

Eurooppalaisen kulttuurin ja ajattelutavan kehitys antiikista nykypäiviin.

HI3 **Kansainväliset suhteet**

1900-luvun kansainvälisen politiikan analyysikurssi.

HI4 **Suomen historian käännekohtia**

Suomen historiaa 1800- ja 1900-luvulla.

Syventävät kurssit

***HI5** **Suomen vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan**

Miten meistä tuli suomalaisia ja Suomesta Suomi? Välähdyksiä sosiaali-, kulttuuri- ja poliittisen historian aloilta vuosisatojen aikana.

***HI6** **Kulttuurien kohtaaminen**

Perehdytään ulkoeurooppalaisiin kulttuureihin.

HI7 **Tutkimuskurssi**

Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää historiallisen tiedon syntyä ja perehdyttää itse varsinaiseen tutkimusprosessiin ja päätelmien tekemiseen. Samalla opetetaan opiskelijaa löytämään lähteitä ja suhtautumaan niihin kriittisesti ja objektiivisesti. Sen vuoksi on oleellista tutustua kurssin aikataulun niin salliessa Suomen historian lähteiden kannalta oleellisiin arkistoihin.
Kurssin sisältöön kuuluvan lopputyön aiheen päättävät opiskelija ja opettaja yhdessä. Aluksi kurssilla opiskelija perehdytetään lähteiden käyttöön ja tiedon etsimiseen. Kurssin lopussa opiskelijan on tarkoitus esittää päätelmiä, jotka hän on tehnyt työnsä pohjalta. Kurssin kuluessa opiskelija on velvollinen esittämään aikaansaatuja tuloksia opettajalle.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

HI8 **Lohja ennen meitä ja nyt**

Kurssilla tarkastellaan Suomen historian keskeisiä käännekohtia lohjalaisesta näkökulmasta ja seurataan, miten ne ovat vaikuttaneet Lohjan seudun kehitykseen ja miten ne vaikuttavat yhä lohjalaisessa maisemassa, kulttuuriperinnössä ja talouselämässä.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

HI9 **Historian abikurssi**

Historian kertauskurssi on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.
Kurssilla kerrataan kurssien 1 - 6 keskeisiä sisältöjä.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

HI10 **Sotahistoria**

Soveltavalla kurssilla perehdytään sotien historiaan antiikista nykypäivään. Kurssi toteutetaan itsenäisenä verkko-opiskeluna tai luokkaopetuksena. Kurssi sisältää verkossa olevien tehtävien tekemistä ja tutkielmien/esseiden laatimista. Opiskelija tutkii itsenäisesti aiheita, joiden ääreen häntä ohjataan verkossa olevilla tehtävillä. Opettaja antaa opiskelijalle ohjausta ja palautetta kurssin suorittamisen aikana. Kurssilla ei ole oppikirjaa, mutta kurssin suorittaminen edellyttää kirjastoista ja verkosta saatavaan materiaaliin tutustumista. Kurssien 1. - 6. historian oppikirjoja voi tietyiltä osin hyödyntää tällä kurssilla. Kurssi sivuaa kaikkia lukion historian kursseja, mutta perehtyy tiettyihin aiheisiin niitä syvällisemmin. Kurssilla pidetään oppimispäiväkirjaa.

Tavoite

Opiskelija oppii miksi sotia on käyty, mitä seurauksia niillä on ollut, voidaanko sodista oppia, ovatko sodat myös tulevaisuudessa osa ihmiskunnan historiaa?

Sisältö

- Sodat, taistelut ja niiden seuraukset ja opetukset antiikista nykypäivään
- Sodan etiikan pohdintaa ja sotaa koskeva kansainväliseen lainsäädäntöön tutustuminen
- Sotaa ja varustelua käsittelevän kirjoittelun ja uutisoinnin seuraaminen eri medioissa
- Mahdollisesti tutustumisretkiä museoihin tai jokin muu kurssille sopiva vierailukohde
- Itseä kiinnostavaan sotahistorialliseen aiheeseen perehtyminen
- Sota kirjallisuudessa
- Sota elokuvissa

Kurssin arviointi

Kurssilla ei ole koetta. Kurssin suorittaminen edellyttää kurssin tehtävien tekemistä annettujen ohjeiden mukaisesti.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

HI11 **Antiikin historia**

Soveltavalla kurssilla syvennetään antiikin Kreikan ja Rooman kulttuuri-, taide- ja sosiaalihistorian tuntemusta. Painotus on kulttuurihistoriassa. Kurssi toteutetaan itsenäisenä verkko-opiskeluna. Kurssi sisältää verkossa olevien tehtävien tekemistä ja tutkielmien/esseiden laatimista. Opiskelija tutkii itsenäisesti aiheita, joiden ääreen häntä ohjataan verkossa olevilla tehtävillä. Opettaja antaa opiskelijalle ohjausta ja palautetta kurssin suorittamisen aikana. Kurssilla ei ole oppikirjaa, mutta kurssin suorittaminen edellyttää kirjastoista ja verkosta saatavaan materiaaliin tutustumista. Kurssien 1. ja 2. historian oppikirjoja voi tietyiltä osin hyödyntää tällä kurssilla. Kurssilla pidetään oppimispäiväkirjaa.

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää syvällisemmin antiikin ajan elämää ja kulttuuria

Sisältö

- Antiikin aikakauden hahmottaminen
- Antiikin merkitys länsimaisen kulttuurin perustana
- Antiikin ajan maailmankuva:
  - taide ja arkkitehtuuri
  - kirjallisuus ja runous
  - uskonto ja mytologia
  - tiede
  - arkipäivän elämä
- Perehtyminen itseä kiinnostavaan antiikin historian aiheeseen
- Antiikki elokuvissa
- Antiikki kirjallisuudessa
- Kreikan ja latinan kielten merkitys länsimaiselle kulttuurille

Kurssin arviointi

Kurssilla ei ole koetta. Kurssin suorittaminen edellyttää kurssin tehtävien tekemistä annettujen ohjeiden mukaisesti.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Italia

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 144 (syventävät) ja 146 (soveltavat).

Syventävät kurssit

***ID1** **Hyvää päivää, hauska tutustua**

***ID2** **Näin asiat hoituvat**

***ID3** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***ID4** **Meillä ja muualla**

***ID5** **Ennen ja nyt**

***ID6** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***ID7** **Kulttuuri**

***ID8** **Yhteinen maapallomme**

Soveltavat kurssit

ID9 **Kansainvälisyys**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

ID10 **Preppauskurssi abeille**
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Kemia

Huom!
Kemian kurssit KE1 - KE6 suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä ja kemian työkurssi KE7 toisen opiskeluvuoden aikana.

Pakollinen kurssi

KE1 **Ihmisen ja elinympäristön kemia**

- Elinympäristömme alkuaineet ja yhdisteet: atomien väliset sidokset, molekyylien väliset sidokset, poolisuus
- Erilaiset seokset, ainemäärät, pitoisuus
- Orgaanisissa yhdisteissä esiintyvät sidokset, funktionaaliset ryhmät sekä poolisuus
- Orgaanisten yhdisteiden palaminen, hapettumis-pelkistymisreaktioita, protoninsiirtoreaktioita, neutraloituminen ja esteröityminen

Syventävät kurssit

***KE2** **Kemian mikromaailma**

- Alkuaineiden ominaisuudet ja jaksollinen järjestelmä
- Elektroniverhon rakenne ja atomiorbitaalit
- Hapetuslukujen määräytyminen ja yhdisteen kaava
- Kemiallinen sidos, sidosenergia ja aineen ominaisuudet
- Atomiorbitaalien hybridisoituminen ja orgaanisten yhdisteiden sidos- ja avaruusrakenne
- Isomeria

***KE3** **Reaktiot ja energia**

- Kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu
- Epäorgaanisia ja orgaanisia reaktiotyyppejä, mekanismeja sekä sovelluksia
- Stoikiometrisia laskuja, kaasujen yleinen tilanyhtälö
- Energianmuutokset kemiallisessa reaktiossa
- Reaktionopeus ja siihen vaikuttavat tekijät

***KE4** **Metallit ja materiaalit**

- Sähkökemiallinen jännitesarja, normaalipotentiaali, kemiallinen pari ja elektrolyysi
- Hapettumis-pelkistymisreaktiot
- Metallit ja epämetallit sekä niiden happi- ja vety-yhdisteet
- Bio- ja synteettiset polymeerit, komposiitit

***KE5** **Reaktiot ja tasapaino**

- Reaktiotasapaino
- Happo-emästasapaino, vahvat ja heikot protolyytit, puskuriliuokset ja niiden merkitys
- Liukoisuus ja liukoisuustasapaino
- Tasapainoon liittyvät graafiset esitykset

Soveltavat kurssit

KE6 **Kemian jatkokurssi**

- Kertaa kemian kurssien KE1 - KE5 asioita
- Kertaus kemian vanhoja yo-tehtäviä apuna käyttäen

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

KE7 **Kemian työkurssi 1**

- Laboratorion työturvallisuus
- Kemian laitetekniikkaan tutustuminen
- Epäorgaanisia ja orgaanisia töitä (esim. tislaus, närästyslääkkeen neutralointikyky, aspiriinin valmistus)
- Ohjattua työselostusten tekoa

Pohjatiedot: KE 1 - KE2 suoritettu vähintään arvosanalla 6.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KE8 **Kemian työkurssi 2**

- Kemian harjoitustöitä eri kemian osa-alueilta teorioineen
- Työselostusten tekoa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Kuvataide

Pakolliset kurssit

KU1 **Minä, kuva ja kulttuuri**

Kurssin tavoite on opettaa opiskelijoita ilmaisemaan itseään kuvataiteen keinoin sekä käyttämään taiteen käsitteistöä, tunnistamaan visuaalisen kulttuurin sisältöjä ja perusteita. Kurssilla tarkastellaan taidetta kulttuurin tulkkina, vahvistetaan omaa kuvallista ilmaisua sekä kuvan rakentamisen keinoja.

KU2 **Ympäristö, paikka ja tila**

Kurssilla opitaan muotoilun ja arkkitehtuurin perusteita ja ilmaisutapoja sekä tulkitaan ympäristöä erilaisista lähtökohdista käsin. Kaksi- ja kolmiulotteisia tehtäviä.
Huom. Kuvataiteen pakollinen 1. kurssi tulee olla suoritettuna ennen kurssille tuloa.

Syventävät kurssit

***KU3** **Media ja kuvien viestit**

Kurssin tavoitteena on opettaa opiskelijaa ymmärtämään kuva-ilmaisun vaikutuskeinoja mediassa mahdollisimman laaja-alaisesti sekä erittelemään ja tulkitsemaan median kuvaamaa maailmaa. Kurssin sisältöä – kuvajournalismi, mainonta, populaarikulttuuri, graafinen suunnittelu, tuotteistaminen, valokuva ja elokuva – tarkennetaan kuvallisissa ja kirjallisissa tehtävissä.

***KU4** **Taiteen kuvista omiin kuviin**

Kurssin tavoitteena on kuvataiteen historian pääpiirteiden hahmottaminen ja soveltaminen omaan työskentelyyn. Kuvallisten töiden lisäksi kurssi toteutetaan portfoliopohjaisesti – kukin opiskelija rakentaa sekä taidehistoriaa että omaa, kuvallista työskentelyä valottavan portfoliokansion.
Huom. Kurssin suorittaminen tukee KU12-kurssin suorittamista.

***KU5** **Nykytaiteen työpaja**

Kurssin tavoitteena on tehdä tutuksi nykytaiteen ajankohtaisia ilmiöitä ja tekniikoita sekä hyödyntää niitä omaan työskentelyyn. Työskentelyprosessista valmistetaan pienimuotoinen portfolio. Kurssiin liittyy mahdollisia taidemuseo-, galleria- ja työhuonevierailuja.

Soveltavat kurssit

KU6 **Värit taiteessa**

Kurssin tarkoituksena on tutustuttaa opiskelija värienkäytön maailmaan. Kurssilla opitaan väri-ilmaisua, väripsykologiaa, värisymboliikkaa, värisommittelua, värien käyttöä tilallisuuden kuvaamisessa sekä yleisiä teknisiä tietoja ja taitoja erityyppisten värivälineitten kanssa työskennellessä.
Itseilmaisullisen värityöskentelyn avulla on tarkoitus vahvistaa tekijän identiteettiä yksilönä sekä taiteen tekijänä.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU7 **Ihminen kuvien peilinä**

Kurssilla perehdytään ihmisen kuvaamisen tapoihin eri aikoina ja tutustutaan taiteilijoiden lähestymistapoihin aiheen tiimoilta. Kurssilla hyödynnetään sekä perinteisiä että moderneja tekniikoita. Elävänmallin piirustus. Tavoitteena on ihmisen kuvaamisen kautta löytää lisää sisältöä omaan yksilökehitykseen sekä oman kulttuuri-identiteetin muovautumiseen.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU8 **Savesta tilaan**

Kurssin tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kykyä kolmiulotteiseen työskentelyyn. Sisällöllisesti kurssi tukee pakollista KU2-kurssia ja se antaa lisää valmiuksia kolmiulotteisen muodon hahmottamiseen eri materiaalikokeiluilla. Pääpaino ei ole teollisissa eikä arkkitehtuurisissa rakenteissa vaan kuvataiteellisella puolella. Perinteiset ja kokeilevat tekniikat.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU9 **Öljyvärimaalauksen työpaja**

Kurssilla perehdytään öljyvärimaalauksen tekniikoihin laaja-alaisesti. Opiskelija valmistaa itsenäisesti opettajan ohjauksella oman maalauspohjansa, oppii luonnostelua sekä valmistaa yhden tai useamman öljyvärimaalauksen.
Hyom. Kurssille osallistumisen edellytyksenä on KU1 ja KU2 kurssien suorittaminen vähintään arvosanalla 8.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU10 **Grafiikan ja piirtämisen työpaja**

Grafiikan ja piirtämisen työpajan tavoitteena on tutustuttaa opiskelija piirtämisen ja taidegrafiikan keinoihin. Piirtämisen ilmaisukeinoihin paneutuminen vahvistaa opiskelijan kykyä suoriutua kaikenlaisista kuvataiteen tehtävämuodoista. Kurssilla esitellään piirtimiä ja niiden käyttöä. Taidegrafiikan puolella tutustutaan sekä koho- että syväpainografiikkaan ja työstetään itse teoksia kyseisillä tekniikoilla. Kehystys.
Huom. Kurssille osallistumisen edellytyksenä on KU1 ja KU2 kurssien suorittaminen vähintään arvosanalla 8.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU11 **Valokuvauksen työpaja**

Valokuvauksen työpaja keskittyy kuvien tuottamiseen ja niiden visuaaliseen ilmeen kehittämiseen. Kurssin tarkoituksena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään valokuvauksen prosesseja sekä kuvankäsittelyn mahdollisuuksia.
Huom. Kurssille osallistumisen edellytys on oma kamera.
KU11 kurssin suorittamista tukee KU3 kurssin suorittaminen.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU12 **Kuvataiteen lukiodiplomi**

Kuvataiteen lukiodiplomi on portfoliomuotoinen itsenäinen näyttö, joka toteutetaan yhden kurssin aikana opettajan valvonnan alaisuudessa. Lukiodiplomin suorittamiseen on opiskelijalle varattava 38 tuntia.

Lukiodiplomin arvioi oman opettajan lisäksi joku muu alan asiantuntija ja suoritetusta lukiodiplomista annetaan lukiodiplomitodistus Opetushallituksen määräämällä tavalla.

Opetushallitus julkaisee vuosittain uudet lukiodiplomitehtävät, joiden pohjalta työskentely toteutetaan. Kurssin sisällöt ja tavoitteet ovat Opetushallituksen määräämät. Opiskelija valmistaa taiteellisen tuotoksensa lisäksi työskentelyprosessia valottavan portfoliokansion sekä kirjallisen kokeen.

Huom. Ennen kurssille osallistumista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia. Kurssista järjestetään tiedotustilaisuus aina syyslukukauden alussa, jossa jaetaan myös tehtävät.

Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.

Huom. KU12 on kurssitarjottimessa samanaikaisesti MK5 kurssin kanssa. Opiskelija voi suorittaa saman lukuvuoden aikana jommankumman kurssin.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU13 **Animaatio- ja videotyöpaja**

Työpajassa opiskelija oppii lyhytelokuvan työstämisen alkeita ja perus-sisältöjä. Kurssisisällössä painottuu lyhyt elokuvan kuvakerronnan hallinta - opiskelija oppii kuvakäsikirjoituksen alkeet sekä oppii valmistamaan lyhytelokuvia joko vaha-animaation tai videokuvaamisen keinoin. Kurssilla on tarkoitus valmistaa yksi tai useampia videotuotoksia joko ryhmissä tai yksin.

Huom. Kurssin suorittamista tukee KU3 ja KU11 kursseille osallistuminen. Kurssin suorittaminen hyödyntää media-aloille pyrkiviä.

Osa kurssista toteutetaan tuntikiertokaavion ulkopuolella.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Latina

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit 1 - 8 ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja ja suoritetaan numerojärjestyksessä.

***LD1** **Ikkunat auki antiikkiin**

Antiikin Italiaa ja roomalaisia sekä latinan kieltä lähestytään nykyajan näkökulmasta. Perehdytään latinan kielen vaiheisiin.

***LD2** **Antiikin elämää**

Tutustutaan yksityiseen ja julkiseen elämään sekä työntekoon antiikin aikaisessa kaupungissa.

***LD3** **Tietoa, taitoa ja taruperintöä**

Tutustutaan roomalaisten harrastuksiin, roomalaisnuorten kasvatukseen ja koulunkäyntiin sekä antiikin kreikkalais-roomalaiseen tarustoon.

***LD4** **Rooman historian vaiheita**

Tutustutaan pääpiirteittäin Rooman varhaishistoriaan ja siihen liittyviin taruihin, Rooman historian käännekohtiin ja Rooman kehittymiseen maailmanvallaksi.

***LD5** **Roomalaisia suurmiehiä**

Tutustutaan joihinkin Rooman historian kannalta merkittäviin henkilöihin.

***LD6** **Kulttuuriperintömme**

Tutustutaan antiikin kulttuurin eri alueisiin ja tarkastellaan niiden merkitystä kulttuuriperinnössämme.

***LD7** **Viestejä menneisyydestä**

Tarkastellaan antiikin kirjallisuuteen liittyviä tekstejä viestinnän näkökulmasta. Tutkitaan, mitä tekstit voivat kertoa roomalaisten elämästä ja suhtautumisesta elämän eri ilmiöihin.

***LD8** **Latinaa kautta vuosisatojen**

Tutkitaan muokattujen tekstien ja helppojen autenttisten tekstinäytteiden avulla, miten latinaa on käytetty eri aikoina myöhäisantiikista meidän päiviimme asti.

Soveltavat kurssit

LD9 **Preppauskurssi abeille**

Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi, jolla kerrataan ja vahvistetaan latinan muoto- ja lauseoppia sekä luetaan yo-tekstejä.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LD10 **Rooma-kurssi**

Kurssilla tutustutaan Rooman historiallisiin kohteisiin ja tehdään niistä esitelmiä. Kurssiin sisältyy omakustanteinen matka Roomaan opettajan johdolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Liikunta

Kurssitarjottimella liikunnan lyhenteet ovat LP=poikien liikunta ja LT=tyttöjen liikunta.

Pakolliset kurssit

LI1 **Taitoa ja kuntoa**

Monipuolinen liikuntataitojen harjoittaminen.

LI2 **Liikuntaa yhdessä ja erikseen**

Liikuntataitojen syventäminen ja fyysisen kunnon harjoittaminen.

Syventävät kurssit

***LI3** **Virkisty liikunnasta**

Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikunta-kokemusten kautta.
Lajeina: rentous, pilates, syvävenyttely, jooga, vesi- ja ulkoliikunta. Huomioidaan myös opiskelijoiden toiveet.

***LI4** **Yhdessä liikkuen**

Kurssin tavoitteena on edistää opiskelijoiden yhteisiä liikunta-harrastuksia ja työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän yhteis-toiminta. Kurssi sisältää mm. opiskelijoiden itsensä suunnittelemia liikuntatunteja ja lajeina ovat esim. pallopelit, suunnistus, vesiliikunta sekä musiikki- ja kuntoliikunta.

***LI5** **Kuntoliikunta**

Kurssin tavoitteena on kehittää monipuolisesti opiskelijan fyysisiä kuntotekijöitä erilaisilla harjoitteilla ja lajeilla. Lajeina ovat esim. ohjelmoitu kuntosaliharjoittelu, lenkkeily, vesiliikunta, spinning, aerobic ja palloilu. Kurssilla huomioidaan ryhmän toiveet lajeista.

LI6 **Ulkopalloilukurssi**

Jalkapallo, pesäpallo, lippupallo, ultimate, jääpelit, beachvolley, tennis ja lacrosse.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI7 **Sisäpalloilukurssi**

Koripallo, lentopallo, käsipallo, salibandy, vesipallo, sulkapallo, futsal, pöytätennis ja jääpelit.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI8 **Wanhojen Tanssit**

Osallistumisoikeus vain koko lukiota suorittaville opiskelijoille.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI9 **Liikutaan räväkästi**

Jääpelit, taistelulajit, kiipeily, laskettelu, ratsastus, sukellus ja curling. Huomioidaan myös opiskelijoiden toiveet. Osittain oma-kustanteinen kurssi - maksu kerätään kurssin alussa.
Osa kurssin tunneista on pidennettyjä (ti ja ke, yli 75 min) ja osa iltaisin.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI10 **Yksilöliikuntakurssi**

Oman lajin harjoittelu, oman fyysisen kunnon kehittäminen. Harjoitusohjelmien suunnittelu, toteuttaminen ja analysointi. Sovitaan opettajan kanssa henkilökohtaisesti. Kurssia ei tarjota tuntikiertokaaviossa.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI11 **Tanssipainotteinen kurssi**

Kurssin tavoitteena on tutustua eri tanssityyleihin: jazz, salsa, samba, afro, funky, reggae, street dance ja show-tanssi. Kurssilla huomioidaan opiskelijoiden toiveet.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI12 **Aerobickurssi**

Kurssin tavoitteena on aerobicin eri tyyleihin tutustuminen ja omien taitojen kehittäminen.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI13 **Keilailu- ja tarkkuuslajikurssi**

Toteutettavia lajeja ovat keilailu, golf ja curling. Huomioidaan toiveet. Kurssi on osittain omakustanteinen.
Osa kurssin tunneista on pidennettyjä (ti ja ke, yli 75 min).
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI14 **Liikunnan lukiodiplomi**

Lohjan Yhteislyseon lukiossa on mahdollisuus suorittaa valtakunnallinen liikunnan lukiodiplomi, jolla on merkitystä opiskeluvalinnoissa ja työhön haettaessa esim. pyrkiessä opiskelemaan liikunnan alalle.

Suorittamisehdot:

- Opiskelija on suorittanut vähintään viisi liikunnankurssia, joista yksi voi olla liikunnan lukiodiplomin kurssi.
- Opiskelija antaa näytöt liikuntakykyisyydestä ja erityisosaamisesta valitsemastaan lajistaan.
- Opiskelija suorittaa valtakunnalliset liikuntatestit (kestävyys, voima, liikkuvuus ja koordinaatio).
- Opiskelija tekee portfolion (näytesalkun), johon kirjaa kaikki suorituksensa ja arvioi kehittymistään liikunnallisissa taidoissa ja tiedoissa.
- Opiskelija tekee tutkielman liikuntaan ja terveystietoon liittyvistä aiheista.
- Liikunnan lukiodiplomia voi suorittaa koko opiskelun ajan (kolme vuotta).
- Opiskelija antaa osan näytöistä liikuntatunneilla ja osan oman lajin parissa.

Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI15 - LI24 Liikunnan henkilökohtaiset erikoiskurssit 1 - 10

Kurssit on tarkoitettu omassa urheilulajissaan huipulle tähtääville opiskelijoille. Kurssien tavoitteena on tukea opiskelijan urheilijan uraa ja valmentautumista.
Urheiluvalmennukseen hakeminen tapahtuu yhdessä lukioon hakemisen kanssa maaliskuussa 2015. Lisätietoja saat peruskoulun opinto-ohjaajalta, lukion liikunnanopettajilta tai lukion apulaisrehtorilta.
Kurssien arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI25 Tanssin lukiodiplomi

Tanssin lukiodiplomin tarkoituksena on tukea ja kuvailla opiskelijan taiteellista kehitysprosessia, jonka perustana on pitkäjänteinen tanssin opiskelu lukion aikana. Tanssin lukiodiplomia suorittaessa syvennytään itsensä kehittämiseen tanssissa. Oppimisprosessin läpikäyminen auttaa opiskelijaa jatkamaan tanssinopiskelua ammatillisesti tai antaa uusia ulottuvuuksia tanssista nauttimiseen harrastuksena.

Suorittamisehdot:

- Opiskelija suorittaa vähintään kolme lukion tanssikurssia ja kaikista kursseista pidetään keräilyportfoliota ja siihen liittyvää oppimispäiväkirjaa.
  (Wanhojen Tanssien kurssi ei sovellu tanssin lukiodiplomin kurssiksi.)
- Tanssillinen tehtävä. Opiskelija valitsee arvioitavaksi kohteeksi joko tanssijana esiintymisen tai koreografian tekemisen. Tehtävä voi olla soolo- tai ryhmäteos, opiskelija voi itse esiintyä omassa koreografiassaan. Tanssillisen tehtävän valmistumisvaiheista pidetään keräilyportfoliota ja siihen liittyvää oppimispäiväkirjaa.
- Tutkielma tanssiin liittyvästä aiheesta.

Tanssin lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Maantiede

Pakolliset kurssit

GE1 **Sininen planeetta**

- Maantieteellinen ajattelu
- Maan planetaarinen luonne
- Ilmakehä liikkeessä
- Vesikehä liikkeessä
- Sää ja ilmasto
- Maapallon muuttuvat pinnanmuodot
- Maapallon kasvillisuusvyöhykkeet
- Luonnonmaisemien tulkinta karttojen ja kuvien avulla

GE2 **Yhteinen maailma**

- Kulttuurimaantieteen olemus ja tehtävät
- Väestö ja asutus
- Luonnonvarat
- Alkutuotanto ja ympäristö
- Teollisuus ja energia
- Liikkuminen ja vuorovaikutus
- Ihmistoiminnan alueellinen rakenne
- Kehityksen ohjailu ja kestävä kehitys

Syventävät kurssit

***GE3** **Riskien maailma**

- Luonnon toimintaan liittyvät riskit ja riskialueet
- Ihmisen ja luonnon riippuvuuteen liittyvät ympäristöriskit ja riskialueet
- Ihmiskunnan riskit ja riskialueet
- Tekniset riskit

Pohjatiedot: GE1 - GE2

***GE4 Aluetutkimus**

- Kartografian perusteet ja maantieteelliset lähdeaineistot
- Paikkatietojärjestelmät
- Oma aluetutkimus

Pohjatiedot: GE1 - GE2

Soveltavat kurssit

GE5 Kartografian työkurssi

- Syvennetään kartografian menetelmiä ja paikkatietojärjestelmän tuntemusta
- Harjoitellaan maantieteen perusasioiden ja -ilmiöiden havainnollistamista
- Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

GE6 Matkailumaantiede

- Matkailun kehitys
- Suomalaisten tärkeimmät matkakohteet
- Tärkeimmät matkailualueet maailmassa
- Matkailu Suomeen
- Matkailun merkitys kohdealueella
- Kestävä matkailu
- Oman matkasuunnitelman teko
- Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

GE7 Maantieteen kertauskurssi

- Keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit 1 - 4) ja kokonaisuuksien hahmottaminen
- Maantieteen ainereaaliin vastaaminen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Matematiikka

Matematiikan pitkä oppimäärä

Matematiikan tasoa vaihdettaessa pitkästä lyhyeen käytetään alla esitettyjä vastaavuuksia.

MA1⇔MB1	MA7⇔MB4
MA3⇔MB2	MA8⇔MB3
MA6⇔MB5	MA16⇔MB10

Pakolliset kurssit

Pakolliset kurssit suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä

MA1 Funktiot ja yhtälöt

- Luvut ja laskutoimitukset
- Potenssien laskusäännöt
- Potenssifunktio, potenssiyhtälö
- Juuret ja murtopotenssi
- Ensimmäisen asteen yhtälö ja sovelluksia
- Potenssilaskentaa

MA2 Polynomifunktiot

- Polynomien tulo ja binomikaavat
- Polynomifunktio
- Toisen ja korkeamman asteen polynomiyhtälöitä
- Toisen asteen yhtälön juurten lukumäärän tutkiminen
- Toisen asteen polynomin jakaminen tekijöihin
- Polynomiepäyhtälön ratkaiseminen

MA3 Geometria

- Kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- Sini- ja kosinilause
- Ympyrän, sen osien ja siihen liittyvien suorien geometria
- Kuvioihin ja kappaleisiin liittyvien pituuksien, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen

MA4 Analyyttinen geometria

- Pistejoukon yhtälö
- Suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt
- Itseisarvoyhtälön ja epäyhtälön ratkaiseminen
- Yhtälöryhmän ratkaiseminen
- Pisteen etäisyys suorasta

MA5 Vektorit

- Vektoreiden perusominaisuudet
- Vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku ja vektorin kertominen luvulla
- Koordinaatiston vektoreiden skalaaritulo
- Suorat ja tasot avaruudessa

MA6 Todennäköisyys ja tilastot

- Diskreetti ja jatkuva tilastollinen jakauma
- Jakauman tunnusluvut
- Klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- Kombinatoriikka
- Todennäköisyyksien laskusäännöt
- Diskreetti ja jatkuva todennäköisyysjakauma
- Diskreetin jakauman odotusarvo
- Normaalijakauma

MA7 Derivaatta

- Rationaaliyhtälö ja epäyhtälö
- Funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- Polynomifunktion, funktioiden tulon ja osamäärän derivoiminen
- Polynomifunktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

MA8 Juuri- ja logaritmifunktiot

- Juurifunktiot ja -yhtälöt
- Eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
- Logaritmifunktiot ja -yhtälöt
- Yhdistetyn funktion derivaatta
- Käänteisfunktio
- Juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat

MA9 Trigonometriset funktiot ja lukujonot

- Suunnattu kulma ja radiaani
- Trigonometriset funktiot symmetria- ja jaksollisuus-ominaisuuksineen
- Trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen
- Trigonometristen funktioiden derivaatat
- Lukujono
- Rekursiivinen lukujono
- Aritmeettinen jono ja summa
- Geometrinen jono ja summa

MA10 Integraalilaskenta

- Integraalifunktio
- Alkeisfunktioiden integraalifunktiot
- Määrätty integraali
- Pinta-alan ja tilavuuden laskeminen

***MA11 Lukuteoria ja logiikka**

- Lauseen formalisoiminen
- Lauseen totuusarvot
- Avoin lause
- Kvanttorit
- Suora, käänteinen ja ristiriitatodistus
- Induktiotodistusmenetelmä
- Kokonaislukujen jaollisuus ja jakoyhtälö
- Eukleideen algoritmi
- Alkuluvut
- Aritmetiikan peruslause
- Kokonaislukujen kongruenssi

Huom. Kurssi on erityisen hyödyllinen niille, jotka jatkavat opintoja matemaattis-luonnontieteellisellä tai tekniikan alalla.

***MA12 Numeerisia ja algebrallisia menetelmiä**

- Absoluuttinen ja suhteellinen virhe
- Newtonin menetelmä ja iterointi
- Polynomien jakoalgoritmi
- Polynomien jakoyhtälö
- Muutosnopeus ja pinta-ala

***MA13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi**

- Funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- Jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- Funktioiden ja lukujonojen raja-arvot äärettömyydessä
- Epäoleelliset integraalit
- Integrointimenetelmiä

Huom. Kurssi on erityisen hyödyllinen niille, jotka jatkavat opintoja matemaattis-luonnontieteellisellä tai tekniikan alalla.

Soveltavat kurssit

MA14 **Kertauskurssi 1**

Kurssi kertaa lukion pitkän matematiikan kurssien MA1 - MA4 oppiaineksen.

- Funktiot ja yhtälöt
- Polynomifunktiot
- Geometria
- Analyyttinen geometria

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MA15 **Kertauskurssi 2**

Kurssi kertaa lukion pitkän matematiikan kurssien MA5 - MA10 oppiaineksen.

- Vektorit
- Todennäköisyys ja tilastot
- Derivaatta
- Juuri-, logaritmi- ja trigonometriset funktiot
- Integraalilaskenta

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MA16 **Johdantokurssi**

Kurssi kertaa peruskoulun matematiikan oppimäärän.

Tarkoitettu opiskelijoille, joiden peruskoulun arvosana on korkeintaan hyvä.

Kurssi suoritetaan yleensä 1. opiskeluvuoden syksyllä.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MA17 **Erikoispitkä matematiikka MAE**

Keskittyy erityisesti tukemaan jatko-opintoja yliopistojen ja korkeakoulujen matemaattisilla, luonnontieteellisillä, teknisillä ja lääketieteellisillä aloilla luomalla hyvän pohjan matemaattisen osaamisen, loogisen päättelykyvyn ja ongelmaratkaisunkyvyn osalta.

Perehdyttää edellä mainittujen alojen käytännön työhön vierailijoiden ja tutustumiskäyntien avulla.

Kurssille voi ilmoittautua, mikäli MA1 ja MA2-kurssit on suoritettu vähintään arvosanalla 8.

Kurssi suoritetaan kalenterivuoden aikana alkaen toisen lukiovuoden kevätlukukauden alussa, opetusta noin kerran viikossa.

Kurssin MA17 suoritus edellyttää, että lukion aikana suorittaa vähintään kaksi (2) syventävistä kursseista MA11, MA12 ja MA13.

Kurssin sisältö mm.

- Kartioleikkaukset, toisen asteen käyrien yhtälöiden laajennus (ellipsi ja hyperbeli)
- Kompleksiluvut
- Matriisilaskentaa
- Ristitulo
- Pascalin kolmio
- Differentiaaliyhtälöt
- Geometrinen piirtäminen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Matematiikan lyhyt oppimäärä

Pakolliset kurssit

MB1 Lausekkeet ja yhtälöt

- Murtoluvuilla laskeminen
- Potenssilaskusäännöt
- Polynomit
- Ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- Ensimmäisen ja toisen asteen yhtälöiden ratkaiseminen
- Prosenttilaskentaa
- Suureiden välinen lineaarinen riippuvuus ja verrannollisuus

MB2 Geometria

- Kuvioiden yhdenmuotoisuus
- Suorakulmaisen kolmion trigonometria
- Pythagoraan lause
- Kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen

MB3 Matemaattisia malleja I

- Lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- Potenssiyhtälön ratkaiseminen
- Eksponenttiyhtälön ratkaiseminen logaritmin avulla

MB4 Matemaattinen analyysi

- Polynomifunktion derivaatta
- Polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen
- Polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen
- Graafisia ja numeerisia menetelmiä

MB5 Tilastot ja todennäköisyys

- Jatkuvien ja diskreettien tilastollisten jakaumien tunnuslukujen määrittäminen
- Tilastojakaumien graafinen esittäminen
- Normaalijakauma ja jakauman normittaminen
- Kombinatoriikkaa
- Todennäköisyyden käsite
- Todennäköisyyden laskulakien ja niitä havainnollistavien mallien käyttöä

MB6 Matemaattisia malleja II

- Kahden muuttujan lineaariset yhtälöt
- Lineaarisen yhtälöparin ratkaiseminen
- Kahden muuttujan epäyhtälön graafinen ratkaiseminen
- Lineaarinen optimointi
- Lukujono
- Aritmeettinen ja geometrinen jono ja summa

Syventävät kurssit

***MB7 Talousmatematiikka**

- Indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia
- Taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja lukujonojen ja summien avulla

***MB8 Matemaattisia malleja III**

- Trigonometristen funktioiden määrittely yksikköympyrän avulla
- Radiaani
- Tyyppiä f(x) = a olevien trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen
- Muotoa f(x) = A sin(bx) olevien funktioiden kuvaajat jaksollisten ilmiöiden mallintajina
- Vektorin käsite ja vektoreiden peruslaskutoimitusten periaatteet
- Koordinaatiston vektoreiden komponenttiesitys ja skalaaritulo
- Kaksi- ja kolmiulotteisen koordinaatiston pisteiden ja kulmien tutkiminen vektoreiden avulla

Soveltavat kurssit

MB9 **Kertauskurssi**

Kurssi kertaa lukion lyhyen matematiikan oppimäärän sekä valmentaa ylioppilaskirjoituksiin.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MB10 **Johdantokurssi**

Kurssi kertaa peruskoulun matematiikan oppimäärän.
Tarkoitettu opiskelijoille, joiden peruskoulun arvosana on korkeintaan hyvä.
Kurssi suoritetaan yleensä 1. opiskeluvuoden syksyllä.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Musiikki

Pakolliset kurssit

MU1 **Musiikki ja minä**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija löytää oman tapansa toimia musiikin alueella. Hän tutkii omia mahdollisuuksiaan musiikin tekijänä ja tulkitsijana, kuuntelijana sekä kulttuuripalvelujen käyttäjänä. Kurssilla syvennetään musiikin peruskäsitteiden tuntemusta. Opiskelija kehittää äänenkäyttöään ja soittotaitoaan musiikillisen ilmaisun välineenä.

MU2 **Moniääninen Suomi**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan suomalaista musiikkia sen eri muodoissa. Kurssilla tutkitaan Suomessa esiintyviä musiikkikulttuureja sekä perehdytään suomalaiseen ja eurooppalaiseen taidemusiikkiin. Kuunnellaan, lauletaan ja musisoidaan.

Syventävät kurssit

***MU3** **Ovet auki musiikille**

Kurssilla tutustutaan vieraisiin musiikinlajeihin ja musiikkikulttuureihin. Kurssin tavoitteena on harjaantua hahmottamaan musiikkikulttuurien samanlaisia ja erilaisia piirteitä ja ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta. Käytännön musisointi on olennainen osa kurssin suoritusta.

***MU4** **Musiikki viestii ja vaikuttaa**

Kurssilla tutustutaan musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa ja mediassa. Opiskelija perehtyy musiikin osuuteen esimerkiksi elokuvassa, näyttämöllä, joukkoviestimissä ja internetissä sekä tutkii musiikin yhteyttä tekstiin, kuvaan ja liikkeeseen. Kurssilla voidaan perehtyä myös musiikin tunnevaikutuksiin. Käytännön musisointi on olennainen osa kurssin suoritusta.

***MU5** **Musiikkiprojekti**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden, jossa hän käyttää aiemmin hankkimiaan tietoja ja taitoja. Kyseessä voi olla esimerkiksi pienimuotoinen konsertti, ohjelmaa koulun juhliin, äänite tai taiteidenvälinen projekti.
Lukuvuonna 2016 - 2017 ”Nuorten kauneimmat joululaulut”: Treenataan joululauluohjelmisto nuortenmakuisilla sovituksilla ja tyylilajeilla ja järjestetään Nuorten kauneimmat joululaulut -tilaisuus. Mahdollisesti muitakin pienempiä esiintymisiä. Kurssi on mukana myös lukion joulukirkon toteutuksessa.
Osa kurssista (lähinnä esiintymiset) voi olla kouluajan ulkopuolella.

Soveltavat kurssit

MU6 **Sävellyskurssi**

Jos sävellät musiikkia jollakin soittimella, tietokoneella tai perinteisesti kynällä kirjoittaen, saat siitä kurssin, kun opettaja on musiikkisi hyväksynyt. Sävellystyön ohjauksesta tulee sopia opettajan kanssa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU7 **Vapaan säestyksen kurssi**

Kurssille voivat osallistua opiskelijat, jotka haluavat omaksua tai kehittää pianon- tai kitaransoiton taitojaan. Kurssin aikana harjoitellaan säestämään tuttua ja tuntematontakin musiikkia. Kurssin tavoitteet määräytyvät opiskelijoiden omasta taitotasosta käsin.
Huom. Ryhmän koko enintään 12 opiskelijaa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU8 **Bändikurssi**

Bändikurssi tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden soittaa/laulaa bändissä. Kurssilla opeteltava ohjelmisto suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, kuitenkin niin, että vaikeustaso pysyy sopivana.
Huom. Ryhmän koko enintään 10 opiskelijaa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU9 **Kuorokurssi 1**

Kurssi on tarkoitettu opiskelijalle, joka mielellään laulaa muiden kanssa. Kurssilla kehitetään omaa laulutaitoa ja opetellaan laulamaan yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa. Ohjelmisto klassisesta poppiin suunnitellaan yhdessä. Kuoron toimintaan sisältyy esiintymistä koulun eri tilaisuuksissa. Kuorokurssi kokoontuu kerran viikossa koko lukuvuoden ajan.

Kurssin suorittaminen sopii kaikille vuositasoille.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU10 **Kuorokurssi 2**

Katso kuorokurssin MU10 sisältö MU9-kurssin kohdalta.

Kurssin suorittaminen sopii kaikille vuositasoille.
Pohjatiedot: MU9
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU11 **Kuorokurssi 3**

Katso kuorokurssin MU11 sisältö MU9-kurssin kohdalta.

Kurssin suorittaminen sopii kaikille vuositasoille.
Pohjatiedot: MU10
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU12 **Musiikin esiintymiskurssi**

Laulajat ja erilaisten soittimien taitajat voivat valita kurssin, jossa tavoitteena on esiintyä koulun juhlissa ja muissa tilaisuuksissa vähintään viisi kertaa kouluvuosien aikana.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Kurssia ei ole tarjolla musiikin kurssina.
MK10 korvaa tämän kurssin - katso opinto-oppaan sivu 149.

MU13 **Musiikin lukiodiplomi**

Musiikin lukiodiplomin voi saada opiskelija, joka on suorittanut vähintään kolme musiikkikurssia. Opiskelija suorittaa diplomin kokoamalla portfolion. Se sisältää 3 - 5 työtä, jotka voivat edustaa esimerkiksi seuraavia alueita: esittäminen, laulaminen ja soittaminen, säveltäminen, soittaminen ja improvisointi, kuuntelu, kuullun analysointi ja musiikkikritiikki ja kirjoitelma. Lukiodiplomin suorittaminen on ohjattua toimintaa ja sitä tehdään diplomikurssilla. Diplomin tehtävien arviointiin osallistuu oman opettajan lisäksi ulkopuolinen arvostelija.
Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Huom.
Musiikin kurssit MU14 - MU19 voi suorittaa vain Länsi-Uudenmaan opistossa opiskeleva opiskelija.

MU14 **Teoria I (osa 1)**

- Nuotit kaikissa oktaavialoissa, c-avaimet, kaikki intervallit
- Kaikki duuri- ja molliasteikot sekä kirkkosävellajit
- Pienoismuotoanalyysi
- Musiikkitermit

Edeltävät suoritukset: musiikkiopiston perustaso.
Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU15 **Teoria I (osa 2)**

Sointuanalyysi (duuri- ja mollisoinnut, ylinousevat, vähennetyt, nelisoinnut käännöksineen, maantieteelliset soinnut, modaaliset muunnesoinnut, napolilainen sointu, välidominantit, hajasävelet, modulaatiot), lopukkeet.
Edeltävät suoritukset: musiikkiopiston perustaso ja teoria I:n osa 1.
Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU16 **Säveltapailu I (osa 1)**

- Intervallit ja niiden laadut
- Kolmisointuja: duuri, molli, ylinouseva, vähennetty sekä kolmisoinnun käännökset
- Nelisoinnut käännöksineen
- Asteikot 7# ja 7b
- Useampiäänisiä lauluja ja kaanoneita
- Rytmejä lukien, soittaen ja taputtaen; myös kaksiäänisiä rytmejä
- Melodian kirjoittamista kuullusta
- Rytmin kirjoittamista kuullusta
- Sointujen tunnistamista kuullusta (duuri, molli, vähennetty, ylinouseva, nelisoinnut)
- Intervallien tunnistamista laatuineen kuullusta
- Sointuanalyysiä
- Harmonia; kadenssit, kuullusta tunnistaen

Edeltävät suoritukset: Teoria I

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU17 **Säveltapailu I (osa 2)**

- Intervallit ja niiden laadut
- Kolmisointuja: duuri, molli, ylinouseva, vähennetty sekä kolmisoinnun käännökset
- Nelisoinnut käännöksineen
- Asteikot 7# ja 7b
- Useampiäänisiä lauluja ja kaanoneita
- Rytmejä lukien, soittaen ja taputtaen; myös kaksiäänisiä rytmejä
- Melodian kirjoittamista kuullusta
- Rytmin kirjoittamista kuullusta
- Sointujen tunnistamista kuullusta (duuri, molli, vähennetty, ylinouseva, nelisoinnut)
- Intervallien tunnistamista laatuineen kuullusta
- Sointuanalyysiä
- Harmonia; kadenssit, kuullusta tunnistaen

Edeltävät suoritukset: Teoria I.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU18 **Musiikkitiedon I-kurssi**

- Länsimaisen taidemusiikin historia antiikista tähän päivään
- Suomen musiikin historia
- Musiikin uuden ajan tyylikausien tärkeimmät tyylikeinot
- Katsaus 1900-luvun afroamerikkalaiseen musiikkiin
- Konserttikäyntejä, musiikkiarvostelun kirjoittaminen, lyhyt tutkielma merkittävästä teoksesta

Edeltävät suoritukset: Teoria ja säveltapailu I

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU19 **Orkesteri**

Opiskelija soittaa vähintään kahdessa musiikkiopiston orkesteriprojektissa (harjoitukset + konsertti) lukuvuoden aikana. Hyväksytyn suorituksen edellytys on soittaminen konserteissa sekä aktiivinen läsnäolo harjoituksissa.

Edeltävät suoritukset: Orkesterisoittimen perustaso 2-tutkinto.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Opinto-ohjaus

Pakollinen kurssi

OP1 **Koulutus, työ ja tulevaisuus**

Opinto-ohjauksen pakollisen kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa lukio-opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot. Kurssilla käsitellään kaikille opiskelijoille yhteisiä, lukio-opintoihin, ylioppilastutkintoon, jatko-opintoihin, ammatti- ja urasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä sekä kulloinkin lukio-opintojen kannalta ajankohtaisia asioita. Kurssiin liittyen voidaan mahdollisuuksien mukaan tutustua työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin.
Kurssi jakautuu koko lukio-opintojen ajalle. Kurssin suoritus-merkintä edellyttää läsnäoloa opinto-ohjauksen oppitunneilla ja ryhmänohjauksessa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Syventävä kurssi

***OP2** **Opiskelu, työelämä ja ammatinvalinta**

Kurssin tavoitteena on perehtyä syvällisemmin kurssin valinneiden opiskelijoiden yksilöllisiin jatko-opinto- ja urasuunnitelmiin, lisätä uravalintoihin liittyvää itsetuntemusta sekä luoda valmiuksia itsenäisen elämän aloittamiseen koulun jälkeen. Tarkoitus on ohjata opiskelijaa perehtymään jatkokoulutuksen ja työelämän kannalta sellaisiin keskeisiin kysymyksiin, joihin muussa ohjauksessa ei ole mahdollista syventyä. Kurssin puitteissa voidaan tutustua työvoimahallinnon palveluihin, erilaisiin jatko-opintovaihtoehtoihin ja mahdollisuuksien mukaan työpaikkoihin. Pääpaino kurssin työtavoissa on erilaisissa tutustumiskäynneissä sekä eri alojen asiantuntijoiden vierailuissa omalla koululla. Sisältö painottuu kurssin osanottajien toiveiden ja tarpeiden mukaan. Kurssin toteutus toisesta opiskeluvuodesta lähtien.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

OP3 **Työ- ja yrityselämään tutustuminen**

Kurssilla perehdytään omakohtaisesti kiinnostaviin ammattialoihin. Kurssin tavoitteena on syventää tietoa työ- ja elinkeinoelämästä, eri ammattialoista sekä yrittäjyydestä. Pääosin itsenäisesti suoritettava kurssi edellyttää tutustumista ja työskentelyä itse valitussa ja hankitussa työpaikassa väh. 30 tuntia. Opiskelija perehtyy lisäksi kyseiseen alaan, työnantajana toimivan yrityksen tai organisaation rakenteeseen ja toimintaan sekä työntekijöiltä edellytettäviin vaatimuksiin ja laatii näihin ja omiin kokemuksiinsa perustuvan raportin. Kurssi suoritetaan normaalin kouluajan ulkopuolella.
Osan kurssista voi suorittaa myös ammatti- ja koulutusalaan tutustumisena joissain alan ammatillisissa oppilaitoksissa ns. nuorisoasteen yhteistyönä. Oppilaitoksissa tapahtuva tutustuminen voi tapahtua mahdollisuuksien mukaan ns. oppilaitosten yhteistoiminta-aikoina. Tutustuminen korkea-asteen oppilaitoksiin voi tulla myös kysymykseen.
Kurssin toteuttamisen lähtökohtana ovat opiskelijoiden omat toiveet ja kiinnostukset. Kurssin voi suorittaa joko 2. tai 3. opintovuotena. Kurssin suorittamisesta ja tutustumisjärjestelyistä on sovittava etukäteen oman ryhmän opinto-ohjaajan kanssa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Psykologia

Pakollinen kurssi

PS1 **Psyykkinen toiminta, oppiminen ja vuorovaikutus**

- Psykologia tieteenä
- Psyykkisen toiminnan luonne
- Oppimisen psykologian perusteet ja sovelluksia

Syventävät kurssit

***PS2** **Ihmisen psyykkinen kehitys**

- Yksilön psyykkinen kehitys elämän eri vaiheissa

***PS3** **Ihmisen tiedonkäsittelyn perusteet**

- Kognitiiviset perusprosessit
- Kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimus ja sovelluksia

***PS4** **Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta**

- Eritasoiset motiivit sekä motivaation kehittäminen
- Tunteet moniulotteisina prosesseina sekä niiden muodostuminen, ilmeneminen ja merkitys

***PS5** **Persoonallisuus ja mielenterveys**

- Persoonallisuuspsykologian keskeisiä käsitteitä
- Mielenterveyteen vaikuttavat tekijät ja mielenterveyden häiriöt

PS6 **Ihmissuhdekurssi**

- Vuorovaikutustaidot
- Itsetuntemus
- Psyykkinen työ erilaisissa vaikeuksissa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PS7 **Tutkien ymmärrystä ihmismieleen**

- Käyttäytymistieteellisen tutkimuksen käyttämät metodit
- Tutkimusraportin/tieteellisen kirjoitelman laadinta

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PS8 **Yksin vai ryhmässä?**

- Yksilön sosiaalistuminen yhteisön jäseneksi
- Sosiaalinen vaikuttaminen
- Ryhmien synty ja rakenne

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

PS9 **Aivot, kartta mielen maailmaan**

- Aivojen rakenne ja toiminta
- Aivotutkimuksen menetelmät
- Aivojen toimintahäiriöt ja aivovauriot
- Aivojen osuus psyykkisten prosessien säätelyssä
- Aivotoimintojen osuus psyykkisen käyttäytymisen häiriöissä

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

PS10 **Reettoreiden ajasta satelliittikanavien aikaan - vaikuttamista ja vaikutetuksi tulemista kaipaava ihminen**

- Vaikuttamisen ja tiedonvälityksen historialliset kehityslinjat vanhalla- ja keskiajalla
- Modernien mediavälineiden synty ja kehitys
- Ihmisen sisäisten psyykkisten prosessien vaikutus käyttäytymiseen
- Kurssia suositellaan Median lukiodiplomikurssille osallistuville

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

PS11 **Psykologiaa syväprosessoiden**

- Psykologian perusteet
- Reaalivastaamisen periaatteet
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Ranska

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 137.

Pakolliset kurssit

FA1 **Nuori ja hänen maailmansa**

FA2 **Viestintä ja vapaa-aika**

FA3 **Opiskelu ja työ**

FA4 **Yhteiskunta ja ympäröivä maailma**

FA5 **Kulttuuri**

FA6 **Tiede, talous ja tekniikka**

Syventävät kurssit

***FA7** **Luonto ja kestävä kehitys**

***FA8** **Puhu ja ymmärrä paremmin**

Soveltavat kurssit

FA9 **Kansainvälisyys**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA10 **Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA11 **Abikurssi**
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FA12 **Preppauskurssi abeille**

Vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja syvennetään sanavarastoa.
Kurssilla annetaan ohjausta kirjoitelman teossa ja valmentaudutaan yo-kirjoituksiin monipuolisten tehtävien avulla.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 141.

Syventävät kurssit

***FC1** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***FC2** **Meillä ja muualla**

***FC3** **Ennen ja nyt**

***FC4** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***FC5** **Kulttuuri**

***FC6** **Yhteinen maapallomme**

***FC7** **Tiede ja tekniikka**

***FC8** **Luonto ja kestävä kehitys**

Soveltavat kurssit

FC9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC10 **Preppauskurssi abeille**

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 144 (syventävät) ja 146 (soveltavat).

Syventävät kurssit

***FD1** **Hyvää päivää, hauska tutustua**

***FD2** **Näin asiat hoituvat**

***FD3** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***FD4** **Meillä ja muualla**

***FD5** **Ennen ja nyt**

***FD6** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***FD7** **Kulttuuri**

***FD8** **Yhteinen maapallomme**

Soveltavat kurssit

FD9 **Kansainvälisyys**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FD10 **Preppauskurssi abeille**
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Ruotsi

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Pakolliset kurssit

RA1 **Arkielämää Pohjoismaissa**

Kurssi niveltää perusopetuksen ja lukion kielenopetusta ja vahvistaa sanaston ja perusrakenteiden hallintaa. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät jokapäiväiseen elämään ja henkilökohtaiseen kanssakäymiseen.

RA2 **Ihmiset ympärillämme**

Aihepiireinä ovat ihmissuhteet, erilaisuus sekä ihmisen hyvinvointiin liittyvät asiat.

RA3 **Suomi - osa Pohjolaa ja Eurooppaa**

Aihepiireinä ovat Suomen ja suomenruotsalaisen kansanosan ja sen kulttuurin esittely eri näkökulmista ja olojemme vertailu muihin Pohjoismaihin ja Eurooppaan, Suomi monikulttuurisena maana sekä maamme kaksikielisyys.

RA4 **Elinympäristömme**

Aihepiireinä ovat luonto, ympäristö, tekniikka ja viestintä.

RA5 **Opiskelu ja työ**

Aihepiireinä ovat työ, elinkeinot, opiskelu sekä palvelutilanteet yhteiskunnassamme.

RA6 **Kulttuuri ja sen tekijöitä**

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti.

Syventävät kurssit

***RA7** **Puhu ja ymmärrä paremmin**

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa oppimäärälle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien vaativien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.

***RA8** **Tiede, talous ja tekniikka**

Kurssilla painotetaan ymmärtämisvalmiuksien lisäämistä vaativan kieliaineksen avulla.

Soveltavat kurssit

Kurssit 9 - 12 ovat yhteisiä B-ruotsin kanssa.
Kurssi 10 vastaa B-ruotsin kurssia 8.

RA9 **Abikurssi**

Lähinnä muussa oppilaitoksessa suoritettu ylioppilaskirjoituksiin valmentava, laajuudeltaan lukiokurssia vastaava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA10 **Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

Kurssilla kerrataan keskeisiä peruskoulun kielioppirakenteita ja kartutetaan sanavarastoa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA11 **Ruotsia iloisesti**

Kurssi kertaa ja vahvistaa ruotsin kielen rakenteita sekä aktivoi ja kartuttaa eri aihepiirien sanastoa tietokoneohjelman avulla. Tietokoneohjelman lisäksi kurssilla käytetään opetusmateriaalina sanomalehtiä, sarjakuvia, lauluja, runoja ja videoita. Kurssiin voi sisältyä myös omakustanteinen teatterivierailu/elokuvissakäynti. Kurssi on tarkoitettu opiskelijoille, jotka jo hallitsevat ruotsin kielen perustiedot.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA12 **Kansainvälisyys**

Kurssin aihepiireinä on kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta. Kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä, joka voi olla esimerkiksi suurkaupunkielämän elintapaerot Suomessa ja kohdemaassa tai turismi. Kurssiin sisältyy usein omakustanteinen matka kohdemaahan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA13 **Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen**

Aihealueita ovat yhteiskunta, politiikka ja aktiivinen kansalaisuus sekä yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaisiin maailmankuviin liittyvät aiheet.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

RA14 **Preppauskurssi abeille**

Kurssilla vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja kartutetaan sanastoa. Kurssilla harjoitellaan runsaasti kirjallista tuottamista. Materiaalina kurssilla käytetään muun muassa vanhoja ylioppilastehtäviä. Kurssi edellyttää perusasioiden hyvää hallintaa.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

RA15 **Kirjoittamisen kurssi**

Kurssilla harjoitellaan sekä keskipitkän (lyhyet kirjoitustehtävät) että pitkän ruotsin (150 - 200 sanan kirjoitelma) kirjoittamisen taitoja. Opettelemme erityyppisten tekstien suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Kirjoittaessasi laajennat samalla sanastotaitojasi ja rakenteiden hallintaa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B1)

Pakolliset kurssit

RB1 **Koulu ja vapaa-aika**

Kurssi niveltää perusopetuksen ja lukion kielenopetusta ja vahvistaa sanaston ja perusrakenteiden hallintaa opiskelijoiden tarpeen mukaan. Aihepiireinä ovat opiskelu ja nuorten harrastukset, ja kieli on tuttavallista ja epämuodollista.

RB2 **Arkielämää Pohjoismaissa**

Kurssilla jatketaan sanaston ja rakenteiden vahvistamista. Kurssilla jatketaan nuorten elämän, opiskelun, työn, harrastusten, palveluiden ja vapaa-ajan tarkastelua.

RB3 **Suomi, Pohjoismaat ja Eurooppa**

Aihepiireinä ovat kotimaa, suomenruotsalaisuus, vertailu muihin Pohjoismaihin sekä Suomi pohjoismaisena valtiona Euroopassa. Kurssilla harjoitellaan erilaisia ymmärtävän lukemisen strategioita.

RB4 **Elämää yhdessä ja erikseen**

Aihepiireinä ovat elämänarvot, ihmissuhteet, sukupuolten ja ikäryhmien kohtaaminen opiskelussa ja työssä sekä ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt. Aihekokonaisuuksista korostuu hyvinvointi ja turvallisuus.

RB5 **Elinympäristömme**

Aihepiireinä ovat luonto, muuttuva elin- ja työympäristö sekä joukkoviestimet. Aihekokonaisuudet kestävä kehitys, teknologia ja yhteiskunta sekä viestintä- ja mediaosaaminen tarjoavat näkökulmia kurssin aiheiden käsittelyyn.

Syventävät kurssit

***RB6** **Puhu ja ymmärrä paremmin**

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä oppimäärälle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Kurssi vankentaa myös jokapäiväisen elämän kielenkäyttötilanteissa tarvittavaa suullista kielitaitoa. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.

***RB7** **Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen**

Aihealueita ovat maailmanlaajuiset ilmiöt ja kansainvälinen vaikuttaminen. Kurssilla käsitellään yhteiskunnallisia asioita, päätöksentekoon osallistumista sekä kansainvälistä vaikuttamista ja vastuuta. Kurssilla painotetaan ymmärtämisvalmiuksien lisäämistä entistä vaativamman kieliaineksen avulla.

Soveltavat kurssit

RB8 **Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

Kurssilla kerrataan keskeisiä peruskoulun kielioppirakenteita ja kartutetaan sanavarastoa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB9 **Abikurssi**

Lähinnä muussa oppilaitoksessa suoritettu ylioppilaskirjoituksiin valmentava, laajuudeltaan lukiokurssia vastaava kurssi.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB10 **Preppauskurssi abeille**

Kurssilla vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja kartutetaan sanastoa. Kurssilla harjoitellaan myös kirjallista tuottamista. Materiaalina kurssilla käytetään myös vanhoja ylioppilastehtäviä.
Kurssi edellyttää perusasioiden hyvää hallintaa.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

RB11 **Ruotsia iloisesti**

Kurssi kertaa ja vahvistaa ruotsin kielen rakenteita sekä aktivoi ja kartuttaa eri aihepiirien sanastoa tietokoneohjelman avulla. Tietokoneohjelman lisäksi kurssilla käytetään opetusmateriaalina sanomalehtiä, sarjakuvia, lauluja, runoja ja videoita. Kurssiin voi sisältyä myös omakustanteinen teatterivierailu/elokuvissakäynti. Kurssi on tarkoitettu opiskelijoille, jotka jo hallitsevat ruotsin kielen perustiedot.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB12 **Kansainvälisyys**

Kurssin aihepiireinä on kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta. Kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä, joka voi olla esimerkiksi suurkaupunkielämän elintapaerot Suomessa ja kohdemaassa tai turismi. Kurssiin sisältyy usein omakustanteinen matka kohdemaahan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB13 **Kulttuurin tekijöitä ja näkijöitä**

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti. Aihekokonaisuudet kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus sekä viestintä- ja mediaosaaminen tarjoavat erilaisia näkökulmia kurssin aiheista.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

RB14 **Kirjoittamisen kurssi**

Kurssilla harjoitellaan sekä keskipitkän (lyhyet kirjoitustehtävät) että pitkän ruotsin (150 - 200 sanan kirjoitelma) kirjoittamisen taitoja. Opettelemme erityyppisten tekstien suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Kirjoittaessasi laajennat samalla sanastotaitojasi ja rakenteiden hallintaa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Saksa

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Kurssien sisällön kuvaus alkaen sivulta 137.

Pakolliset kurssit

SA1 **Nuori ja hänen maailmansa**

SA2 **Viestintä ja vapaa-aika**

SA3 **Opiskelu ja työ**

SA4 **Yhteiskunta ja ympäröivä maailma**

SA5 **Kulttuuri**

SA6 **Tiede, talous ja tekniikka**

Syventävät kurssit

***SA7** **Luonto ja kestävä kehitys**

***SA8** **Puhu ja ymmärrä paremmin**

Soveltavat kurssit

SA9 **Kansainvälisyys**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA10 **Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA11 **Abikurssi**
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

SA12 **Kielioppikurssi**

Kurssi on tarkoitettu kaikille saksan yo-kirjoittajille. Kurssi käsittää pelkästään kielioppia.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

SA13 **Preppauskurssi abeille**

Vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja syvennetään sanavarastoa.
Kurssilla annetaan ohjausta kirjoitelman teossa ja valmentaudutaan yo-kirjoituksiin monipuolisten tehtävien avulla.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 141.

Syventävät kurssit

***SC1** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***SC2** **Meillä ja muualla**

***SC3** **Ennen ja nyt**

***SC4** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***SC5** **Kulttuuri**

***SC6** **Yhteinen maapallomme**

***SC7** **Tiede ja tekniikka**

***SC8** **Luonto ja kestävä kehitys**

Soveltavat kurssit

SC9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SC10 **Preppauskurssi abeille**

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

SC11 **Kielioppikurssi**

Kurssi on tarkoitettu kaikille saksan yo-kirjoittajille. Kurssi käsittää pelkästään kielioppia.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

SC12 **Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

Kertaa yläkoulun saksan koko oppimäärän. Tehokas kertaus myös pidemmälle ehtineille A-saksan opiskelijoille, joilla on vaikeuksia perusasioiden kanssa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 144 (syventävät) ja 146 (soveltavat).

Syventävät kurssit

***SD1** **Hyvää päivää, hauska tutustua**

***SD2** **Näin asiat hoituvat**

***SD3** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***SD4** **Meillä ja muualla**

***SD5** **Ennen ja nyt**

***SD6** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***SD7** **Kulttuuri**

***SD8** **Yhteinen maapallomme**

Soveltavat kurssit

SD9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SD10 **Preppauskurssi abeille**

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

SD11 **Kielioppikurssi**

Kurssi on tarkoitettu kaikille saksan yo-kirjoittajille. Kurssi käsittää pelkästään kielioppia.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Suomi toisena kielenä

Pakolliset kurssit

S21 **Perusteet hallintaan**

Harjoitellaan sekä kirjallisesti että suullisesti lukio-opinnoissa tarvittavaa yleiskielistä esitystapaa. Varmistetaan suomen kielen perusrakenteiden hallinta. Asetetaan tavoitteita omalle suomen kielen opiskelulle ja rohkaistutaan suomen kielen käyttäjinä.

S22 **Kieli käyttöön**

Harjoitellaan viestimään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Opetellaan erottamaan eri tyylejä ja sävyjä kirjoitetussa ja puhutussa kielessä. Perehdytään kielen lauserakenteiden erittelyyn ja hallintaan. Tutustutaan sanaston muodostumiskeinoihin.

S23 **Kielellä vaikutetaan**

Perehdytään erityyppisiin suullisiin ja kirjallisiin asiateksteihin, erityisesti mielipidetekstiin, sekä harjoitellaan löytämään tekstin ydinajatukset ja ottamaan kantaa niihin. Rohkaistutaan muodostamaan ja ilmaisemaan perusteltuja mielipiteitä. Harjoitellaan vaikutuskeinojen tunnistamista. Tarkastellaan kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana. Parannetaan kielen perusrakenteiden hallintaa, erityisesti sijamuotojen merkitystehtäviä ja rektioita.

S24 **Syvemmät tekstitaidot**

Harjoitellaan erittelevää luku- ja kirjoitustaitoa sekä rohkaistutaan tuottamaan kieltä persoonallisesti. Opetellaan löytämään erilaisista teksteistä niiden pääajatukset, tulkitsemaan tekstin ydinsisältöä sekä totuttaudutaan kirjoittamaan aineiston pohjalta.

S25 **Suomalainen kulttuuri tutuksi**

Tutustutaan suomalaiseen kulttuuriin, erityisesti kirjallisuuteen sekä muihin taiteisiin ja mediakulttuuriin ja vertaillaan suomalaista kulttuuria muihin kulttuureihin. Hyödynnetään mediaa kulttuurin välittäjänä.

S26 **Kohti toimivaa kaksikielisyyttä**

Vahvistetaan kielitaitoa vaativilla teksteillä ja tehtävillä. Syvennetään tietoja kirjakielen perusnormeista ja sovelletaan niitä omiin teksteihin. Vahvistetaan käsitystä suomalaisuudesta, esimerkiksi suomalaisen kirjallisuuden avulla.

Terveystieto

Pakollinen kurssi

TE1 **Terveyden perusteet**

Perustietoa omaan terveyteen ja sairauksien ehkäisyyn liittyvistä asioista.

Syventävät kurssit

***TE2** **Nuoret, terveys ja arkielämä**

Kurssilla syvennetään pakollisen kurssin tavoitteita nuoren arkielämän terveystottumuksien ja selviytymisen keinojen osalta. Eri sisältöalueiden avulla tarkastellaan terveysongelmia selittäviä kulttuurisia, psykologisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä ja niiden tulkintoja. Lisäksi perehdytään käsitykseen itsestä ja muista fyysisellä, psyykkisellä ja sosiaalisella tasolla.
Pohjatiedot: TE1.

***TE3** **Terveys ja tutkimus**

Kurssilla perehdytään terveydenhuollon kehitykseen historiallisesti ja maailmanlaajuisesti, terveyspalveluihin, yksilön asemaan terveyden ja sairauden hoidossa. Työskentelyssä korostuvat toiminnallisuus, tutkiva oppiminen ja tekemällä oppiminen.
Pohjatiedot: TE1, suotavaa TE2.

Soveltavat kurssit

TE4 **Terveystiedon abikurssi**

Kurssilla kerrataan 1, 2 ja 3-kurssien aiheita, pohditaan aihekokonaisuuksia ja rakennetaan käsitekarttoja sekä kirjoitetaan esseevastauksia. Kurssilla perehdytään myös vastausten laatimiseen. Käsitteiden ja määritelmien kertaus kuuluu myös kurssin sisältöön.
Pohjatiedot: TE1, TE2 ja TE3.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Tietotekniikka

Soveltavat kurssit

AT1 **Käyttöjärjestelmä ja kuvankäsittely**

Tietotekniikan peruskäsitteet ja käyttöjärjestelmä tutuksi. Vektorigrafiikka- ja bittikarttakuvien käsittelyä.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT2 **Tekstinkäsittely ja esitysgrafiikka**

Tekstinkäsittelyohjelmaan ja esitysgrafiikkaohjelmaan perehtyminen.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT3 **Ohjelmointi**

Ohjelmoinnin peruskurssi. Muuttujat, tyypit, lauseet ja aliohjelmat tutuksi.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT4 **Internet I**

Tutustutaan Internet-tietoverkkoon ja harjoitellaan web-editointia ja erilaisten digitaalisten julkaisuvälineiden käyttöä. Harjaannutaan websuunnitteluun, webkehitykseen ja digitaalisen lukutaidon edistämiseen opiskelijalähtöisesti.
Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT5 **Taulukkolaskenta ja tietokannat**

Taulukkolaskentaohjelmaan ja tietokantaohjelmaan perehtyminen.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT6 **Linux-perusteita**

Linux-koneen käynnistys ja sulkeminen. Komentojonojen perusteet, ryhmien ja käyttäjien määrittäminen, tiedostojen oikeuksien ja omistajien muuttaminen, aliasten määrittely, editorien käyttöä, hakemistorakenne, tulostus, koneen verkkomääritykset, linuxin graafinen käyttöliittymä X-window, toimistosovelluspaketin asentaminen, linuxin asennus koneeseen yksin ja windowsin kanssa.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT7 **A-ajokorttitutkinto**

Kurssin tavoitteena on suorittaa tietokoneen käyttäjän A-ajokortti. Tuntien aikana opiskellaan tutkintoon kuuluvat osa-alueet ja tehdään osioihin kuuluvat näyttökokeet. Kurssi on aikataulultaan suhteellisen tiivis, ja tämän takia osallistujilta edellytetään tietokoneen käytön perustaitoja, -tietoja sekä keskeisimpien työvälineiden alkeiden hallintaa. Kurssista saa erillisen ajokorttitodistuksen.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT8 **Java-ohjelmointi**

Ohjelmoinnin jatkokurssi. Tehdään graafisia sovelluksia.
Esitiedot: AT3 tai vastaavat tiedot.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT9 **Internet II**

Syvennetään web-suunnittelu-, ja ohjelmointitaitoja ja digitaalisen sisällöntuotannon osaamista eri sovelluksilla. Opiskelijat voivat keskittyä kurssilla yksin tai ryhmässä opiskelijalähtöisesti AT4-kurssin sisältöjen syventämiseen ja erilaisiin digitaalisiin julkaisuohjelmiin.
Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT10 **Sähköinen ylioppilastutkinto**

Perehdytään sähköisessä ylioppilastutkinnossa käytettävään koeympäristöön ja ohjelmistoihin. Opetellaan käyttämään tutkinnossa tarvittavaa toimisto-ohjelmistoa, kuvankäsittely- ja piirto-ohjelmia sekä muita ylioppilastutkintojärjestelmän ohjelmia.
Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

Uskonto - evankelisluterilainen

Pakolliset kurssit

UE1 **Uskonnon luonne ja merkitys**

- Uskonnon määrittely ja tutkiminen
- Uskonnon ydinkysymykset
- Uskonto yhteisössä ja yksilön kokemuksessa
- Raamattu pyhänä kirjallisuutena
- Yleispiirteet Raamatun synnystä ja sisällöstä
- Raamatun tutkimus- ja tulkintatavat
- Raamatun vaikutukset maailmankuvaan ja kulttuuriin

UE2 **Kirkko, kulttuuri ja yhteiskunta**

- Kristillisen kirkon synty
- Alkukirkosta idän ja lännen kirkon eroon
- Lännen kirkko keskiajalla
- Idän kirkon kehitys
- Reformaatio ja kirkkojen kehitys uudella ajalla
- Nykyinen kristikunta ja kirkkojen rooli nykyajan maailmassa
- Kirkkojen ja uskontojen välinen vuoropuhelu

UE3 **Ihmisen elämä ja etiikka**

- Ihmisen tärkeät elämänkysymykset: elämän tarkoitus, kärsimys, kuolema
- Kristillinen käsitys Jumalasta, ihmisestä, luonnosta ja pelastumisesta
- Hyvän ja pahan käsitteet
- Kristillinen etiikka ja etiikan teoriat
- Yksilöeettisiä kysymyksiä
- Yhteiskuntaeettisiä kysymyksiä

Syventävät kurssit

***UE4** **Uskontojen maailmat**

- Uskontojen levinneisyys ja kannattajamäärät
- Uskontojen pyhät kirjat ja oppi
- Uskontojen eettiset ohjeet
- Uskontojen kultit ja rituaalit
- Uskontojen suuntaukset
- Uskonnot ja yhteiskunta

***UE5** **Mihin suomalainen uskoo?**

- Muinaissuomalainen uskonto
- Suomen kirkkohistorian yleislinjat
- Luterilainen kirkko ja muut kristilliset kirkot nykypäivän Suomessa
- Ei-kristilliset yhteisöt Suomessa
- Kristinuskon vaikutus suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan

UE6 **Bitti-Bible, Raamattutiedon erikoiskurssi**

- VT:n alkukertomukset
- VT:n patriarkkakertomukset
- VT:n profeettakertomukset
- VT:n runollinen kirjallisuus
- Evankeliumikirjallisuus
- UT:n kirjeet
- UT:n profeettakertomukset

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE7 **Nykypäivän uskonnollis-maailmankatsomukselliset virtaukset**

- Kristinuskon pohjalta syntyneet uskonnolliset liikkeet
- Hindulais- ja buddhalaispohjaiset uskonnolliset liikkeet
- Ns. new age -ajattelu ja sen juuret
- Organisoituneet new age -liikkeet
- Erilaiset vaihtoehtoiset hoito- ja terapiamenetelmät ja niiden maailmankatsomukselliset taustat, erilaiset ennustamiseen ja elämänhallintaan tähtäävät menetelmät ja niiden maailmankatsomukselliset taustat

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE8 **Muinaiset myytit**

- Myyttisten kertomusten pääluokat
- Muinaissuomalainen mytologia
- Muinaisskandinaavinen mytologia
- Kreikkalais-roomalainen mytologia
- Juutalaisten ja muiden lähialueiden (erityisesti Kaksoisvirtain-maan ja Egyptin) mytologia
- Muinaiseurooppalaisten kansojen mytologia

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE9 **Uskonto keskellä elämää**

Kurssilla tutustutaan projektinomaisesti johonkin uskonnollisuuden muotoon. Kurssi voi sisältää kenttätyöjaksoja.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

UE10 = FI8 **Kristinusko filosofisena ilmiönä**

- Teologia ja filosofia ja uskonnonfilosofia
- Kristinuskon filosofia ja sen kritiikki
- Opiskelija voi valita kurssin opinto-ohjelmaansa yhden kerran joko lukion uskonnon tai filosofian oppimäärään.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE11 **Katsomukset kohtaavat**

- Katsomuksellinen ajattelu kulttuuria luovana käsitteenä ennen ja nyt
- Identiteetti, etnisyys ja kulttuuriperintö
- Teismi, ateismi ja agnostismi
- Humanismi ja kristinusko länsimaiden katsomuksellisina perusvirtauksina
- Sekulaarin humanismin ja vapaa-ajattelun historiaa ja nykysuuntauksia
- Ulkoeurooppalaisten katsomustraditioiden vaikutus Euroopassa
- Katsomusten, kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus
- Elämä monikulttuurisessa yhteiskunnassa
- Etnosentrisyys sekä rasismin ja suvaitsevaisuuden historiaa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE12 **Koottua tietoa uskonnon teemoista**

- Keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit 1-5)
- Uskonnollisen ajattelun keskeisiä teemoja
- Uskonnollisen käyttäytymisen keskeisiä muotoja
- Keskeiset uskonnolliset organisaatiot ja niiden toiminta
- Reaalivastaamisen periaatteet

Uskonnon kertauskurssi on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Uskonto - Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkon uskonto

Pakolliset kurssit

UM 1 **Vanha testamentti**

- Yleispiirteet Raamatun, erityisesti Vanhan testamentin synnystä ja sisällöstä
- Raamatuntutkimus- ja tulkintatavat
- Vanhan testamentin kirjat, 1 Mooses - Malakia
- Adam ja Eva, opetuksia parisuhteesta ja avioliitosta
- Temppelit kautta aikain
- Patriarkat ja profeetat todistavat Jeesuksesta Kristuksesta
- Juutalaiset ja heidän Vapahtajansa
- Kirkon tuottama hengellinen musiikki

UM2 **Uusi testamentti**

- Jeesuksen syntyminen
- Jeesuksen sovitustyö Vapahtajanamme
- 12 apostolia
- Jeesuksen Kristuksen kirkko
- Lähetystyö ja apostolien kirjeet
- Aikain merkit

UM3 **Mormonin kirja**

- Mormonin kirjan esiintulo
- Uskontojen levinneisyys Amerikassa
- Lähetystyöntekijät
- Joosefin kansa, nefiläiset ja laamanilaiset
- Profeettojen todistukset Vapahtajasta
- Vapahtajan opetukset uudella mantereella
- Todistus Mormonin kirjasta / sen merkitys nykypäivänä

Syventävät kurssit

***UM4** **Uskontojen maailmat**

Kurssilla käsitellään hindulaisuutta, buddhalaisuutta, Kiinan ja Japanin uskontoja, juutalaisuutta, islamia ja kristinuskoa alla olevien teemojen näkökulmasta. Lisäksi tarkastellaan luonnonkansojen uskontojen yhteisiä piirteitä.

- Uskontojen levinneisyys ja kannattajamäärät
- Uskontojen pyhät kirjat ja oppi
- Uskontojen eettiset ohjeet
- Uskontojen kultit, rituaalit ja taide
- Uskontojen suuntaukset
- Uskonnot ja yhteiskunta

***UM5** **Kallisarvoinen Helmi, temppeli- ja sukututkimustyö**

- Kallisarvoisen Helmen alkuperä
- Temppeli - Herran huone
- Tukholman ja Helsingin temppelit
- Kirkon sukututkimuskeskukset ja valtion-, maakunnan arkistot
- Internetin sukututkimuspalvelut
- Sukututkimustyö
- Perhe - julistus maailmalle
- Kirkon tuottama hengellinen musiikki

Uskonto - ortodoksinen

Pakolliset kurssit

UO1 **Ortodoksinen maailma**

- Varhaiskirkko
- Bysantin aika - oppi ja hallinto määräytyvät
- Idän ja lännen kirkon ero
- Venäjän kirkko ja muut ortodoksiset paikalliskirkot
- Orientaaliset kirkot
- Lännen kirkot

UO2 **Uskonoppi ja etiikka**

- Ortodoksisen opin lähteet ja pyhän käsite
- Pyhä Kolminaisuus
- Jumalansynnyttäjä
- Pyhät ihmiset ja ajan pyhittäminen
- Ortodoksinen ihmiskuva
- Yksilö- ja yhteisöeettisiä kysymyksiä

UO3 **Raamattutieto**

- Jumala ja ihminen Pentateukissa
- Viisauskirjallisuus
- Profeetat ja messiasodotus
- Evankeliumien synty ja niiden erityispiirteet
- Jeesuksen henkilö
- Apostolien tekojen kuvaus kirkon ensi vaiheista
- Paavali ja hänen kirjeensä

***UO4 Uskontojen maailmat**

Kurssilla käsitellään hindulaisuutta, buddhalaisuutta, Kiinan ja Japanin uskontoja, juutalaisuutta ja islamia alla olevien teemojen näkökulmasta. Lisäksi tarkastellaan kristillisperäisiä uskontoja ja uususkontoja.

- Uskontojen levinneisyys ja kannattajamäärät
- Uskontojen pyhät kirjat ja oppi
- Uskontojen eettiset ohjeet
- Uskontojen kultit, rituaalit ja taide
- Uskontojen suuntaukset
- Uskonnot ja yhteiskunta

***UO5 Ortodoksinen Suomi**

- Suomalainen muinaisusko
- Ortodoksit idän ja lännen välissä
- Katolisuudesta luterilaisuuteen
- Itsenäisen Suomen ortodoksinen kirkko
- Maahanmuuttajien ortodoksinen perinne - ykseys ja erilaisuus
- Uskonnollinen tilanne nykypäivän Suomessa

Venäjä

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 141.

Syventävät kurssit

***VC1** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***VC2** **Meillä ja muualla**

***VC3** **Ennen ja nyt**

***VC4** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***VC5** **Kulttuuri**

***VC6** **Yhteinen maapallomme**

***VC7** **Tiede ja tekniikka**

***VC8** **Luonto ja kestävä kehitys**

Soveltavat kurssit

VC9 **Kansainvälisyys**
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VC10 **Preppauskurssi abeille**
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Kurssien sisällön kuvaukset alkaen sivulta 144 (syventävät) ja 146 (soveltavat).

Syventävät kurssit

***VD1** **Hyvää päivää, hauska tutustua**

***VD2** **Näin asiat hoituvat**

***VD3** **Vapaa-aika ja harrastukset**

***VD4** **Meillä ja muualla**

***VD5** **Ennen ja nyt**

***VD6** **Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

***VD7** **Kulttuuri**

***VD8** **Yhteinen maapallomme**

Soveltavat kurssit

VD9 **Kansainvälisyys**

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VD10 **Preppauskurssi abeille**

Yo-kokeeseen valmentautumiseksi harjoitellaan luetun ja kuullunymmärtämistä, rakennetehtäviä ja kirjallisten viestien laadintaa.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

VD11 **Venäjän kielen tutustumiskurssi**

Kyrillisen aakkoston opettelemisen yhteydessä harjoitellaan venäjän peruskielitaitoa, puhumista ja matkailijoille tärkeiden asioiden ilmaisemista ja ymmärtämistä keskustelutilanteissa.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
Huom.
Kurssi voi korvata VD1:n, jolloin se arvioidaan uudelleen numerolla.

Yhteiskuntaoppi

Pakolliset kurssit

YH1 **Yhteiskuntatieto**

Suomalainen yhteiskunta tänään.

YH2 **Taloustieto**

Perehdytään Suomen talouselämään ja siihen miten se vaikuttaa meidän jokapäiväiseen arkipäivään.

Syventävät kurssit

***YH3** **Kansalaisen lakitieto**

Kansalaisen perustiedot Suomen lainsäädännöstä.

***YH4** **Eurooppalaisuus ja Euroopan unioni**

Kurssi perehdyttää opiskelijat Euroopan unionin toimintaan, yksittäisen kansalaisen asemaan yhdentyvässä Euroopassa sekä kannustaa osallistumaan ajankohtaiseen Euroopan unionista käytävään keskusteluun.

Soveltavat kurssit

Kurssit YH5 ja YH6 ovat kokonaisuus, josta ei voi valita vain toista kurssia.

YH5 **Vuosi Yrittäjänä I - Yrityksen perustaminen, rahoitus ja markkinointi**

Perustietoa suomalaisesta yrittämisestä ja yrityksestä/yhdistyksistä. Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

YH6 **Vuosi Yrittäjänä II - Company Program**

Raportointi ja yrityksen/yhdistyksen edustajana toimiminen. Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

YH7 **Yhteiskuntaopin abikurssi**

Yhteiskuntaopin kertauskurssi on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.
Abikurssilla kerrataan kurssien 1 - 4 keskeisiä sisältöjä.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Äidinkieli ja kirjallisuus

S2 = suomi toisena kielenä (katso sivu 115).

Pakolliset kurssit

ÄI1 **Kieli, tekstit ja vuorovaikutus**

Syvennetään käsityksiä kielestä, teksteistä ja niiden tulkinnoista ja kehitetään taitoja lukea ja tulkita erilaisia tekstejä.
Vankennetaan taitoja puhujana, kirjoittajana ja median käyttäjänä.
Tarkennetaan opiskelijan käsitystä itsestään viestijänä.
Kielenhuoltoa.

ÄI2 **Tekstien rakenteita ja merkityksiä**

Eritellään tekstien kieltä, rakenteita ja merkityksiä. Syvennetään tekstilajituntemusta ja kehitetään valmiuksia erilaisten tekstien tuottamiseen.
Pohjatiedot: ÄI1

ÄI3 **Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa**

Tutustutaan kirjallisuuden, teatterin ja elokuvan ilmaisutapoihin.
Kirjoitetaan kaunokirjallisuudesta ja syvennetään analysointitaitoja.
Pohjatiedot: ÄI1 - ÄI2

ÄI4 **Tekstit ja vaikuttaminen**

Perehdytään kielellä vaikuttamisen keinoihin ja kirjallisuuteen vaikuttajana. Harjoitellaan argumentointitaitoja ja opetellaan suhtautumaan kriittisesti mediateksteihin ja tuotetaan vaikuttamaan pyrkiviä suullisia ja kirjallisia tekstejä.
Pohjatiedot: ÄI1 - ÄI3

ÄI5 **Teksti, tyyli ja konteksti**

Perehdytään länsimaisen kirjallisuuden historian eri aikakausiin ja kirjallisuuden tyyleihin. Tutustutaan erilaisiin kirjallisiin tyyleihin sekä kehitetään omaa kirjallista ilmaisutapaa.
Pohjatiedot: ÄI1 - ÄI3

ÄI6 **Kieli, kirjallisuus ja identiteetti**

Perehdytään suomalaiseen kirjallisuuteen ja suomen kielen ominaispiirteisiin suomalaisuuden rakennetekijöinä. Tutustutaan ylioppilastutkinnon äidinkielen kokeen periaatteisiin.
Pohjatiedot: ÄI1 - ÄI3

Syventävät kurssit

***ÄI7** **Puheviestinnän taitojen syventäminen**

Opiskelija syventää ja monipuolistaa puheviestintään liittyviä tietojaan ja taitojaan sekä oppii arvioimaan puheviestinnän merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä.

***ÄI8** **Tekstitaitojen syventäminen**

Syvennetään ja monipuolistetaan erilaisten tekstien analysointitaitoja. Kehitetään valmiuksia tekstitaidon ylioppilaskoetta varten.
Huom. Ensimmäisessä jaksossa järjestettävä kurssi on tarkoitettu syksyn ylioppilaskirjoituksiin osallistuville.

***ÄI9** **Kirjoittaminen ja nykykulttuuri**

Tutustutaan mm. nykykulttuuriin ja uudehkoon kaunokirjallisuuteen ja median ajankohtaisaiheisiin. Kehitetään kriittistä lukutapaa ja syvennetään kulttuurista lukutaitoa ja kirjallista ilmaisua kohti yo-esseekokeen vaatimuksia.
Huom. Kurssi voidaan opiskella myös toisella vuositasolla.

Soveltavat kurssit

ÄI10 **Kielenhuollon kurssi**

Kerrataan ja opiskellaan kielenhuollon perusasioita ja yleiskielen normeja. Kurssi on tarkoitettu lukiota aloittaville opiskelijoille, joilla on ongelmia oikeakielisyyskäytänteissä tai vaikeuksia vieraiden kielten oppimisessa. Kurssi sopii hyvin myös ennen ylioppilaskoetta suoritettavaksi kielenhuollon kertauskurssiksi.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

ÄI11 **Elokuvakurssi**

Tutustutaan elokuvan historiaan, elokuvan lajeihin ja keinoihin, merkittäviin ohjaajiin jne.
Huom. Kurssi voidaan suorittaa myös kolmannella vuositasolla.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

ÄI12 **Luova kirjoittaminen**

Tutustutaan proosan ja lyriikan kirjoittamisen perusteisiin sekä tekstilajeihin ja kehitetään omaa kaunokirjallista ilmaisua. Kirjoitetaan erityyppisiä kaunokirjallisia tekstejä ja harjoitellaan monipuolisesti oman kaunokirjallisen ilmaisun kehittämiseksi.
Huom. Kurssi voidaan suorittaa myös ensimmäisellä vuositasolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

ÄI13 **Julkaisukurssi**

Tehdään koulun omaa lehteä, Kreivikunnan Uutisia. Tutustutaan lehden tekemisen eri vaiheisiin: suunnitteluun, toteutukseen ja markkinointiin. Harjoitellaan taitto-ohjelman käyttöä. Ryhmän kiinnostuksen mukaan tehdään tutustumiskäyntejä esimerkiksi eri viestintävälineiden toimituksiin.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

ÄI14 **Ilmaisutaito I**

Opetellaan ilmaisun perusvalmiuksia: rentoutta, vapautuneisuutta, keskittymistä, omaa kokemista, ilmaisun aitoutta, ryhmässä toimimista, uskaltautumista ja luovuutta. Kehitetään ilmaisutaitoja: prosessin suunnittelua ja arviointia, äänenkäyttöä, improvisointia, draamaa, esityksen valmistamista sekä erilaisten esitysten vastaanottamista ja arviointia. Kurssin suorittaminen on edellytyksenä Ilmaisutaito II -kurssille.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

ÄI15 **Ilmaisutaito II**

Tutustutaan teatterin tekemisen prosessiin ja tehdään itse teatteria. Syvennetään ja kehitetään ilmaisutaitoja edelleen. Toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä liikunnan, musiikin ja kuvataiteen kanssa esim. esityksiä koulun juhliin.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

ÄI16 **Teatteritaiteen lukiodiplomi**

Kurssi toteutetaan Opetushallituksen vuosittain antamien ohjeiden mukaisesti. Edellytyksenä on vähintään kolmen ilmaisutaidon kurssin suorittaminen.
Lohjan Yhteislyseon lukiossa pohjakursseja ovat seuraavat kurssit: ÄI14, ÄI15 ja MK10.
Sopimuksen mukaan jokin koulun ulkopuolinen laajempi teatteriproduktio voidaan laskea yhdeksi kurssiksi.
Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S) ja erillinen todistus**.**

Vieraat kielet

Lohjan Yhteislyseon lukio tarjoaa opiskelijoille A-kielenä englantia, saksaa ja ranskaa. B1-kieltä vieraana kielenä ei ole lukiossamme nykyään tarjolla; B2-kielinä ovat espanja, ranska, saksa ja venäjä jatkona yläkoulussa valitulle kielelle. Lukiossa voi aloittaa alkeista B3-kielenä italian, espanjan, latinan, ranskan, saksan ja venäjän. B3-kielen opetuksen aloittamisesta päätetään lukuvuosittain valintojen perusteella.

Vieraista kielistä käytetään seuraavia tunnuksia:

EA	=	englannin kieli
FA, FC, FD	=	ranskan kieli
ID	=	italian kieli
LD	=	latinan kieli
PA*, PC, PD	=	espanjan kieli
SA, SC, SD	=	saksan kieli
VA*, VC, VD	=	venäjän kieli

Oppimäärien tasotunnukset:

A	=	pitkä oppimäärä
B2 ja B3	=	lyhyt oppimäärä

Vieraiden kielten kurssikoodit muodostuvat kielten kirjaintunnusten, oppimäärien tasotunnusten (A, C ja D) sekä kurssinumeroiden mukaan. Esimerkiksi FD2 tarkoittaa ranskan kielen B3-oppimäärän kurssia numero 2.

* Espanjan ja venäjän voi suorittaa A-kielenä opiskelemalla ko. kielen itsenäisesti sekä osallistumalla ko. kielen näyttökokeisiin. Kurssien suorittamisesta on neuvoteltava rehtorin ja ko. kielen aineenopettajan kanssa.

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Oppiaineen tavoite ja toiminta-ajatus

Normaalitempoisen, selkeän puheen ja yleiskielisen tekstin keskeisen sisällön ymmärtäminen. Puhuminen hyvin ääntäen tutuista aiheista, arkisen keskustelun ylläpitäminen ja reagointi kyseiselle kielelle ominaisella tavalla. Kyseisen kielialueen kulttuuritaustan perustuntemus.

Pakolliset kurssit

Seuraavat pakolliset kurssit sekä valtakunnalliset syventävät kurssit (kurssit 7 ja 8) koskevat kaikkien vieraiden kielten A-oppimääriä. Kuten taitotasokuvauksesta ilmenee, englannin kielessä lopputaso on vaativampi kuin muissa kielissä johtuen siitä, että englannin kieli ympäröi vahvasti nuorten maailmaa monien kanavien kautta.

EA1, FA1, SA1 - Nuori ja hänen maailmansa

Kurssi niveltää perusopetuksen ja lukion kielenopetusta ja vahvistaa sanaston ja perusrakenteiden hallintaa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät jokapäiväiseen elämään ja henkilökohtaiseen kanssakäymiseen ja ihmis-suhteisiin, ja kieli on tuttavallista ja epämuodollista. Aihekokonaisuus “hyvinvointi ja turvallisuus” tarjoaa näkökulmia kurssin aiheiden käsittelyyn. Kurssilla painotetaan keskustelua, mielipiteen ilmaisua ja keskeisiä puheviestinnän strategioita.

EA2, FA2, SA2 - Viestintä ja vapaa-aika

Kurssilla harjoitetaan puheviestintää monipuolisesti ja vahvistetaan ja laajennetaan rakenteiden hallintaa. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät vapaa-aikaan ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Aihekokonaisuudet ”hyvinvointi ja turvallisuus” sekä ”viestintä- ja mediaosaaminen” korostuvat kurssin aiheiden käsittelyssä. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla. Puheviestinnän strategioiden hallintaa vankennetaan ja kiinnitetään huomiota ilmaisuvarmuuteen.

EA3, FA3, SA3 - Opiskelu ja työ

Kurssin aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun ja työelämään, ja kurssilla harjoitellaan niille tyypillistä suullista ja kirjallista viestintää. Harjoitetaan myös muodollisten tilanteiden vaatiman kielen ymmärtämistä ja käyttämistä. Aihekokonaisuus ”aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys” tarjoaa näkökulmia kurssin aiheiden käsittelyyn.

EA4, FA4, SA4 - Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

Kurssilla painotetaan puhumista ja tekstin ymmärtämistä vaativahkolla tasolla. Lähtökohtana ovat oman maan ja kohdemaiden yhteiskuntiin liittyvät tekstit. ”Aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys” -aihekokonaisuus tarjoaa näkökulmia käsitellä kurssin aiheita. Kurssilla harjoitellaan erilaisia ymmärtävän lukemisen strategioita. Kirjallista ilmaisua harjoitellaan kirjoittamalla erilaisiin tarkoituksiin sopivia tekstejä.

EA5, FA5, SA5 - Kulttuuri

Kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti. Aihekokonaisuudet “kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus” ja “viestintä- ja mediaosaaminen” tarjoavat näkökulmia kurssin aiheiden käsittelyyn. Opiskelijat valmistavat valitsemastaan aiheesta laajahkon tuotoksen ja esittelevät sen.

EA6, FA6, SA6 - Tiede, talous ja tekniikka

Kurssilla painotetaan vaativan kieliaineksen ymmärtämistä. Aiheina ovat eri tieteenalat, tekniikan saavutukset, viestinnän eri muodot ja talouselämä. Aihekokonaisuus “teknologia ja yhteiskunta” korostuu kurssin aiheiden käsittelyssä. Jatketaan lukemisstrategioiden harjoittelua ja hiotaan kirjallista ilmaisua kirjoittamalla erilaisiin tarkoituksiin sopivia tekstejä.

Syventävät kurssit

***EA7, *FA7, *SA7 - Luonto ja kestävä kehitys**

Kurssi antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää ja käyttää luontoon, luonnontieteisiin ja kestävän kehityksen aihepiiriin liittyvää kieltä.

***EA8, *FA8, *SA8 - Puhu ja ymmärrä paremmin**

Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa oppimäärälle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Puhumisen harjoittelun aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat ja muiden kurssien aihepiirit. Puhumista harjoitellaan kyseisiin aiheisiin liittyvien vaativien tekstien ja puheen ymmärtämistä harjoittavien materiaalien avulla.
Kurssin suorittamisesta annetaan erillinen todistus.

Soveltavat kurssit

EA9, FA9, SA9 - Kansainvälisyys

Kurssin aihepiireinä ovat kansainvälisyys ja elämämuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta. Kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä, joka voi olla esimerkiksi suurkaupunkielämä, elintapaerot Suomessa ja kohdemaassa tai turismi. Kurssiin sisältyy usein omakustanteinen matka kohdemaahan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA10, FA10, SA10 - Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi

Keskeisenä tavoitteena on kerrata peruskoulun oppiainesta, valmentaa opiskelijaa lisäopintoihin sekä opastaa lukion työtapoihin. Kurssilla kerrataan ja laajennetaan sanastoa, vahvistetaan kieliopin perusrakenteiden hallintaa sekä harjaannutetaan tekstinlukemisen taitoja.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA11, FA11, SA11 - Abikurssi

Lähinnä muussa oppilaitoksessa suoritettu ylioppilaskirjoituksiin valmentava, laajuudeltaan lukiokurssia vastaava kurssi.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

EA12, FA12, SA13 - Preppauskurssi abeille

Vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita ja syvennetään sanavarastoa.
Kurssilla annetaan ohjausta kirjoitelman teossa ja valmentaudutaan yo-kirjoituksiin monipuolisten tehtävien avulla.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Oppiainekohtaiset soveltavat kurssit

Katso englannin kieli sivu 52 ja saksan kieli sivu 111.

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Oppiaineen tavoite ja toiminta-ajatus

Ensimmäiset kurssit painottuvat puhumiseen. Jatkossa kirjoittamisen ja lukemisen osuus kasvaa ja opetellaan ymmärtämään normaalitempoista puhetta.

Syventävät kurssit

Kurssit 1 - 8 ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja. Lukion yhteisiä aihekokonaisuuksia käsitellään kurssien sisältöön luontevasti kuuluvana osana. Kulttuurituntemus liittyy keskeisesti kaikkiin kursseihin.

***FC1, *PC1, *SC1, *VC1 - Vapaa-aika ja harrastukset**

Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Kurssi vahvistaa perusopetuksessa opiskellun sanaston ja rakenteiden hallintaa. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, muun muassa mielipiteen ilmaisua ja laajennetaan kielen perus-rakenteiden tuntemusta.

***FC2, *PC2, *SC2, *VC2 - Meillä ja muualla**

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomanviettomahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

***FC3, *PC3, *SC3, *VC3 - Ennen ja nyt**

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

***FC4, *PC4, *SC4, *VC4 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

***FC5, *PC5, *SC5, *VC5 - Kulttuuri**

Kurssin aihepiireinä voivat olla esimerkiksi kohdekulttuurin kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Kurssilla harjoitetaan kielitaidon kaikkia alueita.

***FC6, *PC6, *SC6, *VC6 - Yhteinen maapallomme**

Lähtökohtana ovat oman maan ja kohdemaiden yhteiskuntien toimintaan ja maapallon tilaan ja tulevaisuuteen liittyvät yleistajuiset tekstit, myös mediatekstit. Kurssilla painotetaan tekstin ymmärtämistä ja kuvausten ja yksinkertaisten selostusten laatimista suullisesti ja kirjallisesti.

***FC7, *PC7, *SC7, *VC7 - Tiede ja tekniikka**

Lähtökohtana ovat eri tieteenaloihin, tekniikkaan ja viestinnän eri muotoihin liittyvät yleistajuiset tekstit. Kurssilla painotetaan tekstin ymmärtämistä ja kirjoittamista.

***FC8, *PC8, *SC8, *VC8 - Luonto ja kestävä kehitys**

Kurssin aihepiireinä ovat luonto ja sen ilmiöt ja luontoon suhtautuminen omassa ja kohdekielen kulttuurissa. Kurssilla painotetaan tekstin ymmärtämistä ja kirjoittamista.

Soveltavat kurssit

FC9, PC9, SC9, VC9 - Kansainvälisyys

Kurssin aihepiireinä ovat kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta. Kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä, joka voi olla esim. suurkaupunkielämä, elintapaerot Suomessa ja kohdemaassa tai turismi. Kurssiin sisältyy useimmiten oma-kustanteinen matka kohdemaahan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC10, PC10, SC10, VC10 - Preppauskurssi abeille

Kurssilla kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa mm. tekemällä erilaisia kirjoitustehtäviä ja ylioppilastehtäviä. Lisäksi harjoitellaan kuuntelua.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Oppiainekohtaiset soveltavat kurssit

Katso espanjan kieli sivu 54 ja saksan kieli sivu 113.

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Oppiaineen tavoite ja toiminta-ajatus

Ensimmäisten kurssien opiskelu painottuu kielen puhumiseen, kulttuuriin ja tapoihin tutustumiseen. Myöhemmin lukemisen ja kirjoittamisen osuus lisääntyy.

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit 1 - 8 ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja. Lukion yhteisistä aihekokonaisuuksista vahvimmin on esillä kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus. Muita aihekokonaisuuksia sisältyy kursseihin niiden teemoihin sopivasti.

***FD1, *ID1, *PD1, *SD1, *VD1 - Hyvää päivää, hauska tutustua**

Kurssilla opiskellaan perusvuorovaikutukseen liittyvää kieltä, kuten tervehtiminen, hyvästely ja esittäytyminen. Harjoitellaan kertomaan perusasioita itsestä ja kysymään vastaavia asioita keskustelukumppanilta. Aihepiirit kattavat myös perheen ja lähimmät ihmissuhteet, ja kurssilla opitaan selviytymään yksinkertaisista arkipäivän viestintätilanteista. Kurssilla painotetaan puheviestintää.

***FD2, *ID2, *PD2, *SD2, *VD2 - Näin asiat hoituvat**

Kurssin aihepiirejä ovat suku, ystävät ja muut ihmissuhteet sekä elämään liittyvät rutiinit. Kurssilla harjoitetaan selviytymistä erilaisissa jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa kuten ostoksilla ja käytettäessä esimerkiksi pankki-, posti-, lääkäri-, liikenne, majoitus- ja ateriointipalveluita. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

***FD3, *ID3, *PD3, *SD3, *VD3 - Vapaa-aika ja harrastukset**

Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin ja niiden yhteydessä käytettäviin palveluihin. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista, muun muassa mielipiteen ilmaisemista ja laajennetaan kielen perusrakenteiden tuntemusta.

***FD4, *ID4, *PD4, *SD4, *VD4 - Meillä ja muualla**

Kurssin aihepiireinä ovat oman maan ja kohdekielisten maiden ihmiset, maantiede, historia, nähtävyydet ja lomanvietto-mahdollisuudet. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan yksinkertaisten viestinnällisten tehtävien avulla.

***FD5, *ID5, *PD5, *SD5, *VD5 - Ennen ja nyt**

Kurssilla tarkastellaan elämää ennen ja nyt sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Aiheina ovat esimerkiksi terveys ja hyvinvointi. Kurssilla painotetaan puheviestintää ja vahvistetaan perusrakenteiden hallintaa. Kirjoittamistaitoa harjoitellaan viestinnällisten tehtävien avulla.

***FD6, *ID6, *PD6, *SD6, *VD6 - Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat**

Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

***FD7, *ID7, *PD7, *SD7, *VD7 - Kulttuuri**

Kurssin aihepiireinä voivat olla esimerkiksi kohdekulttuurin kuvataide, kirjallisuus, musiikki, elokuva, teatteri tai urheilu. Kurssilla harjoitetaan kielitaidon kaikkia alueita.

***FD8, *ID8, *PD8, *SD8, *VD8 - Yhteinen maapallomme**

Lähtökohtana ovat esimerkiksi oman maan ja kohdemaiden yhteiskuntien toimintaan sekä maapallon nykytilaan ja tulevaisuuden näkymiin liittyvät yleistajuiset tekstit, myös mediatekstit. Kurssilla painotetaan tekstin ymmärtämistä ja kuvausten ja yksinkertaisten selostusten laatimista suullisesti ja kirjallisesti.

Soveltavat kurssit

FD9, ID9, PD9, SD9, VD9 - Kansainvälisyys

Kurssin aihepiireinä ovat kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta. Kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä. Kurssiin sisältyy useimmiten omakustanteinen matka kohdemaahan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FD10, ID10, PD10, SD10, VD10 - Preppauskurssi abeille

Kurssilla kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa mm. tekemällä erilaisia kirjoitustehtäviä ja ylioppilastehtäviä. Lisäksi harjoitellaan kuuntelua.
Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Oppiainekohtaiset soveltavat kurssit

Katso espanjan kieli sivu 55, saksan kieli sivu 114 ja venäjän kieli sivu 129.

Muut kurssit

MK1 **Järjestötoiminnan kurssi**

Tavoitteena on, että opiskelija osallistuu aktiivisesti oppilaskunnan toimintaan ja on mukana järjestämässä koulun yhteisiä tapahtumia. Opiskelija oppii yhdistystoiminnan perusteet.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK2 **Liikennekasvatuksen kurssi**

Osa I: Hätäensiapu
Opiskelija oppii perustiedot/taidot auttamisesta hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa, erityisesti liikenneonnettomuustilanteissa. Kurssi painottuu käytännön harjoitteluun.

Osa II: Liikenneteoria
Opiskelija hankkii sellaiset tiedot, taidot ja asenteet, että hän kykenee itseään ja muita vaarantamatta harjoittelemaan itsenäisenä kuljettajana ns. autokoulun välivaiheessa. Opiskelija suhtautuu reaalisesti omaan ajotaitoonsa ja on motivoitunut kehittämään itseään kuljettajana.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK3 **Turvallisuuskasvatuksen kurssi**

Kurssin tehtävänä on antaa tietoa turvallisuusjärjestelmistä ja kehittää yksilön turvallisuuteen liittyviä tietoja ja valmiuksia eri tilanteissa. Kurssin aikana käydään tutustumassa eri pelastusviranomaisten toimintaan. Osa kurssista toteutetaan mahdollisesti maastossa pidettävänä viikonloppuharjoituksena, jossa pääpaino on käytännön harjoituksilla.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK4 **Tehoa opiskeluun**

Kurssilla testataan lukemis- ja kirjoittamisstrategiat yksilöllisesti sekä tehdään näitä taitoja tehostavia harjoituksia. Omia opiskelutaitoja pyritään ymmärtämään ja tehostamaan. LUKI-vaikeusteoria, motivaatio, oppimistyylit, ajattelutavat, luetun ymmärtäminen, oikeinkirjoitus, oikeinlukeminen.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK5 **Median lukiodiplomikurssi**

Median lukiodiplomin tavoitteena on edistää opiskelijan viestintäsivistystä ja erilaisten viestintätaitojen hallintaa. Lukiodiplomikurssin aikana työstetään lukiodiplomityö, laaditaan työsuunnitelma ja mediaelämäkerta sekä kirjoitetaan itsearvioitava essee. Lukiodiplomityö materiaaleineen kootaan portfolioksi, joka arvioidaan. Opetushallitus julkaisee vuosittain median lukiodiplomitehtävät ja määrittelee yleiset suoritusohjeet. Median lukiodiplomin pohjaksi tulee opiskelijan lukioaikana suorittaa vähintään neljä (4) mediaan liittyvää tai soveltavaa kurssia. Lohjan Yhteislyseon lukiossa pohjakursseja ovat seuraavat kurssit: AT1 ja AT4, ÄI4 ja ÄI13, KU3, KU11, KU13 sekä PS10, joista erityistä painoa annetaan kursseille ÄI4, PS10 sekä KU3 viestintäsivistystä vahvistavina kursseina.
Huom.
MK5 on kurssitarjottimessa samanaikaisesti KU12 kurssin kanssa. Opiskelija voi suorittaa saman lukuvuoden aikana jommankumman kurssin.
Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK6 **Pukuhistorian kurssi**

Kurssi sisältää luento-osuuden muodin tyylikausista 1200-luvulta 1800-luvulle. Opiskelija tekee tutkielman valitsemastaan muotihistoriallisesta aiheesta. Valmistetaan historiallinen puku, joka on saanut vaikutteita muodin tyylikausista.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK7 **Luovan käsityön kurssi**

Kurssilla paneudutaan eri kulttuurien käsityöperinteeseen, niiden kuvio- ja värimaailmaan. Opiskelija tutkii valitsemaansa aihetta (kirjallinen tuotos) ja valmistaa sen pohjalta suunnittelemansa työn joko perinteisin tai modernein menetelmin. Vapaa tekniikka.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK8 **Käsityödiplomi**

Diplomin voi suorittaa kahden lukion käsityökurssin suorittanut opiskelija. Diplomikurssilla valmistetaan käsityötuotos ja siihen liittyvä portfolio vuosittain annettavien valtakunnallisten aiheiden pohjalta.
Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK9 **Kulttuuripassi**

Lohjan Yhteislyseon lukion kulttuuripassi on kurssi, jossa opiskelija palkitaan aktiivisesta kulttuurin seuraamisesta. Omaan kulttuuripassiin, Kultsiin kerätään leimoja ja merkintöjä kulttuurin eri alueilta ja tämä passi palautetaan koululle hyväksyttäväksi ennen lukuvuoden tai koko opintojen päättymistä. Merkintöjen tai leimojen lisäksi opiskelija kirjoittaa päiväkirjatyyppisesti luonnehdintoja vierailuistaan gallerioissa, museoissa, teatterissa taikka konserteissa. Myös nämä kirjoitelmat palautetaan passin yhteydessä.
Lukuvuosittain, syyskauden alussa järjestetään infotilaisuus, jossa passin suorittamisen tarkemmat ohjeet jaetaan opiskelijoille.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK10 **Esiintymiskurssi**

Kurssin tavoitteena on olla mukana järjestämässä koulun juhlia. Laulajat, soittajat, tanssijat, näyttelijät, ääni- ja valosuunnittelijat tai muut järjestäjät saavat kurssista suoritusmerkinnän ollessaan mukana vähintään viisi kertaa lukiovuosien aikana.
Suoritusmerkinnän antavat joko kuvataiteen, liikunnan, musiikin tai äidinkielen opettajat.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK11 **Ihmisen biologiaa, fysiikkaa ja kemiaa**

Kurssin tavoitteet:

- Kurssin tarkoituksena on vahvistaa opiskelijan kokonaisvaltaista luonnontieteellistä osaamista integroiden biologiaa, fysiikkaa ja kemiaa.
- Kurssi alkaa ihmisen biologian ja solunrakenteen ja toiminnan selvittämisellä. Fysiikan ja kemian osuudesta sovelletaan syventävien kurssien tietoja ihmiselimistöaiheisiin tehtäviin.
- Kurssi soveltuu erityisen hyvin biologian, kemian ja fysiikan yo-kokeeseen tähtääville sekä lääketiedettä opiskelemaan aikoville.

Biologia;

- syvennetään
  - BI4 kurssin ihmiskehon anatomiaa ja fysiologiaa
  - perehdytään ihmisen biologiaan liittyviin vierasperäisiin käsitteisiin
  - kurssilla voidaan käsitellä myös BI2 ja BI5 ihmisen biologiaan liittyviä aiheita
- pohjatiedot: BI2 - 5 kurssit

Kemia ja fysiikka;

- syvennetään kemian ja fysiikan osaamista
  - erityisesti KE3 - 5 ja FY1 - 8 kurssien tietoja
  - vahvistetaan laskurutiineja soveltamalla laskukaavoja ihmiselimistö- ja ympäristöaiheisiin tehtäviin
  - kurssilla lasketaan paljon vanhoja ihmiselimistön kemiaan ja fysiikkaa liittyviä yo-koetehtäviä sekä lääketieteen valintakokeiden laskutehtäviä
- pohjatiedot: KE1 - 5 kurssit ja FY1 - 8 kurssit.

Huom. Osallistujilta edellytetään ko. aineiden (BI, FY ja KE) kaikki pohjatiedoissa mainitut kurssit.
Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Kestävä kehitys Lohjan Yhteislyseon lukiossa

Kestävä kehitys on yksi koulumme painopistealueista. Kestävän kehityksen työryhmä (KEKE) vastaa kestävän toimintatavan ylläpidosta ja seurannasta. KEKE-työryhmän tehtävä on parantaa työyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia ja viihtyisyyttä. KEKE-ryhmä mahdollistaa opiskelijoiden ja henkilökunnan toimimisen ympäristöystävällisesti koulun arjessa. KEKE tarjoaa opiskelijoille myös vaikuttamiskanavan oman koulun toimintojen kehittämiseen.

Työryhmään kuuluu rehtori, opettaja- ja opiskelijajäseniä sekä muuta henkilökuntaa. Ryhmä suunnittelee ja toteuttaa kestävään kehitykseen liittyviä tempauksia ja tietoiskuja vuosittain laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Koulun sivuilta löytyy lisää tietoa toiminnasta.

Esimerkkejä KEKE-toiminnasta:

- kierrätysjärjestelmä
- koulun oma jäte- ja energiansäästöohjeet
- sähkön säästämiseen kannustava ”Paina nappia” -kampanja
- erilaiset visat ja ristikkotehtävät teemanaan kestävä kehitys
- aloite kunnan päättäjille toimivammasta kouluruokailusta
- Haiti-projektiin osallistuminen
- käsipapereiden tuhlausta vähentävä julistekampanja
- koulun kotisivujen kestävän kehityksen sivut
- VERTU-hanke
- pyörällä kouluun-teemaviikot
- taksvärkkikeräys Itämeren tilan kohentamiseen

LYLL toteuttaa kestävää kehitystä myös kansainvälisesti. Koulumme kansainvälisyysprojektit edistävät opiskelijoittemme maailmankansalaisuutta ystävyyskoulutoiminnan ja matkojen kautta vahvistaen kulttuurista ja sosiaalista kestävyyttä.

Opiskelijakunta ylläpitää sosiaalista kestävyyttä järjestämällä monia yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia.

Pohjakartta

Pohjakarttaa ei julkaista verkkoversiossa

Lohjan Yhteislyseon lukio

- Karstuntie 6 • 08100 Lohja -

www.lukio.lohja.fi

Rehtori
Panu Ruoste 050 576 8907
panu.ruoste@lohja.fi

Apulaisrehtori, opinto-ohjaaja
Juha Nurmi 044 369 1480
juha.nurmi@lohja.fi
A-ryhmät, N1-ryhmä (osa), urheiluvalmennettavat,
kahden tutkinnon opiskelijat ja vaihto-oppilaat

Opintosihteeri
Siru Kantola 044 369 1467
siru.kantola@lohja.fi

Toimistosihteeri
Heini Kairenius 044 045 6917
heini.kairenius@lohja.fi

Opinto-ohjaaja
Leena Oittila 044 374 3791
leena.oittila@edu.lohja.fi
BCD-ryhmät, N1-ryhmä (osa)

Opinto-ohjaaja
Helena Kasurinen 044 369 1474
helena.kasurinen@edu.lohja.fi
EFGH-ryhmät, N2-ryhmä

Opettajat - etunimi.sukunimi@edu.lohja.fi

Terveydenhoitaja, **Satu Sjöblom** 044 374 3340
Lukiopsykologi, **Marja-Helena Kunnas** 044 374 0003
Lukiokuraattori, **Maija Linna** 044 374 3260
Erityisopettaja, **Mari-Anna Jääskeläinen** 044 374 3754

Vahtimestari 044 374 0001
Keittiö 044 369 1471

Painopaikka Painotalo Casper Oy, 2016

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKIO

REHTORI PANU RUOSTE 0505768907

APULAISREHTORI JUHA NURMI 0443691480

OPINTOSIHTEERI SIRU KANTOLA 0443691467